

POLICISTA č. 3/2011 – Ročník 17.

Z obsahu

Na titulní straně foto Eva Brožová

Reportáže

Socha sv. Barbory ukrývala šrapnel.....2–5
U policistů ve Vršovicích
Jsme na frontě, první linie!.....20–23

Otázky pro...

por. Bc. Jana Holuba, preventistu PIO Krajského
ředitelství policie hl. m. Prahy.....6–7

Z domova

Národní digitální archiv.....8
Podezřelý z vraždy předán na Slovensko.....8
Pomoc obětem trestných činů.....9

Ze zahraničí

Laserové dělo proti pirátům.....10
Prostitutky budou platit daně.....10
Lupiči telefonovali zadarmo.....10–11

Případ skončil

Nic se mi nedaří.....14–15

Legislativa a případy z praxe

Pravda a mýty kolem DNA.....18–19
Smrt v zámeckém parku.....46–47

Jak to chodí jinde

28 let čekání na smrt.....25–27

Portrét – osobnost

Bude líp.....28–29

Školství

Odras reformy policie v systému vzdělávání.....30–31

Z krajů

Profesionální zákrok SPJ.....32
Přišli i prvodárci.....32
Projekt „Dejte srdci šanci“.....32

Křížky u silnice

Stíny vysněžených strání.....35

Z policejních archivů

Matka, dcera a pastouška.....36–37

Čtenářské soutěže

Dominantní pevnost na spojnici severu s jihem.....24
Velká soutěžní křížovka.....42
Deset minut s paragrafem.....43

Kultura

Plivanec ulpí na duši.....40
Sherlock Holmes z Hradce.....40

Dvacet let policie

Slavili první převzetí robota.....44–45

Sport

Soutěže a kondice cestou SKP Prezidium.....48

Příloha

Nová Dědina 1945 + Kriminalistický kabinet 1954–1970

**PROJEKT
ATLAS**
(str. 12)

PREVENCE
SE MUSÍ VYPLATIT

**PRAVDA
A MÝTY
KOLEM DNA**
(str. 18–19)

**JSME NA FRONTĚ,
PRVNÍ LINIE!**
(str. 20–23)

28 LET ČEKÁNÍ NA SMRT
(str. 25–27)

**ODRAS REFORMY
POLICIE V SYSTÉMU
VZDĚLÁVÁNÍ** (str. 30–31)

**SMRT V ZÁMECKÉM
PARKU** (str. 46–47)

Měsíčník POLICISTA vydává MV ČR, odbor prevence kriminality

Ředitelka: Mgr. Jitka GJURIČOVÁ

TISKNE: Tiskárna Ministerstva vnitra, s. p. o., Bartůňkova 1159/4, 149 01 Praha-Chodov.

REDAKCE:

šéfredaktorka Mgr. Dagmar LINHARTOVÁ Grafická úprava a reprodukce: Kristina Pokorná

Příjem inzercí v redakci: tel: 974 841 814, 817, 613, 684. Inzeráty zasílejte na adresu redakce v tiskovém PDF, nebo JPG, v barevnosti CMYK. Za obsahovou náplň a případné textové chyby v zaslaných inzertech v elektronické podobě redakce neodpovídá.

Sídlo redakce: Olšanská 4, 130 00 Praha 3. Poštovní adresa: nám. Hrdinů 4, 140 00 Praha 4
Tel: 974 841 814, fax: 974 841 094, e-mail: redakce@mvcr.cz, <http://www.mvcr.cz/clanek/casopisy-policista.aspx>

MK ČR E 5199 ISSN 1211-7943

Informace o předplatném, objednávky policistů a veřejnosti vyřizuje Tiskárna Ministerstva vnitra, s. p. o. obchodní úsek, Bartůňkova 1159/4, 149 01 Praha 4-Chodov
tel.: 974 887 334, 335, 341, fax: 974 887 333, e-mail: pavel.komarek@tmv.cz Objednávky veřejnosti a zahraničních zájemců vyřizuje: Předplatné tisku, s. r. o. Obchodní úsek Hvoždanská 5-7 CZ – 148 31 Praha 4 Roční předplatné činí 360 Kč Předplatitelům zasílá Jindřich Matouš, distribuce tiskovin. Redakční uzávěrka 18. 2. 2011. Číslo 3/17. ročník vychází 8. 3. 2011.

Podávání novinových zásilek povoleno: Českou poštou, s. p. Odštěpný závod přeprava, č. j. 23/96, dne 3. 2. 1996. Nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí. Za původnost a pravdivost odpovídá autor. Některé příspěvky budou uveřejněny i v počítačové síti internet.

Tiskárna nezodpovídá za nekvalitní výtisků nekvalitního obrazového materiálu dodaného redakci, fotografií od externích spolupracovníků redakce a archivních materiálů z policejních spisů.

Prvopočátky výkonu pyrotechnických činností u policie v rámci České republiky vznikaly po 2. světové válce zejména s potřebou zajištění nálezů válečné munice mimo vojenské prostory. Tuto činnost tehdy vykonávali vojenští pyrotechnici.

Socha sv. Barbory ukrývala šrapnel

Historie

Za začátek policejní pyrotechniky lze považovat rok 1948, kdy na základě jednání mezi Ministerstvem vnitra a Ministerstvem národní obrany došlo ke zřízení pyrotechnické služby Ministerstva vnitra. Policejní pyrotechnici později působili v rámci policejních krajských správ, kde byli postupně zařazováni v rámci odborů kriminalistické techniky a expertiz. Hlavním cílem jejich činnosti byla likvidace četných nálezů munice a výbušnin, především v civilním prostředí. Na těchto pracovištích se také v závislosti na technickém vybavení prováděla kriminalistická pyrotechnika v oblasti znaleckého zkoumání, odborných vyjádření a zajišťování stop v souvislosti s výbušninami, výbuchy a municí ráže nad 12,7 mm.

„V roce 1973 tehdejší V. správa Sboru národní bezpečnosti (správa ochrany státních činitelů) zahrnujela pyrotechnickou činnost do zajišťování technické ochrany nejvyšších státních představitelů. Obsahovala především preventivní pyrotechnické prohlídky, případně některé další specifické formy ochrany,“ řekla nám kpt. Mgr. Nina Kopeczká, policistka Pyrotechnické služby, která se mimo jiné zajímá o historii tohoto útvaru a po drobných střípách připravuje kroniku. V roce 1975 byla činnost pyrotechniků zařazených u ochrany státních

činitelů rozšířena také na vyhledávání, prověřování a zneškodňování podezřelých předmětů a nástražných výbušných systémů (NVS).

Další pyrotechnickou činností byla tzv. průlomová pyrotechnika využívána XIV. správou Sboru národní bezpečnosti, kterou po roce 1989 zajišťoval Útvar rychlého nasazení, a postupem doby se rozšířila také na zásahové jednotky krajských správ.

„Všichni policejní pyrotechnici byli vyskoleni v šestiměsíčních kurzech tehdejší Československou lidovou armádou v oborech vojenské a ženijní munice. Další cenné zkušenosti policisté získávali vlastní pyrotechnickou činností,“ ukončila vyprávění o začátcích policejní pyrotechniky kpt. Nina Kopeczká.

Po roce 1989 vzniklo pyrotechnické pracoviště u Správy ochrany prezidenta a u tehdejší Federální ochranné služby.

Odbor pyrotechnických výjezdů

Vedoucím II. odboru pyrotechnických výjezdů je plk. Mgr. Jiří Lačňák: „Odbor má dvě oddělení, v Praze a Olomouci. Hlavním úkolem odboru je prověřování podezřelých předmětů a zneškodňování nástražných výbušných systémů.

Podezřelé předměty jsou takové předměty, u kterých existuje důvodná obava, že mohou obsahovat nástražný výbušný systém. NVS je předmět, který obsahuje výbušnou nebo zápalnou látku a funkční systém iniciace a je schopen za určitých, výrobcem nebo uživatelem definovaných podmínek, vyvolat výbuchový účinek, nebo ložisko požáru.

K další naší činnosti například patří zajišťování pyrotechnické ochrany ústavních činitelů, pyrotechnické prohlídky při mimořádných bezpečnostních akcích většího rozsahu, výjezdy k nálezům munice a výbušnin i asistence při domovních prohlídkách. Velmi důležitou a v dnešní době neodmyslitelnou součástí naší činnosti je mezinárodní spolupráce.

Každý případ, který řešíme, je svým způso-

Nález odebraný z betonového základu sochy sv. Barbory

*V učebně PS ukazuje
plk. Mgr. Jiří Lačňák výukový materiál*

Vedoucí I. odboru PS plk. Ing. Jiří Elis

*Skupině znaleckých činností šéfuje
pplk. JUDr. Karel Koubík*

bem jedinečný. Základní zásady postupu jsou ve všech případech stejné, ale pro každý konkrétní případ je nutno zvolit nejvhodnější kombinaci prostředků vzhledem k situaci na místě a vlastnostem prověřovaného předmětu. Nejrizikovější činností při prověřování a zneškodňování je pohyb v blízkosti předmětu a především jakákoliv manipulace s ním. Při této činnosti je vždy zvýšené riziko výbuchu, a tudíž zranění pyrotechnika.“

Nás pochopitelně zajímaly konkrétní případy, což pro plk. Jiřího Lačňáka nebyl problém. „Vzpomínám si na případ, kdy pyrotechnická zásahová jednotka (PZJ) vyjízďela k zásahu v Praze do garáží bytového domu. Majitel vozidla našel na podvozku svého auta připravený podezřelý předmět, byla to plastová krabice o rozměrech 15x10x2 cm. Po zjištění základních informací a prověření situace na místě pyrotechnici zajistili evakuaci ohroženého prostoru a pro-

vedli technické opatření k zamezení dálkového odpalu NVS. Teprve potom předmět z vozidla sejmuli pomocí pyrotechnického robota a jeho prověření provedli pomocí mobilního rentgenového systému. Vyhodnocení ukázalo jasné konstrukční znaky nástražného výbušného systému. Robotem pyrotechnici odstranili horní část krabice a pomocí videokamery umístěné na ramenu robota provedli kontrolu obnaženého obsahu předmětu. Kontrola potvrdila, že se jedná o NVS, sestávající z mobilního telefonu, přídavných zdrojů energie, elektrického iniciátoru, plastické trhaviny a spínače. Nakonec pyrotechnik přistoupil k NVS v těžkém ochranném pyrotechnickém obleku a provedl jeho zneškodnění průřezným iniciačním řetězcem systému.“

Podezřelý nález

Měli jsme štěstí, protože jsme v rámci výcviku měli možnost společně se studenty Vyšší policejní školy v Pardubicích, kde probíhají pyrotechnické kurzy, sledovat zneškodnění podezřelého předmětu pod vozidlem. Pyrotechnik se rozhodl pro manipulaci s předmětem pomocí pyrotechnického robota. Pomocná ruka robota opatrně, přesně a bez problémů předmět z pod vozidla odebrala. „Vzhledem k charakteru podezřelého předmětu a situaci na místě zásahu se pyrotechnici mohou rozhodnout o jeho transportu na jiné, vhodnější místo, kde dokončí jeho prověření, případně zneškodnění. K přepravě nebezpečných výbušnin a předmětů slouží přepravní komora, která je umístěna na přívěsném vozíku připojeném k výjezdovému vo-

*Náměstek ředitele Pyrotechnické služby
plk. Ing. Mgr. Miloš Žán*

zidlu,“ doplňuje nám na místě informace plk. Jiří Lačňák.

I my jsme viděli uložení nebezpečného nálezu pyrotechnickým robotem do přepravní komory. „Takto zajištěný nebezpečný předmět nakonec skončí v trhací jámě v Ralsku, kde jej pyrotechnik pomocí speciálních prostředků, případně výbušnin, zneškodní,“ zakončil naše povídání plk. Jiří Lačňák.

Pamětní spis uložený ve staré muni

V červnu 2009 se v kostele sv. Cyrila a Metoděje v Prostějově přemísťovala pís-kovcová socha sv. Barbory z roku 1720. „Je to velmi cenná barokní socha, zapsaná v seznamu movitých památek ČR,“ uvedl archivář PhDr. a Mgr. Karel Kavička v děkovném dopise Pyrotechnické službě ve Frýdku-Místku. V něm Karel Kavička dále popisoval: „Socha sv. Barbory byla do kostela umístěna v roce 1926, což zaznamenal tehdejší správce kostela František Starý v Pamětním spisu, uloženém do betonového základu sochy. V zápisu uvádí, že jako obal pro spis použil „šrapnel“ z první světové války. Zápis o tom jsem našel ve Státním okresním archivu v Prostějově při studiu archiválií pro publikaci.“

Trhací jáma v Ralsku

NVS v knize – výukový materiál

Předmět připomínající munici u obce Postřelmov

Archivář dr. Kavička o svém zjištění informoval stávajícího správce kostela a dalšího odpovědného muže, který zajišťoval přemístění sochy a rozebrání betonového podstavce. Odpovědný pracovník následně informoval archiváře, že dělníci v podstavci sochy granát opravdu našli. „Při otvírání velmi neobvyklého obalu a vyjmutí Pamětního spisu jsme chtěli vyloučit jakékoliv nebezpečí, proto jsme se obrátili na pyrotechniky. Policie ČR reagovala okamžitě a profesionálně. Pyrotechnická služba postupovala tak, že Pamětní spis, který byl ukrytý v munici v zapečetěné láhvi, byl zachován. Tím se zachránila významná archiválie se značnou historickou hodnotou. Za tento postup chci Policii ČR a její Pyrotechnické službě ve Frýdku-Místku poděkovat,“ uváděl v samotném závěru děkovného dopisu PhDr. Karel Kavička.

„Děkovného dopisu si velice vážíme,“ řekl nám plk. Ing. Jiří Elis, vedoucí I. odboru Pyrotechnické služby. „Pyrotechnici při rozebírání šrapnelu pracovali opatrně. Vše probíhalo přesně tak, jak v dopise popsal dr. Karel Kavička. Jinak snad jenom takovou perličku na závěr, sv. Barbora je patronkou mimo jiné i pyrotechniků.“

Někdy se o munici nejedná

„Vzpomínám si i na několik dalších výjezdů, kde pyrotechnici zasahovali při nálezích munice z druhé světové války, ale i na úplně obyčejné předměty,“ pokračoval v popisování výjezdů pyrotechniků plk. Jiří Elis. „Například loni v květnu pyrotechnici vyjeli do obce Postřelmov na Šumpersku. Tady poblíž obecního úřadu dělníci narazili na plechový předmět připomínající munici – hlavici rakety. Předmět byl v zemi vzpřímeně, průměr byl 25 cm. Po obnázání pyrotechnik zjistil, že se nejedná o munici, ale jen o plechový kužel. Dělníci ale měli strach oprávněně, nález opravdu připomínal munici a samotné místo nálezů je místem, kde se na konci války bojovalo, a proto se v tomto regionu nachází značné množství různých druhů munice.“

Letecká puma

V červnu 2010 pyrotechnici získali informaci o nálezů zřejmě letecké pumy na poli u obce Velká Polom v okrese Opava. Už v raních hodinách na místo přijeli dva pyrotech-

nici Pyrotechnické služby P ČR z Frýdku-Místku. Nejprve identifikují větší předmět v metrové hloubce a potvrzují nález ruské válečné letecké pumy o hmotnosti 100 kg. Vzhledem k možným účinkům při nežádoucím výbuchu vedoucí pyrotechnik nařídil evakuaci části obce a uzavření ohroženého prostoru včetně uzavření dopravního provozu na silnici mezi Ostravou a Opavou. Tím získal přibližně jednu hodinu na to, aby si mezitím vykopával dostatečně velkou jámu okolo nálezů a připravil si potřebný prostor pro další odbornou práci. Ta spočívá v tom, že bombu očistí a musí rozpoznat typ iniciačního zařízení, které bylo poznamenáno více než šedesátiletým působením rzi. Není to vůbec jednoduché, ale je to rozhodující pro určení dalšího postupu. V tomto případě nebylo nutné ničit tuto munici přímo na místě, protože použitý typ iniciačního zařízení bylo možné vzhledem k jeho konstrukci a jeho stavu z letecké pumy vyjmout. Po pěti hodinách od příjezdu na místo pyrotechnici naložili takto umrtvenou leteckou pumu do upraveného vozidla a za asistence policejního doprovodu ji odvezli k uložení na bezpečné místo do doby její úplné likvidace.

Plk. Ing. Jiří Elis pracoval čtrnáct let u armády a zúčastňoval se i mírových misí. Již dvanáct let ale je pyrotechnikem u Policie ČR. „Víte, největší nebezpečí pro veřejnost je od chvíle nálezů munice, podezřelých předmětů, nastražených výbušných systémů a ostatních výbušných materiálů, do doby, než se tyto nebezpečné předměty dostanou do rukou našich pyrotechniků. Potom už je naším úkolem toto nebezpečí odstranit. Každý pyrotechnik musí znát konstrukci munice, musí vědět, zda se daná věc dá a může rozebrat na místě a kdy a proč to není možné, a musí na místě sám rozhodnout, jakým způsobem nález bezpečně zneškodní. To je odpovědná práce pyrotechnika, kterou nikdo jiný za něj neudělá ani nerozhodne, a proto si všech našich pyrotechniků velice vážím,“ uzavřel naše povídání plk. Jiří Elis.

Výbuchy a znalecké zkoumání

Ve skupině znaleckých činností Pyrotechnické služby jsme zastihli pplk. JUDr. Karla Koubíka a kpt. Bc. Romana Nováka. „Naše skupina zajišťuje kriminalistickotechnickou a znaleckou činnost v oboru kriminalistika,

odvětví pyrotechnika u Policie ČR,“ řekl nám na úvod pplk. Karel Koubík. Hned jsme se zeptali, co to konkrétně znamená, co si pod tímto názvem můžeme představit. „Vyjíždíme na místa činů, kde byla k trestné činnosti použita výbušnina a provádíme ohledání míst činů – výbuchů, zneužití výbušnin či jiných trestných činů spáchaných ve spojení s výbušninami, vysvětlil nám pplk. Karel Koubík a pokračoval. „V rámci republiky vyjíždíme k výbuchům s následným požárem, kde zjišťujeme, zda výbuch s požárem způsobila výbušnina, nebo nikoli. Na místech požárů spolupracujeme s příslušníky HZS a dalšími složkami IZS. Vypracováváme podklady pro vyšetřování a následné soudní řízení, jde o odborná vyjádření či znalecké posudky. Dále zajišťujeme přednáškovou činnost v rámci celé republiky – školíme kriminalistické techniky, nové kriminalistické znalce, ale i např. policisty z celorepublikových útvarů. K našim dalším úkolům patří i aplikačně výzkumná a publikační činnost.“ Na závěr nám pyrotechnici této skupiny také přidali několik zajímavých případů. „V lednu loňského roku jsme vyjížděli do Vrchlabí. V obci Rudník došlo k výbuchu jednoho z objektů zdejší továrny. Výbuch přímo na místě usmrtil jednu osobu a tři osoby se zraněním skončily v nemocnici. Došlo také k destrukci objektu a statik nařídil část továrny strhnout. Měli jsme za úkol potvrdit nebo vyloučit použití výbušniny a naše vyjádření bylo takové, že destrukce objektu nebyla v žádném případě způsobena výbušninou. Zjištěním příčiny výbuchu se na základě mého posudku a vyvrácení domněnky o použití výbušniny zabývala další odvětví zkoumání v oboru kriminalistika,“ doplnil závěr vlastního znaleckého posudku pplk. Karel Koubík.

„V loňském roce jsme vyjížděli i na sever Čech do Varnsdorfu, k výbuchu rodinného domku,“ pokračoval kpt. Roman Novák. Dá se říci, že majitel domku byl muž – charakter, jak řekl, tak udělal. V rodinném domku bydlel společně s manželkou a synem. Syn byl velice aktivní a ve sklepě domu pěstoval konopí. Když se jednoho dne otec vrátil domů opilý, se synem se pohádal a řekl mu, že už ho to jeho pěstování rozčiluje, a když s tím nepřestane, že konopí vyhodí do povětří. A jak řekl, tak udělal. Majitel domku skončil s popáleninami – vážným zraněním v nemocnici, ale dům úplně zlikvidoval. Statik zakázal

Na poli u obce Velká Polom pyrotechnici umrtvili leteckou bombu

Ve Varnsdorfu došlo k výbuchu rodinného domku

Ukázka sbírky expertů

do domu vstupovat, statika domu byla tak narušena, že nařídil stržení domu, rodina tak přišla o střechu nad hlavou. Závěry našeho posudku byly u tohoto případu jednoznačné, majitel domku k výbuchu použil výbušninu, a to přímo ve sklepe domu," zdůraznil závěry kpt. Roman Novák.

Manažer policejních pyrotechniků

Náměstkem ředitele Pyrotechnické služby je plk. Ing. Mgr. Miloslav Žán, který je zároveň v současné době pověřen řízením útvaru. K Policii ČR nastoupil v roce 1983 a po krátké praxi na místním oddělení začal pracovat na kriminální službě. V roce 2000 dostal na Policejním prezidiu za úkol připravit nové, speciální pracoviště a po osmi letech práce vedoucího odboru měl pocit, že úkol splnil a začal hledat možnost jiného uplatnění. Shodou náhod, a teď po třech letech říká, že jednoznačně šťastných, dostal zajímavou nabídku na místo zástupce šéfa policejních pyrotechniků. Vše si důkladně promyslel a nabídku přijal. „Rozhodování nebylo vůbec jednoduché, což asi pochopí každý, kdo odešel z operativy, a navíc změnit po dlouhých letech své profesní zaměření vyžaduje více úsilí než setrvat ve své odbornosti. Výkoným pyrotechnikem jsem nikdy nebyl a brzy jsem pochopil, že ani nebudu. V této pozici už totiž nezbyvá žádný čas na případné další profesní vzdělávání a mým hlavním úkolem je vytvářet maximálně příznivé podmínky pro práci pyrotechniků, což není vůbec jednodu-

ché," řekl nám plk. Ing. Mgr. Miloslav Žán na úvod.

„Současné úkoly Pyrotechnické služby můžeme rozdělit na pět základních oblastí," začal popisovat dnešní činnost pyrotechniků plk. Miloslav Žán. „Za prvé jde o vyhledávání a zneškodňování munice. Druhým úkolem je prověřování podezřelých předmětů a zneškodňování nástražných výbušných systémů (NVS). Čtyřicetihodinovou službu zajišťují dvě pyrotechnické zásahové jednotky v Praze a v Olomouci. Další úkoly pyrotechnici plní v oblasti kriminalistické pyrotechniky, kdy zajišťují výkon kriminalistickotechnické činnosti a znaleckou činnost v oboru kriminalistika, odvětví pyrotechnika, při nichž provádějí zkoumání zákonitostí stop vytvořených po výbuchu, zkoumání výbušnin, munice nebo jejích částí, nástražných výbušných systémů a jejich komponentů. Pyrotechnická služba také zajišťuje pyrotechnickou ochranu určených ústavních činitelů České republiky, objektů zvláštního významu a zahraničních delegací. Do poslední oblasti lze zařadit výcvik, vzdělávání a mezinárodní spolupráci.

V letošním roce ještě některá KRP zajišťují činnost v oblastech nálezů a likvidace munice a také posledních 6 policistů (z původních 33) může provádět znalecké činnosti. Tyto kompetence ale postupně do konce června letošního roku přejdou v plném rozsahu k nám. V rámci organizačních změn je od letošního ledna součástí našeho útvaru také odbor speciálních potápěčských činností a výcviku. Takže starosti organizačních, legislativních,

materiálních a ekonomických je více než dost. Za velký úspěch považují položení základů personální stabilizace, neboť v posledních letech odešlo od Policie ČR značné množství pyrotechniků, a většinou poměrně narychlo a tedy bez toho, že by za sebe vychovali své nástupce a předali jim své mnohdy celoživotní zkušenosti. Výběry nových pyrotechniků probíhají tak, aby byla v maximálně možné míře naplněna tři hlediska – dobrý člověk, zkušený policista a erudovaný odborník v jedné osobě. Maximální zvýšení odbornosti je cílem také nového systému vzdělávání policejních pyrotechniků, který na rozdíl od dosavadního „univerzálního“ vzdělávání ve všech pyrotechnických činnostech je zaměřen na skutečně vykonávanou specializaci tak, jak je to běžné v ostatních zemích. V oblasti vzdělávání hraje nezastupitelnou úlohu Vyšší policejní škola MV v Pardubicích, kde působí skuteční profesionálové a zkušení pedagogové. Pyrotechniku vidím jako ryzí naplnění policejního sloganu „pomáhat a chránit“.

V dnešní době stále vzrůstá i nebezpečí terorismu, pro představu – každý den se ve světě odehraje asi 5–6 útoků za využití NVS (pokud nepočítáme oblasti Afghánistánu a Iráku, kde je četnost útoků podstatně vyšší). I z tohoto důvodu je nezbytná mezinárodní spolupráce, protože nejlepší praktické zkušenosti jsou využitelné bez omezení teritoriálními hranicemi a co dnes řeší u našich sousedů, může být zítra problémem u nás, a opačně, co jsme zjistili v ČR, může pomoci kolegům v zahraničí," zakončil naši návštěvu u Pyrotechnické služby plk. Ing. Mgr. Miloslav Žán.

Eva BROŽOVÁ

Foto autorka a archiv PS

...poručíka Bc. Jana HOLUBA, preventistu PIO Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy

Policisté působící v preventivně informačním oddělení pražského policejního ředitelství se v průběhu celého roku věnují preventivní přednáškové činnosti na všech typech škol. Daří se jim tak přispívat ke zvyšování právního vědomí zejména mladé generace a k příznivějšímu vnímání činnosti Policie České republiky ze strany veřejnosti. My jsme měli možnost si na téma prevence popovídat s por. Bc. Janem Holubem z Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy. Prevenci se věnuje již více než deset let.

Mateřských, základních i středních škol je v Praze hodně. Není asi možné zajistit besedy ve všech. Pane poručíku, můžete nám říci, jak školy vybíráte?

Klad při procházce našli. Důraz klademe i na správné chování dětí při kontaktu s cizím neznámým člověkem, který by jim nabízel například svezení autem nebo se je snažil někam vylákat. Často přitom používáme omalovánky, v nichž je vždy nesprávné chování vybarveno, a správný postup si děti musí vymalovat sami. Obdobně zaměřené jsou přednášky i pro děti na I. stupni základních škol, ale jednotlivá témata rozšiřujeme. Navíc v základních školách přidáváme téma sociálně patologické jevy, kde dle výběru klademe důraz na drogy, šikanu a další problémy. Velmi žádaným tématem začíná být takzvaná kyberšikana. Nezapomínáme ani na trestnou činnost dětí a mládeže, nebo postup v případech podezřelého nálezu. Poslední téma doplňujeme o úkoly policejních pyrotechniků. Děti se ale velmi zajímají o praktické ukázky, například zajišťování daktyloskopických stop. Některé skupiny studentů zase projevují zájem o střelné zbra-

přednášku, kterou běžně nenabízíte?

Ano, snažíme se vyhovět i speciálním požadavkům. Když dovolíte, uvedu příklad. V loňském roce jsme jako téma pro studenty a starší žáky zařadili přednášky o extremismu. Vzhledem k nedávné aktivizaci neonacistů vznikla totiž na některých pražských základních a středních školách poptávka po preventivních aktivitách tímto směrem. Pražské PIO reagovalo osvětovými přednáškami právě na toto téma. Konkrétně já jsem besedy začínal pravdivými historickými příběhy, například o českých policistech, kteří se s nasazením života v letech 1939–1945 zapojili do protinacistického odboje. Na pozadí těchto historických zkušeností jsem se snažil studentům zdůvodnit, proč náš trestní zákon obsahuje trestné činy narušující soužití lidí a trestné činy proti lidskosti. V další části jsem podrobněji vysvětlil skutkové podstaty trestných činů hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, nebo trestného činu založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka a dalších, které s touto problematikou souvisejí. V závěrečné části vždy ponechám prostor pro dotazy, a tak tomu bylo i u těchto přednášek.

Na jedné škole jsem uskutečnil se souhlasem rodičů a za asistence pedagogů pohovor se čtrnáctiletým chlapcem. Před několika měsíci se stal obětí loupežného přepadení. Kriminálně podezřelý zadrželi a obvinili. Soud je odsoudil. Konkrétní čin, usvědčení pachatele, spravedlivý trest. Tím by mohlo vše skončit. Jenže lupiči pocházeli z řad Romů. A tato neblahá zkušenost bohužel u chlapce nastartovala jisté sympatie k neonacistům, které začal projevovat i před spolužáky. Naštěstí jen slovně a spíše v náznamech. Díky součinnosti školy a rodičů se podařilo jeho názorový vývoj včas zvrátit. Při rozhovoru jsem mu představil jiný, ale podobný případ přepadeného dítěte, usvědčeným pachatelem tehdy byl občan, který nebyl Rom. Chlapec sám nakonec uznal, že

RÁD POMÁHÁM A CHCI POMÁHAT DÁL

Když jsem s prevencí při tehdejší Správě hl. m. Prahy začínal, tak jsem školy oslovoval a přednášky pro jejich žáky a studenty nabízel. V současné době je ale všechno jinak. Přednášky mám zamluvené až tři měsíce dopředu. Aktivitám na úseku prevence kriminality se nyní věnuje i dalších 10 policistů a na nedostatek práce si také nemohou stěžovat. Dlouhodobě spolupracujeme zejména s těmi školami, které projeví aktivní zájem a naši činnost vhodně propojují s vlastními výukovými programy. Nejčastěji se zaměřujeme na školní děti a mládež, ale nezapomínáme ani na ostatní veřejnost, například seniory, zdravotně postižené osoby nebo další občany v produktivním věku. Dle individuálních požadavků navštívujeme i autoškoly, občanská sdružení, mateřská centra či zájmové organizace.

Témata přednášek mohou být různá. Způsob výkladu a náhled na zvolené téma je samozřejmě upravován s ohledem na věk posluchačů.

Pane poručíku, začneme u nejmenších. Jaká témata máte připravena pro malé děti?

Při přednáškách pro děti z mateřských škol můžeme po dohodě s dalšími útvary zajistit ukázky policejní práce, například psůvodů. Z bezpečnosti silničního provozu dětem zdůrazňujeme chování chodců, zejména pak bezpečné přecházení vozovky na vyznačených přechodech a chování cyklistů. Nejmenším posluchačům také vysvětlujeme, co to jsou nebezpečné nálezy a co mají dělat, kdyby něco podobného napří-

ně, reagujeme a studentům přidáváme zásady bezpečného zacházení se zbraněmi.

U starších dětí a studentů je soustředěnost větší. Pane Holube, co PIO nabízí starším studentům?

V rámci besed a přednášek pro studenty II. stupně základních škol a středoškoláky se nám nabízí prostor pro pojmenování složitějších problémů. Mezi tyto posluchače někdy přicházím i s policejní historií, kam patří vývoj bezpečnostních sborů v Čechách, příběhy skutečných četníků, příslušníků Veřejné bezpečnosti a policistů Policie ČR. Někomu to může připadat jako suchá historie, na historických kriminálních případech lze ale vysvětlit i řadu dodnes platných zásad. V oblasti dopravní výchovy společně probereme některá ustanovení zákona o provozu na pozemních komunikacích. I pro starší studenty máme připraven výklad o pravidlech bezpečného chování, zásadách nutné obrany a trestné činnosti páchané mládeží a na mládeži. Společně probíráme drogovou problematiku, šikanu včetně kybernetické a přidáváme i patologické hráčství. U tématu nebezpečné nálezy připomínám správný postup v případě nálezu zbraní, střeliva a jiných podezřelých věcí a zásady bezpečné manipulace se zbraní.

Pro studenty středních škol připravujeme podobné přednášky jako pro žáky II. stupně základních škol s tím, že některé okolnosti můžeme probrat ještě více do hloubky.

Tak trochu jste mi nahrál na další otázku. Pane Holube, reagujete také na požadavky škol a zajistíte pro konkrétní školu

kvůli osobní špatné zkušenosti s některými Romy nemůže uplatňovat vůči všem princip kolektivní viny. Snad mu tento názor vydrží.

Policejní přednášky pro školní mládež speciálně o extremismu a rasismu jsou zatím spíše výjimkou. Nejžádanějšími tématy jsou zásady bezpečného chování, dopravní výchova, mezilidské vztahy a šikana, nebo trestní odpovědnost.

S preventivními radami navštěvujete i starší spoluobčany, nebo autoškoly. Můžete nám prozradit, co nejvíce zajímá seniory a jaká témata nabízíte autoškolám?

Seniorům například představujeme uni-formu policisty, ukazujeme jim i služební odznak a služební průkaz. Starším spoluobčanům připomínáme případy, které se jim mohou přihodit, doma, na ulici, ale i ve veřejných prostorách, jako je pošta, banka, nebo obchody. Popisujeme nástrahy, které starším spoluobčanům podvodníci a zlodějíci stále připravují.

Autoškolám nabízíme témata: bezpečnost za volantem, alkohol za volantem, trestné činy za volantem a chování při dopravní nehodě. Myslíme si, že i tyto rady jsou pro začínající řidiče velice důležité.

Pane poručíku, na besedy nebo preventivní akce pro veřejnost určitě nechodíte s prázdnou. Můžete nám přiblížit preventivní materiály, které zájemcům nabízíte?

Je jich celá řada, zmíním alespoň některé z nich. Před několika lety jsme ve spolupráci s oddělením prevence kriminality pražského magistrátu připravili projekt, zaměřený na nutnou obranu. Vznikla brožurka s názvem **Běžet někdy nestačí**, obsahující nejen preventivní rady jak předcházet možným útokům ze strany pouličních násilníků, ale také jak postupovat v podmínkách nutné obrany, když se boj stane nevyhnutelným. Ve spolupráci s odborníky jsme připravili sérii přednášek a seminářů, kde se převážně mladé dívky pomocí modelových situací a výkladu seznámily s pojmem nutná obrana a poučily se, jak mají reagovat a chovat

se při nežádoucím kontaktu s problémovými osobami.

V rámci projektu vznikly letáky, zaměřené na kapesní krádeže, a také plakáty a samolepky, které vidíme v dopravních prostředcích, nákupních centrech, ale také v místech, která jsou touto kriminalitou nejvíce ohrožena.

Rady nejen seniorům je publikace určená především osobám v důchodovém věku, které se často stávají terčem útoků zlodějů a podvodníků. Jak ale napovídá úvodní věta, rady v ní obsažené mohou být důležité i pro ostatní veřejnost.

Bez projektů by PIO asi těžko v Praze fungovalo. Pane poručíku, připravujete každoročně nové projekty?

Bez projektů by to určitě nešlo, připomenu náročný projekt z roku 2009 s názvem **Já chci domů**. Projekt je určen pro studenty ve věku 13 až 17 let a má za úkol upozornit dospívající mládež na rizikové chování i s trestně právními důsledky. Při prezentaci tohoto projektu za pomoci hraných příběhů na DVD je nutná přítomnost odborného lektora z řad P ČR. Finanční prostředky jsme získali v rámci realizace resortního programu MV ČR v oblasti prevence kriminality.

V loňském roce jsme připravili projekt **Bezpečné dětství**, který byl financován z krajského programu prevence kriminality za přispění hlavního města Prahy. Ve spolupráci s Tiskárnou Ministerstva vnitra jsme získali tři tituly. **Zbraně a výbušniny nejsou hračky a každou chybu tvrdě trestají!** Tato stěžejní věta je na obalu nové publikace, kterou naše oddělení připravilo ve spolupráci s pyrotechniky a balistiky Policie ČR. Popisuje správný postup při podezřelém nález – výbušniny, munice a zásady bezpečného zacházení se střelnými zbraněmi. Zmínuje i základní rozdělení tohoto materiálu a pojmenovává související protiprávní jednání. Dotýká se také zábavní a podomácku vyrobené nelegální pyrotechniky, která díky neodborné a neopatrné manipulaci každý rok způsobí zejména při silvestrovských oslavách řadu zranění.

Stručně popisuje také hlavní zásady nutné obrany.

Další publikací je **Sešit plný průsvihů**, který obsahuje čtyři kreslené příběhy na téma: pouliční kriminalita mládeže, komerční sexuální zneužívání, trestná činnost páchaná prostřednictvím internetu, nedovolené ozbrojování. Do příběhů se promítají i zásady bezpečného chování při kontaktu s různými osobami, nutná obrana a alkoholová i nealkoholová toxikomanie. Za každým příběhem je několik otevřených otázek. Sešit může být podkladem k preventivní činnosti se žáky II. stupně základních škol.

Spíše pro děti z I. stupně základních škol je určen **Test bezpečného chování**, kde si děti na obrázkovém a psaném testu mohou osvěžit zásady bezpečného chování.

Pane poručíku, můžete na závěr našim čtenářům prozradit, co vás vedlo k tomu, že se plně věnujete policejní prevenci?

Od roku 1992 jsem sloužil jako řadový policista u Pohotovostní motorizované jednotky (PMJ) v Praze. Jak zasvěcení vědí, tento útvar s celoměstskou působností reaguje zejména na tísňová volání z linky 158, může rychle soustředit větší počet policistů na místě, kde došlo k nepřiznivému vývoji bezpečnostní situace. PMJ se vlastním pátráním a viditelnou hlídkovou činností podílí i na potírání pouliční kriminality a jejímu předcházení. Lze také říci, že u PMJ, stejně jako u oddělení hlídkové služby, se represe snoubí s prevencí.

Měl jsem u některých případů dojem, že vhodnou preventivní a osvětovou činností by bylo možné trestné činnosti předjet, nebo alespoň významně snížit její následky. Například když jsme zadrželi a následně eskortovali na místní oddělení skupinu mladistvých, kteří vyvolali potyčku s jinou skupinou a poškozovali cizí majetek. Nezapomenu na údiv předvedených mladíků, když se dozvěděli, jakých druhů protiprávního jednání se dopustili. Tedy poněkud tvrdší probuzení z blažené nevědomosti. Nebo případ muže, který zapomněl na zásadu, že auto není trezor ani výkladní skříň a na zadní sedačce nechal ležet kufřík se šperky ve značné hodnotě. Zloději stačilo jen rozbít okno... Proto když se mi na přelomu let 1999/2000 naskytla možnost přestoupit na tehdejší skupinu pro styk s veřejností Správy hl. m. Prahy P ČR, což byla předchůdkyně dnešního preventivně informačního oddělení, využil jsem jí a začal působit zejména na úseku prevence.

Na závěr bych rád vyzdvihl výbornou spolupráci policistů a občanských zaměstnanců PIO na zmíněné preventivní činnosti, stejně jako podporu, kterou nám poskytují policisté různých útvarů i další odborníci ze souvisejících oblastí. Kvalitní týmová práce je předpokladem úspěchu v každé činnosti, prevenci kriminality nevyjímaje.

Eva BROŽOVÁ
Foto autor a archiv P ČR

V srpnu loňského roku Jan Holub radil dětem na akci Bezpečně na cyklostezce

NÁRODNÍ DIGITÁLNÍ ARCHIV

Náměstek ministra vnitra pro veřejnou správu, legislativu a archivnictví JUDr. František Vavera, Ph.D. a ředitelka Národního archivu Eva Drašárová 9. února 2011 oficiálně zahájili projekt Národní digitální archiv. Národní archiv tímto krokem naplňuje „Strategie efektivní veřejné správy a Smart Administration v období 2007–2015“.

Díky tomuto projektu budou elektronické dokumenty bezpečně uchovány, zpřístupněny veřejnosti a budou trvale udržitelny. Projekt Národní digitální archiv odpovídá na vzrůstající zájem veřejnosti o poskytování informací vzdáleným přístupem. Uložené archiválie budou dostupné z jakéhokoliv místa a v nesrovnatelně kratším čase, než tomu bylo doposud. Zároveň také ušetří čas i peníze. V oblasti archivnictví umožní reagovat na očekávaný enormní nárůst elektronických dokumentů ze strany veřejné správy i soukromého sektoru.

Projekt bude realizován za použití nejmodernějších a inovativních technologií a přispěje ke zvyšování kvalifikace a konkurenceschopnosti u dodavatelů služeb i zaměstnanců partnerů projektu. Představení projektu zahájil náměstek ministra vnitra pro veřejnou správu, legislativu a archivnictví František Vavera těmito slovy: „Jsem přesvědčen, že realizace projektu Národní digitální archiv je nutností. Pokud by k ní nedo-

šlo, všechny výstupy související s elektronickými výstupy navazujících projektů, jako jsou datové schránky, Czech POINT a podobně, bychom museli tisknout a ukládat jako tuny papíru. Chtěl bych poděkovat všem, kteří se na téměř sedmileté přípravě tohoto projektu podíleli.“

Projekt Národního digitálního archivu vzniká v rámci základního rámce služeb eGovernmentu, který je součástí konceptu vládního dokumentu nazvaného Smart Administration. Ten podporuje projekty směřující k lepší veřejné správě v letech 2007–2015 prostřednictvím evropské finanční podpory – Integrovaného operačního programu a Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

V současné době se předpokládá dokončení projektu Národní digitální archiv v prosinci 2013, financovaný je z Integrovaného operačního progra-

mu. Projekt se bude realizovat v místě hlavního pracoviště digitálního archivu na Chodovci a jako záložní bylo zvoleno pracoviště v jižních Čechách.

Pavel NOVÁK
ředitel odboru tisku
a public relations

PRAGOALARM

18. ROČNÍK MEZINÁRODNÍHO VELETRHU ZABEZPEČOVACÍ
TECHNIKY, SYSTÉMŮ A SLUŽEB

PRAGOSEC

18. ROČNÍK MEZINÁRODNÍHO VELETRHU POŽÁRNÍ
OCHRANY A ZÁCHRANNÝCH ZAŘÍZENÍ

Mezinárodní konference

„Městské kamerové dohlížecí systémy a ochrana osobních údajů“ jako doprovodný program mezinárodního veletrhu Pragoalarm/Pragosec se konala 18. února 2011 na MV ČR za přítomnosti zástupce Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Mgr. Zdeňka Boháče, zástupců OPK MV ČR, inspektorky Úřadu na ochranu osobních údajů PhDr. Miroslavy Matoušové, technického tajemníka Asociace Grémium Alarm Ing. Miroslava Urbana, zahraničních představitelů EFUS Sebastiana Sperbera a Ms Arke Besselink, dále zástupců Slovenské republiky a řady představitelů jednotlivých měst, která mají s MKDS zkušenosti. Hovořilo se také o projektech Bezpečné město, Bezpečná lokalita-Bezpečné bydlení, příspěvky se týkaly moderních trendů v oblasti veřejného pořádku. Na konferenci zazněla řada nových a zajímavých poznatků, účastníci si navzájem vyměnili nemalé zkušenosti a postřehy.

-red-

ČINNOST POŘÁDKOVÉ POLICIE ZA ROK 2010

Poslední lednový den seznámil ředitel služby pořádkové policie plk. Mgr. Petr Sehnoutka veřejnost s výsledky činnosti pořádkové policie za rok 2010. Kromě něho se tiskové konference zúčastnil i náměstek policejního prezidenta pro vnější službu plk. Mgr. Ing. Ivan Bílek.

Ředitel Sehnoutka představil celoroční činnost služby po jednotlivých úsecích a vyhodnotil úkoly stanovené na rok 2010. Zároveň stanovil nové priority pořádkové policie pro rok 2011, kterými jsou využívání metod community policing ve vztahu k občanům a problematika diváckého násilí na sportovních stadionech i v jejich okolí. Právě v souvislosti s diváckým násilím byly zavedeny nové postupy a strategie využívané při hromadných zákrocích policie proti narušitelům veřejného pořádku, v součinnosti

s nasazením již osvědčených policejních antikonfliktních týmů.

Ve svém vystoupení shrnul plk. Sehnoutka také dopad legislativních změn na činnost služby pořádkové policie, zejména uskutečněné asistence exekutorům a asistence policie při fotbalových utkáních. V obou zmiňovaných případech se podařilo udržet klesající trend z předchozího období.

Služba pořádkové policie, kam je zařazeno nejvíce policistů Policie ČR, plní celou řadu specifických úkolů. Pořádkové policisty můžeme potkat při běžném dohledu nad veřejným pořádkem, při kontrole vozidel či například při zákroku proti výtržníkům na kulturní nebo společenské akci. Jsou to také oni, kdo na policejním oddělení

sepisují oznámení o krádeži, ale i členové zásahových jednotek, kteří zakročují proti ozbrojeným nebezpečným pachatelům závažných trestných činů. Patří sem také psovodi, poříční oddělení a jízdní policie, kterou můžeme potkat v některých městech, jak na služebním koni dohlíží na dodržování veřejného pořádku či při rozhánění agresivního davu v rámci bezpečnostního opatření. Do činnosti pořádkové policie patří také problematika domácího násilí, kde spolupracuje s ostatními složkami Policie ČR a dalšími organizacemi, v čele s Bílým kruhem bezpečí.

kpt. Mgr. Jan MELŠA
Foto archiv PP ČR

Hosté tiskové konference

POMOC OBĚTEM TRESTNÝCH ČINŮ

Dne 2. února 2011 se v budově Policejního prezidia ČR konal seminář s názvem „Systém psychologické pomoci Policie České republiky obětem trestné činnosti“, který organizovalo Ředitelství pro řízení lidských zdrojů Policejního prezidia ČR ve spolupráci s Bílým kruhem bezpečí, o. s.

Jak už název napovídá, tématem semináře bylo poskytování pomoci obětem trestných činů

piny krizové intervence mjr. Jana Malíková. Bílý kruh bezpečí byl zastoupen prezidentkou Petrou Vitoušovou.

Po úvodním slovu plk. Vosky přivítal účastníky setkání náměstek Bílek. Poděkoval všem za pomoc, kterou, mnohdy i dobrovolně, zdarma a na úkor osobního volna, obětem trestných činů poskytují. „V tomto případě nejen chráníme, ale hlavně pomáháme.“ shrnul plk. Bílek činnost Policie České republiky v oblasti krizové intervence.

Na semináři byly prezentovány nejen výsledky, kterých bylo za dobu půl roku od podpisu dohody mezi policií a Bílým kruhem bezpečí dosaženo, ale také konkrétní případy uskutečněné pomoci. O své zkušenosti z praxe se podělili policisté z Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy a Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje. Zároveň představili systémy fungování krizové intervence v rámci svých útvarů.

Prezidenta Vitoušová shrnula ve svém vystoupení spolupráci policistů s Bílým kruhem bezpečí a oběťmi trestných činů, ke které docházelo už mnoho let před podpisem dohody, a to díky vstřícnosti a empatii jednotlivých příslušníků Policie České republiky. Poděkovala za spolupráci ve prospěch obětí kriminality plk. Voskovi i jednotlivým pracovníkům krizové intervence, některým i jmenovitě.

Za dobu od 1. 7. do 31. 12. 2010 byla poskytnuta pomoc 507 osobám v evidovaných 253 událostech. Nejčastěji se jednalo pomoc pozůstalým v případech sebevražd, dopravních nehod, znásilnění, vražd nebo jiných úmrtí. V současné době má Policie České republiky 27 lektorů a více než 160 vyškolených pracovníků, kteří dokážou účinně pomoci.

kpt. Mgr. Jan MELŠA
Foto archiv P ČR

Prezidentka Bílého kruhu bezpečí
Mgr. Petra Vitoušová

a dalších mimořádných událostí, při nichž je potřeba pomoc psychologa. Za policii se jednání zúčastnili náměstek policejního prezidenta pro vnější službu plk. Ivan Bílek, vedoucí psycholog plk. Vladimír Voska a vedoucí sku-

DLOUHODOBĚ ZNEUŽÍVAL DOTACE

Policisté Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality služby kriminální policie a vyšetřování předali Vrchnímu státnímu zastupitelství v Praze návrh na podání obžaloby na 36letého muže z Pardubic.

Ten měl spáchat zvlášť závažný zločin dotačního podvodu podle § 212 odst. 2, 6 písm. a) trestního zákoníku. Obviněnému muži hrozí v případě odsouzení trest odnětí svobody na pět až deset let. Mimořádný rozsah vyšetřování dokladuje zejména skutečnost, že jen samotný spis obsahuje 9 tisíc listů a přílohy pak více než 24 tisíc listů.

Obviněný měl jako pracovník občanského sdružení „Klub hurá kamarád“ se sídlem v Pardubicích, které bylo příjemcem dotací, v období od roku 2001 do roku 2007, kdy byl na majetek sdružení prohlášen Krajským soudem v Hradci Králové konkurz, neoprávněně odčerpat finanční prostředky z již poskytnutých dotací. Dále měl manipulovat s účetními doklady tak, že u více poskytovatelů dotací nebo v rámci různých dotačních titulů jednoho poskytovatele uplatňoval stejné daňové doklady o platbě za poskytnuté služby, zboží, nájemné a mzdy zaměstnanců, čímž dosáhl, že jeden daňový doklad prokazující skutečný náklad sdružení byl proplacen v rámci různých dotačních titulů vícekrát. Takovým vícenásobným uplatňováním nároku na čerpání dotace jedním dokladem způsobil celkem 1 194 dílčími útoky celkovou škodu ve výši 6,7 milionů korun poskytovatelům dotací. Mezi poškozenými byly např. Česká spořitelna a. s., České rada humanitárních organizací, Ministerstvo kultury ČR, Město Pardubice, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstvo vnitra ČR, Ministerstvo zdravotnictví ČR, Pardubický kraj, Úřad vlády České republiky a několik různých nadací a dalších subjektů.

pplk. Mgr. Roman SKŘEPEK

Podezřelý z vraždy předán na Slovensko

Ve středu 2. února 2011 došlo za mimořádných bezpečnostních opatření k předání jednatřicetiletého občana Slovenské republiky slovenským kolegům.

Jednatřicetiletý Slovák je podezřelý z vraždy, ke které došlo v listopadu 2010 v Bratislavě. Muž měl společně s dalšími spolupachatelé brutálně zbit a následně zapálit dosud neznámou oběť, za což mu v případě odsouzení hrozí až dvacetiletý trest odnětí svobody. K vypátrání osoby došlo díky Schengenskému informačnímu systému (SIS). Předání muže realizovali příslušníci Národní centrály SIRENE Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování za součinnosti policistů Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje.

Uvedeného muže už v minulosti slovenské soudy odsoudili k trestu odnětí svobody v trvání šesti let. V roce 2006 pobodal nožem několik zaměstnanců bezpečnostní služby, kteří jej zadrželi po krádeži v trnavském hypermarketu. Vzhledem k tomu, že trest odnětí svobody nenastoupil, byl na něj slovenskou justicí vydán evropský zatýkací rozkaz pro výkon tohoto trestu.

K zadržení jednatřicetiletého Slováka došlo koncem listopadu

dě, přičemž vzniklo podezření, že se muž prokázal falešnou identitou. Díky bleskové spolupráci české a slovenské SIRENE se podařilo potvrdit skutečnou totožnost osoby, která odpovídala záznamu v SIS, a zajistit vydání evropského zatýkacího rozkazu. Následně byl muž vzat do vazby a zahájilo se předávací řízení.

Jak vyplývá z informací Národní centrály SIRENE řešila česká SIRENE v roce 2010 více než 600 obdobných zásahů proti hledaným osobám, ať v České republice pro jiné státy, či v cizině pro ČR. Česká republika se do Schengenského informačního systému zapojila v roce 2007. Pro srovnání: před rokem 2007 bylo ročně řešeno pouze několik desítek takových zásahů. Hlavní roli v nárůstu úspěšnosti mezinárodního pátrání hraje rychlost a dostupnost informací pro všechny policisty v celém schengenském prostoru, čehož je dosaženo díky existenci SIS a efektivní spolupráci centrály SIRENE. Centrály SIRENE však nepátrají jen po hledaných osobách, které jsou podezřelé či odsouzené pro spáchání trestného činu. Reší veškerá pátrání, od ztracených dětí po odcizené kamiony. Jen v roce 2010 realizovala česká centrála SIRENE více než osm tisíc takových zásahů.

kpt. Jaroslav IBEHEJ

LASEROVÉ DĚLO PROTI PIRÁTŮM

Laserové kanony mají do budoucna ochránit obchodní lodě před námořními piráty, kteří je unášejí především v oblasti Afrického rohu a v jihovýchodní Asii. Má jít o zbraň, která nikoho nezabije ani nezraní, ale zabrání útočníkům dostat se k lodi.

Oslňující laserové dělo, které vyvíjí britská firma BAE Systems, má být účinné proti pohyblivým cílům jeden a půl kilometru vzdáleným. Koncentrované kužele zeleného světla znemožní pirátům navigaci jejich člunů i zamíření jejich lehkých palných zbraní na obchodní loď.

„Není to vražedná zbraň,“ vysvětlil Bryan Hore z firmy BAE Systems. Systém je totiž schopen automaticky regulovat sílu laserového paprsku, a to s ohledem na

atmosférické podmínky a velikost objektu, na který se zaměří. Neničí tak trvale zrak, dodal Hore. Přitom i na dálku 1 500 metrů je efekt podobný, jako když se člověk podívá přímo do slunce. Sluneční brýle proti zelenému laseru nepomohou, naopak by mohly efekt oslepení ještě zesílit. Laserové paprsky by totiž byly ještě jas-

nější v kontrastu s tmavším pozadím.

„Používáme laser vlastně jako takové falešné slunce, za kterým se obchodní loď schová,“ vysvětluje Roy Clarke z BAE Systems s tím, že testy zbraně již proběhly. Lasery jsou podle něj dostatečně účinné nejen v noci, ale i ve dne.

Světelné dělo pracuje ve vazbě na výkonný vysokofrekvenční hladinový radar, který je schopen včas odhalit malé pirátské čluny, které používají především somálští piráti. Po odhalení útočníků probíhá jejich ozařování automaticky.

Pirátsství v oblasti somálských břehů a Arabského poloostrova je už řadu let velkým problémem, který nezmírnila ani přítomnost vojenských plavidel států NATO. Celkově bylo loni zaznamenáno 440 pirátských incidentů, uneseno bylo 51 lodí.

LUPIČI TELEFONOVALI ZADARMO

Jižní Afrika je proslulá vysokou kriminalitou a odpovídá tomu vzhled ulic v Johannesburgu – vysoké zdi, elektrické ploty a ozbrojené ochranky se snaží čelit lupičům všeho druhu. Jeden gang si ale našel cíl, který nikdo nehlídal – moderní světelnou signalizaci.

Tyto nové světelné semaforey využívaly moderní komunikační technologie včetně GPS. Přes modem a telefonní SIM kartu pak komunikovaly s ústředím, aby ušetřily práci Johannesburgskému silničnímu úřadu (JRA).

Toto ovšem dobře věděli neznámí lupiči, kteří „vybrakovali“ více než čtyři sta

PROSTITUTKY BUDOU PLATIT DANĚ

Čtvrtí červených luceren v Amsterdamu projdou každý rok miliony návštěvníků, většinou pouze zvědavých na prostitutky v typických výkladních skříních. Platící zákazníci nevěstinců jsou zde naopak ve výrazné menšině. Letos bude ale na jejich dveře klepat ještě někdo, koho tu dosud neviděli, alespoň ne úředně. Daňový inspektor.

Dámy nejružnějšího věku, původu a barvy pleti, které v hlavním městě Nizozemí nabízejí své tělo, byly dosud od placení daní osvobozeny.

Souvisí to s někdy až přeháněnou politickou korektností Nizozemců, jež pro ně byla dlouhá desetiletí typická. Úřady prostitutky nepovažovaly za podnikatelky, ale spíše za oběti sexuálního vykořisťování pasáků a obchodníků s bílým masem. Provozovatelky nejstaršího řemesla byly jakousi neviditelnou skvrnou na jinak ostrých očích daňových úředníků. Časy se ale mění.

Ostatně ani nizozemský státní rozpočet na tom není nejlépe, a tak přijde vhod každé euro. Velkým problémem ale je, že daňoví inspektoři mají o nevěstincích podél amsterodamských grachtů jen velmi neurčité povědomí. „Většinu prostitutek neznáme“, přiznává finanční úřad domácímu tisku.

Řešením je postupná inventarizace dotyčných „pracovnic“. Ty musejí od prvního dne letošního roku počítat s tím, že je,

neznámo kdy, navštíví daňový inspektor. Protože dámy nebylo možné upozornit na tuto skutečnost úředním dopisem, nahradily písemné sdělení inzeráty v tisku.

Inspektoři s prostitutkami proberou, jak jde podnikání, kolik mají denně zákazníků a na kolik si úhrnem přijdou. Z toho se jim vypočítají odvody do státní kasy.

Zdanit lehké děvy bylo sice možné už od přijetí příslušného zákona o prostituci z roku 2000, ale amsterodamská radnice proslulá nevěstince na Valech šetřila. V minulých letech se vůči nim i tak postupovalo poměrně tvrdě, neboť polovina prostitutek musela vykráčenou čtvrt' nuceně opustit.

moderních semaforů, z celkového počtu šesti set. Jejich SIM karty pak vložili do mobilních telefonů a bezplatně tak provolali miliony randů, napsal jihoafrický Mail & Guardian. Mluvčí JRA Thulani Makhubela je přesvědčen, že jde o „systematické a koordinované“ loupeže, dost možná je má na svědomí jedna zločinecká skupina. „Věděli, na které semaforey se zaměřit. Nepochybně měli dobré informace.“

Hmotná škoda činí přes 22 tisíc randů (asi 61 tisíc korun) za jeden semafor, dohromady tak JRA přišel o devět milionů randů (25 milionů Kč). Postižena byla ale i doprava ve městě, nefunkční signalizace způsobila dopravní zácpy a nehody a frustrovala množství motoristů.

Úřad už diskutuje s dodavateli, jak by bylo možné semaforey lépe zabezpečit. Ukradené SIM karty jsou samozřejmě zablokované a telefonovat se z nich už nedá.

ZLODĚJ V KUFRU

Čínským policistům se nedávno podařilo dopadnout dva pachatele, kteří se společnými silami pokusili velice nápaditým způsobem okrást cestující ve vlaku na stanici ve městě Kuang-čou.

Muž zavřel malého chlapce do cestovního kufru, který poté dal uložit do zavazadlového prostoru vlaku. Dítě mělo za úkol vybrat během cesty cennosti z ostatních zavazadel.

Na oba zloděje, kteří se o krádež pokusili, spadla klec. Podle čínské policie však zdaleka nejde o první podobný pokus. Původní plán loupeže byl ale vymyšlen na jedničku.

Dítě se vtěsalo do kufru a muž jej do něj zavřel na zip. Ve chvíli, kdy by byl chlapec i s kufrem uložen v zavazadlovém prostoru, a vlak by se rozjel, měl vykrást kufr a tašky ostatních cestujících a uložit je do volného kufru. O několik zastávek dál by si muž nechal vyložit kufr s dítětem i s ukradenými věcmi.

Policistům a ostraze se však počínání muže zdálo podivné a přímo na stanici Kuang-čou v provincii Kuang-tung na jihu Číny se jejich podezření potvrdilo. Strážníci muže na místě zatkali a umístili jej do vazby, spolu se zadrženým dítětem jej čeká výslech. Informace o totožnosti osob ani skutečnost, zda byly mezi dvojicí nějaké příbuzenské vazby, nejsou známy.

HERCI PŘEDSTÍRALI OPILOST

Městská rada a úřady ve velšském městě Conwy musí čelit kritice poté, co vyšlo najevo, že si nechávaly najímat herce, kteří v barech hráli opilé. Cílem bylo zjistit, zda personál v podnicích nenalévá alkohol zjevně podnapilým hostům.

Průzkumná a přísně utajovaná akce byla organizovaná městskou radou v Conwy a místní organizací pro bezpečnost. Město utratilo za průzkum trvající tři víkendy v přepočtu 120 tisíc korun. Ověřit se mělo především to, zda obsluha v hospodách a v barech podává hostům alkohol zodpovědně.

K akci byli přizváni tři profesionální herci, kteří předstírali, že už mají značně vypito. Byli rozcuchaní, v zašpiněném oblečení, drmolili, pletl se jim jazyk a občas zahráli i nějaký ten pád ze židle na

zem. V takovémto stavu si objednávali další pití.

Jak se dalo očekávat, v některých podnicích podroušeným pánům nevyhověli a jejich objednávku odmítli, ale v řadě dalších bez problému posloužili podle zákaznickova přání. Ovšem – těm podnikům, které v testu nevyhověly, nakonec stejně žádný postih nehrozí. Veřejnost tak celou záležitost vnímá jako zbytečně vyhozené peníze.

Dvoustranu připravil
Jaroslav LINHART
Foto internet

RUŠIČKA MOBILU DO KAŽDÉHO AUTA

Mobil za volant nepatří. Tímto heslem se rozhodli řídit zákonodárci v USA, kteří připravují na neposlušné řidiče nový bič. Všechny mobily mají být v automobilech blokovány tak, aby vůbec nefungovaly. Posloužit by k tomu měly speciální rušičky mobilního signálu, kterými by musel být povinně vybaven každý vůz. Upozornil na to server The Daily Caller.

Hlavním iniciátorem nového zákona o zákazu používání mobilních telefonů v autech je americký ministr dopravy Ray LaHood. Podle něj je používání mobilů v dopravních prostředcích tak nebezpečné, že rušící přístroje jsou v dnešní době prakticky nezbytností.

„Myslím, že nový zákon má velkou šanci projít. Nejdůležitější je jen do detailu promyslet, jakou technologii na blokaci hovorů použít,“ řekl La Hood v rozhovoru pro stanici MSNBC.

„Roztržitost řidičů kvůli mobilům je jako epidemie,“ podotkl americký ministr dopravy s tím, že podle statistik Národního úřadu pro bezpečnost dálniční dopravy země kvůli telefonům za volan-

tem každý rok přes pět tisíc lidí. Podle LaHooda by měly být rušičky tak účinné, aby nebylo možné s mobily telefonovat, posílat SMS i MMS zprávy a lidé zároveň nemohli s přístrojem ani broudat po internetu.

Odpůrci zákona ale poukazují na stinné stránky nového návrhu. Podle nich bude problematické vybrat takovou technologii, která by umožňovala zavolat na nouzové linky, pokud například dojde k nehodě.

Rušičky v mobilech by navíc mohly zhoršit funkci navigace v mobilech. Některé modely totiž k přesnému zaměření aktuální pozice využívají i datové služby.

LaHoodova tvrzení jsou rovněž v rozporu se zjištěními amerického Insurance Institute for Highway Safety, tedy nezávislé a neziskové organizace, která má za cíl šířit osvětu a zvyšovat bezpečnost provozu na dálnicích. Ten říká, že zákaz používání mobilů za volantem (který ale Američané na rozdíl od tuzemských řidičů mnohem více respektují) mělo na nehodovost nulový dopad. Ve třech ze čtyř států, kde výzkum probíhal, se naopak počet nehod zvýšil.

VIOLENT CRIMINALS WORLDWIDE AGREE.

ARMED, INDEPENDENT WOMEN
WON'T BE VICTIMIZED EASILY.

„NÁSILNÍCI

na celém světě souhlasí: Ozbrojená, nezávislá žena není snadnou obětí.“ Žánrově odpovídající obrázky s tímto textem se nezdá objevují v amerických médiích. Těžko říct, zda to skutečně funguje, ale s mohutností výzbroje žen by se to asi nemuselo přehánět.

-L-

PROJEKT ATLAS

Rada Evropské unie už v roce 1996 uložila zahájit přípravu opatření, která by vedla k prohloubení vzájemné součinnosti členských zemí v boji proti terorismu. Teroristické útoky v USA 11. září 2001 a přímá hrozba eventuálního opakování takových a podobných akcí se staly jakýmsi katalyzátorem, který další vývoj v tomto směru urychlil. Hrozba terorismu, nejzávažnější a organizovaná kriminalita, únosy rukojmích – to jsou druhy zločinů, které jsou všude na světě ve středu zájmu policejních složek včetně speciálních policejních jednotek.

Evropská rada a zájmové sdružení policejních šéfů (TFCP) daly počáteční podnět k zahájení prací právě na projektu zlepšení spolupráce speciálních policejních jednotek evropských zemí a v roce 2002 se sešli čelní představitelé policejních sborů

na schůzce nazvané „9/11“, aby takový projekt schválili. Projekt dostal název Atlas a při jeho řešení se nejvíc angažovaly Německo, Rakousko, Belgie, Nizozemsko a Francie. Představuje jakýsi svaz či pracovní síť zvláštních jednotek a po jeho definitivním schválení v radě EU 23. června 2008 mu zůstal název Atlas; Unie jej bude finančně podporovat v rámci programu AGIS.

Do projektu Atlas se zapojilo 32 zvláštních policejních jednotek ze všech 27 členských zemí Evropské unie včetně českého Útvaru rychlého nasazení (ÚRN). Počet nesouhlasí kvůli tomu, že z některých zemí je zapojeno několik samostatných jednotek.

Navíc jsou k Atlasu přidruženy zvláštní jednotky ze zemí mimo EU, konkrétně tři kantonální jednotky ze Švýcarska a jedna (celostátní) z Norska. V čele sdružení nyní stojí představitel nizozemské zvláštní jednotky DSI a viceprezidentem je generálmajor Bernhard Treibenreif, velitel populárního rakouského „Einsatzkommando“ EKO Cobra.

V této vývojové fázi se ovšem prvoplánově nepočítá se společnými zásahy v „ostrých“ akcích a konkrétních případech, i když ani ty nejsou v ohrožujících situacích s mezinárodním prvkem vyloučeny. Cílem je totiž dosáhnout co nejvyššího společného standardu v boji s terorismem ve všech členských státech EU a zároveň vyhledávat optimální řešení a nejlepší formy boje s novými prvky a projevy tohoto typu zla, s „novými hrozbami“, ať už mají kořeny v Evropě, či mimo ni. Prostředkem k dosažení

tohoto cíle jsou workshopy, společná cvičení a vůbec vzájemná výměna zkušeností, stejně jako řešení společných výzkumných a vývojových projektů. Ty se realizují v národních či mezinárodních pracovních skupinách sestavených buď ad hoc k řešení jednotlivých konkrétních úkolů či podúkolů, anebo pracujících trvale či dlouhodobě na vývojovém úseku.

Například pracovní skupina Entry se zabývá mimo jiné technickými možnostmi co nejrychlejšího, nepřekvapivějšího a nejbezpečnějšího pronikání do zájmových objektů, kde se provádí zásah. Známa jednotka německé spolkové policie GSG-9 odpovídá za vývoj taktiky a techniky zásahů na lodích, francouzská GIGN za zásahy v souvislosti s letadly a ze vzduchu, RAID se zabývá zásahy v ostatních prostředcích hromadné dopravy a EKO Cobra se skupinou Building řeší taktiku a techniku zásahů v budovách.

Evropský nebo spíš unijní rozměr Atlasu ovšem nevylučuje spolupráci s jinými partnery. Především britské, německé a francouzské zvláštní jednotky udržují už několik desítek let trvající tradici úzké spolupráce s jednotkami ze zámoří, především z USA, ale i z Kanady a Austrálie aj.

-pl-

DANĚ NA ZBRANĚ V NĚMECKU NEPROŠLY

Německým zastáncům práva na držení zbraní se podařilo odrazit několik pokusů městských a obecních samospráv o zdanění zbraní, resp. jejich držitelů. Němečtí střelci mobilizovali a pustili se do stuttgartských navrhovatelů pěkně zostara. Ke sportovním střelcům se přidali také myslivci a spolu s nimi někteří vysokoškolská učitelé-právníci. Právnická studie o legálnosti nové daně za držení zbraní ukázala, že daň není tak legální, jak tvrdila právnická kancelář najatá autory tohoto nesmyslného nápadu a placená z peněz daňových poplatníků.

A ti pánové, kteří všechno vymysleli, najednou jako kdyby prohlédli. Titíž političtí šifři z nejvyšších pater městské samosprávy, kteří s tímto nesmyslem přišli, nakonec s velkou slávou oznámili, že od svého nápadu ustupují.

Oficiálně se tak děje proto, že vzali do ruky tužku či kalkulačku a spočítali si, že po uplatnění všech výjimek, které se měly týkat myslivců, sportovních střelců, policistů, zděděných zbraní... (V Německu berou víc vážně ústavní právo na majetek. Zatímco u nás se dědic, který nezíská zbrojní průkaz, musí zděděných zbraní zbavit, německé zákony nařizují, aby zděděné zbraně byly v tom případě zabezpečeny speciálním blokačním zařízením. To zabrání jejich zneužití a majitel je nemůže sám odblokovat. Nejvíce se v tomto směru angažuje firma Armatix, ale jsou také jiní výrobci, kteří na tomto boomu chtějí vydělat.), by zase tolik držitelů zbraní ke zdanění nezbylo. A náklady na celou tuto parádu by najednou byly také vyšší, než co si titíž renomovaní správci městské kasy spočítali na začátku. Proto vydali tiskové prohlášení, ve kterém oznámili, že z celého zoufalého projektu na zalepení děr v kase couvají.

Jelikož hloupé nápady se šíří úžasně rychle, pokusili se na podzim 2010 o totéž v Heilbronně. Aby bylo dokázáno, že hloupost kvete napříč politickým spektrem, tak zatímco ve Stuttgartu chtěli střelce zdanovat křesťanští demokraté, v Heilbronně se chopili pera socialisté a také zelení, kterým leží zbraně v rukou řádných občanů zvláště silně v žaludku. Křesťanští demokraté tady byli proti změně. Nakonec obecní starší heilbronnští ze svého nápadu také vycouvali, ale pouze dočasně a bez udání důvodu. Na konci roku 2011, až se bude zase schvalovat rozpočet, se svým nápadem

prý zase přijdou. Díra v rozpočtu, kterou by majitelé zbraní mohli zalátat, se určitě najde.

Navíc pánové stále doufají, že stát zlegalizuje vybírání poplatků za kontroly zabezpečení zbraní, které obce a policie ze zákona provádějí, takže se třeba budou moci do peněženek střelců podívat jinou cestou a nebude se tomu říkat daň.

Rudo-zelená koalice navrhla uvalení daně na držitele zbraní také v severoněmeckém Lübecku. Sto eur na zbraň a rok. Rudí a zelení zastupitelé ve vedení města se už ani nenamáhali tvrdit, že pokladna je prázdná (ona je), nýbrž vše zdůvodňovali razantně ideologicky. Jako vychovatelé svého poddaného lidu se totiž rozhodli lid za pomoci daně poučit o tom, že držení zbraní je špatné, a díky dani také méně atraktivní. Lid to prý pochopí a zbraní se zbaví. Zelení vykřikovali, že zavedení daně je logické a morální a že chtějí mezi civilisty co nejméně zbraní. Daň ale zatím nebyla zavedena.

Ještě v prosinci loňského roku zkusili zavést daň na držitele zbraní v šestadvacetitisícovém Wieslochu ve spolkové zemi Bádensko-Württembersko. Když ale navrhovatelé viděli, jaké pozdvižení vyvolaly podobné pokusy v jiných městech, raději návrh stáhli z programu.

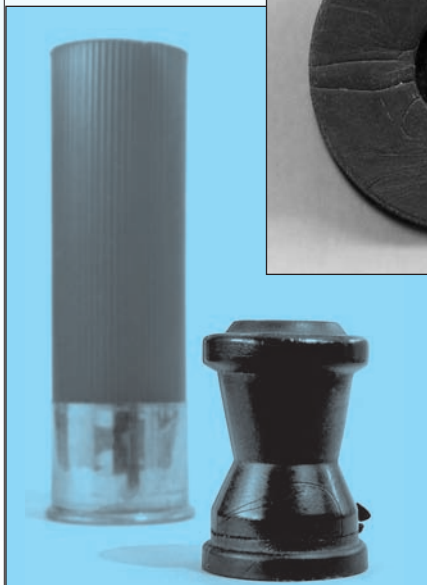
Mgr. Jan TETŘEV

GUMOVÉ STŘELY

K výzbroji policejních pořádkových jednotek už řadu let patří „méně než smrtící“ náboje s gumovými střelami pro granátomety a zejména pro brokovnice. Původně to byly prostě gumové koule, nicméně během času byla zavedena řada mnohem sofistikovanějších produktů.

Italská munička Fiochi nabízí brokové náboje ráže 12 s neletální střelou, nazvané Gomma HV 0629. Jednotná střela vzdáleně připomíná zvětšenou terčovou diabolku do vzduchovky. Výška střely s průměrnou hmotností 5,15 g je 27,45 mm, největší průměr střely 18,3–18,5 mm. Dno je opatřeno odlehčovací dutinou. Černá střela je sice označována jako „gumová“, ale jako i jiné podobné střely je zhotovena z elastomeru, pravděpodobně na bázi butylu nebo butadienu. Mezi střelou a výmetnou náplní je v nábojnici umístěna plastová oddělovací zátka.

Střely opouštějí hlaveň rychlostí kolem 220 ms⁻¹ a používají se na vzdálenosti nepřesahující 40 m. Zásah způsobí velmi citelné povrchové zhmoždění s následnou krvaví

podlitinou, která po několika dnech odezní. Samozřejmě, že při náhodném zásahu oka nebo otevřených úst anebo při střelbě z příliš krátké vzdálenosti by mohlo dojít i k těžkému zranění.

-srk-

NIC SE NEDAŘÍ

Náký zvíře mi prod'obalo gumy!.. Ráno jsem našel dvě pneumatiky proříznuté, co s tím uděláte?.. Kdosi, asi vandlové, nám nabodnul na autě kolo, potřebujeme papír pro pojišťovnu... Chci nahlásit prořezaný pneu na třech autobusech naší firmy, měli jsme potíže s obsazením linkových spojů... Jestli se k tomu hajzlíkovi dostanu, vlastnoručně mu ušmíknou obě uši – a možná nejen to!

Už během poslední neděle, vloni v květnu, se na obvodní „četnické stanici“ jednoho městečka na Tachovsku dobývali rozhodnutí majitelé motorových vozidel s „oznamkami“, že jejich stroje, rodinné miláčky i firemní vybavy, zřejmě v noci neznámý lump – ale spíš celá banda! – hrubým jednáním vyřadil z provozu.

V pondělí hlášení o podobných škodách pokračovala, dílem poškození – a patřičně rozladění – řidiči přibíhali osobně, dílem zvonil jeden hlasitě zuřivý telefon za druhým. To už se v terénu pohybovali nejen uniformovaní obvodní policisté, ale i jejich kolegové z územního odboru, z kriminálky.

Chlapi, mírně řečeno, našťavaná je celá obec, zvonili sem taky z radnice, je toho celkem na třicet kousků. A všichni kolem jsou nejen našťavaní – chtějí vidět, co uděláme. Takže potřebujeme pachatele nejraději hned k obědu! nechalo se slyšet vedení z územního odboru Policie ČR směrem k podřízeným.

Obvykle v této rubrice přibližujeme drsné, hodně závažné, často přímo vražedné, kriminální skutky. Tentokrát se pokusíme odvyprávět průběh kauzy, která jako jeden čin patří k drobné zločinnosti, ale ve větším rozsahu může rovněž přinášet větší

než zanedbatelné škody a hlavně popuzuje širší veřejnost.

Jejich úspěšné vyřešení (ne že by objasněnou mordýrnu občan rovněž nepřijímal s ulehčením a povděkem!) má výrazný dopad na „zklidnění situace“ v regionu či lokalitě. A samozřejmě působí na chvályhodný obraz policejních kvalit.

Jednotlivé dokumenty vyšetřovací složky jsou v tomto případě výmluvně stručné, až suché. Přitom soukromé, sociální souvislosti s motivací pachatele rádně – se „spouštěcím impulsem“ jeho „odvetné akce“ – mohou mít platnost svým způsobem zobecnující, ne-li skoro poučnou, hodnotu pro životy mnohých z nás.

Pro nejedny blízké i kdekoliv po republice hodně vzdálené sousedy, spoluobčany.

René Trejtnářík (jméno jsme změnil – pozn. red.), před pár týdny dvacetiletým ověřený, celkem pro okolí příjemný, slušný mladík pracoval v sobotu odpoledne na babiččině zahrádce. Velkými ručními nůžkami vylepšoval umělecký dojem ze živého plotu.

Končil květen, krásný, ale někdy též k tesknění podnětný, lásky čas. Mladý muž si sezval na trávník pár kamarádů, pro něž obětavě griloval masíčko i nějakou zeleni-

nu, a zároveň vínem zapíjel i city nabolavělé nehodami s partnerkou.

Do setmění zvládl podle vlastního soudu sotva něco málo přes půl litru nápoje, v němž se obvykle – dáno lidovou moudrostí – mimo jiné ukrývá pravda o čemkoliv. Ještě před půlnocí se zřejmě definitivně stačil rozejít se svou milou (kterou nehodlá jmenovat). A potom zamířil do centra zhruba třítisícového městečka, do nonstop baru.

Na tomto místě zbývá doplnit, že jinoch občas zvaný „eRTěčko“ pochází z rozvrácené rodiny. Není hloupý, střední školu vystudoval v Písku, kde žil do maturity na intru. Na vysokou školu ho neměl kdo poslat. Bývá docela pracovitý, nepatří mezi klasické venkovské nespolehlivé živly, výtržníky, natož rváče. Je takový „trochu dost vykořeněný“, charakterizuje ho většina těch, kteří ho více a déle, třeba od dětství, znají.

Na úřadu práce spadá do kolonky nekvalifikovaný dělník, na trvalejší pracovní místo zatím štěstí moc neměl. Rád se pohybuje na čerstvém vzduchu, v přírodě. Mezi jeho oblíbené činnosti patří zahradničení, které poměrně často – a víceméně nezištně – uplatňuje na pozemcích mnoha známých.

Žije u babičky.

V nočním podniku Reňous do druhé noční hodiny zlikvidoval minimálně pět desetistupňových piv. Obvyklých hospodských řečí se příliš neúčastnil. Krapet prý „kňoural po své holce“, až to jeden z dobrých přátel nevydržel, čapnul ho za triko a cvičně párkrát „proplesknul“.

Potom se světem nepochopený René Trejtnářik zvedl k odchodu domů. Tvrdí, že nebyl totálně opilý, všechno, co se děje kolem si plně uvědomoval, věděl tedy dokonale, co dělá a co pociťuje. Najednou byl zcela nakrknutý na celý svět, na veškerý vlastní život – a potřeboval si to odreagovat. Nutně se musel, připouštěl později, na něčem vybít.

Měl u sebe zahradnické nůžky a tak mu v hlavě naskočilo rozhodnutí, že jimi bude „vypouštět“ pneumatiky zaparkovaných vozů. Hned na náměstí propíchnul několik kol. Cestou uličkou kolem banky „poznámenával“ naprosto náhodně vybírané další gummy.

U babiččiných dveří mu nikdo neotevřel, tak pokračoval v tažení k ubytovně, kde je pizzerie, podél základní školy směrem k bloku bytovek. Ten celý obešel, jednu chvíli mířil k bydlišti „bejvalky“, následně se vydal kolem

Asistoval u mládežnické střelnice, „zapisoval“ u řady jiných soutěžních hrátek úplně „cizích mládat“!

Protože sliby – i dané slovo – se mají plnit a dodržovat, jak slušní lidé moc dobře vědí, nejen o Vánocích...

Opel Vectra, 1x pneu Good Year, škoda 1 000 Kč,
Kia Rio, 2x Solus KH 14, 1 000 Kč,
Renault Laguna, 2x Barum, 800 Kč,
Ford Tranzit, 2x Continental, 2 000 Kč,
Seat Toledo, 2x Michelin, 3 000 Kč,
Fiat Doublo, 2x Matador, 1 800 Kč,
Škoda Fabia, 2x Kleber, 1 400 Kč,
Renault Thalia, 1x Sava, 550 Kč,
Škoda Felicia, 2x Vredestein, 1 000 Kč,
Nissan Qashqai, 1x Bridgestone, 1 500 Kč,

Wartburg 353, 1x Dunlop, 1x Firestone, 800 Kč,
Wartburg 353, 1x Tigar, 1x Obnova, 1 100 Kč,
Mercedes Benz, 2x Barum 215/75, 29 200 Kč...

Seznam poškozených majitelů, motoristů byl dlouhý a pestrý. Přechín poškození cizí věci dle § 228 odst. 1 trestního zákoníku souvisel „na cizím majetku se škodou nikoli nepatrnou“!

Pátrací kroky byly ukázkově běžné a vedly téměř okamžitě k jednoznačnému cíli. Obvodáci zaznamenali na řadě míst darebňáků, s veřejným pořádkem neslučitelných činů pachatelovy doslova ideální stopy – otisky, šlápoty obuvi ve vysychající louži, v zasychajícím nánosu uličního prachu, v měkké půdě na krajnici. Taktéž zkompletovaly bohatý soubor detailních záběrů na poničené pneumatiky, u nichž hned první zběžné porovnání ukazovalo na stejný „nástroj zhouby“.

Detektivové v civilu, rovněž dobře znalí místních poměrů, k tomu nakontaktovali právě vytipované i dříve odzkoušené zdroje a vzápětí zrekonstruovali dění sobotní jarně horké noci – i s přidělením hlavní role nezdrábnému Ertěčku.

Nad ránem následujícího pracovního dne René Trejtnářik, předvedený na služebnu, po několika málo minutách pustil barvu. Doznal a podrobně popsal své trojčení v pozdních víkendové nočních hodinách. Dobrovolně vydal „zločinné nádobíčko“ i botky, které měl v inkriminovanou dobu na nohou.

Kauza se uzavřela. Viník (policejní autorita ho musela po nějakou dobu chránit před „shluklými davy“, které na něm chtěly vykonat spravedlnost vlastními silami!) vše kajícíně shrnul:

„Svého jednání velmi lituji. Pneumatiky jsem propíchal úmyslně ze vzteku, kdy jsem měl něco vypito, ale plně jsem vnímal, co dělám. Škodu se budu snažit uhradit.“

Soudem vyměřený podmíněný trest (šest měsíců na osmáct měsíců), s nezbytným napravením vzniklých škod, se dal očekávat.

Memento pro jinou mládež, pro jiné rodiče, příbuzné, spřízněné, chcete-li nelhostejné sousedy je očividné!

Jaroslav KOPIC

Ilustrační foto Eva BROŽOVÁ

polikliniky k autobusovému nádraží, celou štreku si detailně bude v příštích dnech vybavovat. Šlapal k zastávce vlaků – a neustále, neúnavně bodal, útočil, ničil.

Pneumatiky motorových vozidel představovaly svým způsobem jeho osobní zmar a beznaděj. Což řešil (něco v něm zkrátka muselo) jejich ničením (dnes by možná rád tvrdil, že to všecičko šlo vlastně samo – a opravdu i nerado!).

Až konečně dorazil zpět do zahradní kolony, kde v budníku bábinky přespál.

Odzpíval si ovšem sotva tři hodky sladkého a posilujícího spánku. Vstal, naskočil do sedla bicyklu a odjel do deset kilometrů vzdálené sousední dědiny, kde se organizoval Velký dětský den, k jehož zajištění Ertěčko přislíbil pořadatelskou výpomoc.

ČEŠTÍ POLICISTÉ V BOSNĚ A HERCEGOVINĚ

Republiku Bosna a Hercegovina navštívila expertní delegace Ministerstva vnitra České republiky a Policie České republiky. V průběhu návštěvy jednali se zástupci Ministerstva vnitra Republiky Bosna a Hercegovina a Ministerstva vnitra Republiky Srbské i se zástupci distriktu Brčko. Setkali se se zástupci Ministerstva pro bezpečnost, Ředitelství pro koordinaci policejních útvarů, zástupci pohraniční policie, kriminální policie a dalších útvarů.

Součástí návštěvy Bosny a Hercegoviny bylo i představení činnosti příslušníků Policie České republiky v mírové operaci Evropské unie European Union Police Mission. Posláním této mise je pomáhat při budování bezpečnostních struktur a v procesu policejní reformy, pomáhat při prosazování práva a podporovat spolupráci místní policie s ostatními institucemi. V současnosti v misi EUPM působí pětičlenný kontingent příslušníků Policie České republiky, jehož velitelem je prap. Bc. Marcel Červinka.

Práce českých policistů, kteří zde působí již od roku 2003, je v zemi vysoce hodnocena jak velením mise, tak představiteli místních bezpečnostních orgánů. Zástupce odboru mezinárodních vztahů Kanceláře

policejního prezidenta kpt. Mgr. Eva Vaicová vyslovila českým policistům poděkování za dlouhodobou poctivou a úspěšnou práci v misi EUPM.

Čeští policisté v Bosně a Hercegovině kromě pomoci při podpoře budování stabil-

Bosenský policista v Banja Luce (nahore)

Na snímku vlevo kpt. Mgr. Eva Vaicová s velitelem kontingentu P ČR prap. Bc. Marcelem Červinkou před budovou velení mise EUPM v Sarajevu

ních bezpečnostních struktur zároveň velmi dobře reprezentují Policii České republiky a Českou republiku. „Všichni, s nimiž jsme během našeho pobytu v Bosně a Hercegovině jednali, chválili české policisty v misi EUPM. Jejich práce si v Bosně velice váží. Od roku 2003 si zde čeští policisté vybudovali dobré jméno. Obecně jsou policisté českého kontingentu hodnoceni jako jedni z nejlépe připravených policistů mise EUPM,“ dodala kpt. Vaicová.

Kamil VODIČKA
Foto archiv P ČR

Policie pro děti

LETNÍ DĚTSKÝ TÁBOR „EUSTACH 2011“

Zařízení služeb pro Ministerstvo vnitra ČR se vrací k dlouholeté tradici pořádání letních dětských táborů v rámci resortu vnitra. Ten letošní se uskuteční ve dnech 16.–30. července na pomezí Jihočeského kraje a kraje Vysočina ve strhujícím prostředí hlubokých hvozdu vrcholu kopce Bohutín (710 m) nedaleko pramene řeky Kamenice, jenž byl před několika lety slavnostně zasvěcen sv. Václavovi. Samotný tábor je situován na mýtině v okolí bývalé hájovny U Eustachů, která byla v roce 1945 využita partyzánským odbojem jako velitelské stanoviště.

Tábor nabízí dětem od šesti do sedmnácti let ubytování v dvoupokojových chatách s verandou, v menších čtyřlůžkových chatkách, či ve stanech s podlážkami. Stravu připraví tým profesionálů v místní nově vybavené kuchyni. V parných dnech přijde vhod koupání v nádrži s pískovou filtrací a k pohodově strávenému létu přispěje i fotbalové a volejbalové hřiště. Moderní umývárny a toalety zajistí hygienický komfort. To vše bude sloužit výhradně účastníkům tábora zaměřeného na jednotlivé zájmové činnosti, jako jsou sportovní hry, tábornické dovednosti, turistika, přežití v přírodě, či míčové sporty. Součástí programu bude i celotáborová hra zaměřená na fantasy, přírodu i sport, doplněná večerními táboráky, diskotékami či promítáním filmů. O další zpestření se postarají se svými ukázkami návštěvy z řad integrovaného záchranného systému, Policie ČR a místního polesí. Děti se mohou těšit

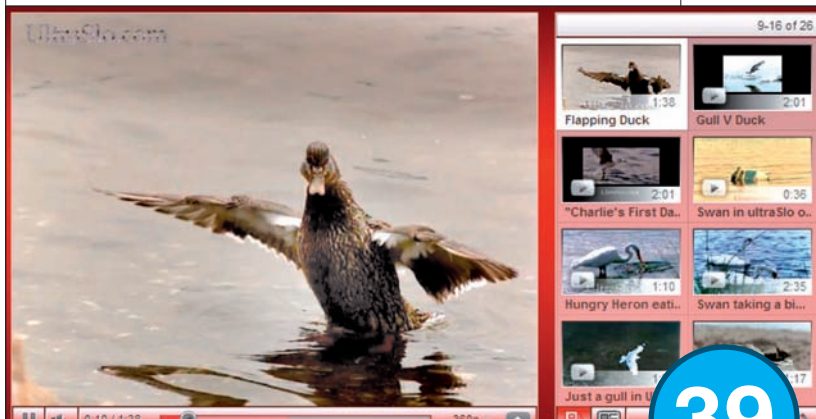
na zajímavý program a nové kamarády pod vedením zkušených vedoucích, kteří s námi spolupracovali na minulých úspěšných ročních letních táborech.

Cena táborového pobytu je 4 300 Kč a je možné čerpat příspěvky z FKSP. Očekává se zájem převážně z řad resortních zaměstnanců, ale své dítě mohou na tábor poslat i mimoresortní zájemci. Závazné přihlášky odesílejte nejpozději do konce dubna. Více informací a související dokumenty ke stažení jsou na webu www.zsmv.cz.

Krásné léto a hurá na Eustach!

Text i foto připravila
Bc. Kristina PEŠKOVÁ
Středisko externí realizace a PR

Našli jsme pro vás na internetu

39

Ríkávalo se, že co Čech, to muzikant. I když se o pravdivosti tohoto tvrzení dá s úspěchem pochybovat, občas si rád zazpívá i ten, kdo není nijak zvlášť obdařen hudebním sluchem. Před časem se stalo novou formou zábavy tzv. *karaoké*. Jedná se o amatérský zpěv za hudebního doprovodu profesionální kapely. Její nahrávku (bez hlasu zpěváka) si můžete pustit z MP3, CD, DVD nebo z internetu. Text vybrané písně se přitom průběžně zobrazuje na monitoru. Máte-li chuť zapojit se do komunity vyznavačů *karaoké*, zkuste třeba stránku s adresou www.musicer.net. Zde najdete nejen podrobné informace o technickém a programovém vybavení a nabídku stovek klipů, ale především texty českých i zahraničních písniček. Pro snadné vyhledávání podle autora, interpreta či názvu je v levé části stránky umístěn formulář „Vyhledávání“.

Na uvedeně stránce jsme našli také text písně, která byla velmi populární téměř před padesáti lety. Zpěvák Jiří Popper tehdy posluchače rozhlasu a diváky televize důrazně upozorňoval, že:

„Ač stojí psáno, čas je nekonečný, přec nám ho denně kus ubude. Važte si času, mládenci a slečny, važte si času – nebude ...“

Poslechněte si ho na stránce

www.youtube.com/watch?v=1d3N3ZW7pIM. Píseň o čase skladatele Vlastimila Hály byla v té době skutečným hitem. A ruku na srdce – její slova jsou vskutku nadčasová:

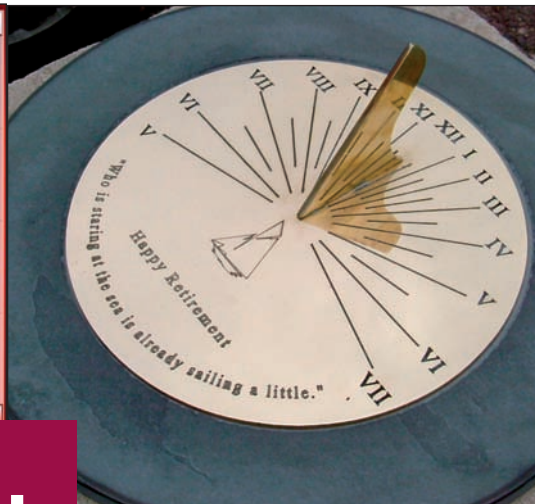
„Čas ten nemá slitování ale ani s jedním z nás, čas je proto dámy, páni, aby se tu nepropás. Pozdě shání hodináře, nedohoní v potu tváře, kdo zmešká svůj čas ...“

Plynoucí čas měříme ve vteřinách, minutách, hodinách či rocích. Naši dávní starověcí předkové měřili čas slunečními hodinami. Teprve mnohem později se začaly používat kyvadlové mechanické hodiny a dnes nám odměřují čas přesné hodiny elektronické. I přesto se v průběhu roku čtyřikrát odvoláváme na pohyb Slunce po obloze. 21. března nastává jarní rovnodennost a začíná astronomické jaro. 21. června je letní slunovrat, kdy je nejdelší den a nejkratší noc. Podzimní rovnodennost (23. září) ukončuje léto a v době zimního slunovratu 21. prosince je den nejkratší. Máte představu, v čem spočívá podstata a význam uvedených čtyř dnů a jak vlastně souvisí se Sluncem?

Chcete-li se o problematice denního a ročního pohybu Slunce po obloze dozvědět víc, můžete zalistovat některou z mnoha astronomických webových stránek. Na některé jsme upozornili už v číslech

7 a 8 v roce 2009. Zkusit však můžete i stránku www.myty.info. Její autor si dal za úkol přinášet zajímavosti o starověkých mýtech a záhadách a zejména o Bibli a jiných náboženských textech. Obsah je rozdělen do řady kapitol (Mýty, Bohové, Katastrofy, Posvátné texty, Záhady, Věda aj.). Pojednání o slunovratu a rovnodennosti najdete v kapitole Věda, v podkapitole Starověké hvězdářství. Vysvětlení problematiky je nejen srozumitelné a názorné, ale článek přináší i spoustu zajímavostí o důležitosti astronomických pozorování pro život starověkých civilizací Mezopotámie, Egypta apod. Jistě nezůstanete jen u slunovratu, ale se zájmem prolistujete i další články.

Čas je běžec s dlouhým krokem, ale pomocí moderní techniky

můžeme (bohužel jenom na monitoru počítače) probíhající děje velmi výrazně zpomalit. Spoustu videoukázek zpomalených pohybů nabízí stránka www.ultraslo.com. Princip zpomalení spočívá v tom, že záběry jsou pořízeny s frekvencí 500 až 1000 snímků za sekundu, ale promítány obvyklou frekvencí 25 snímků za sekundu.

Tím se pohyb zdánlivě 20 až 40 krát zpomalí. V nabídce je třeba vybrat položku *Video Clips* a pak ve spodní části jednu z kategorií snímků: Voda, Exploze, Potraviny, Ptáci, Hmyz, Zvířata, Zbraně nebo Sport. V každé kategorii je zhruba 20 různých záběrů, jejichž průběh bychom prostým okem nemohli vůbec postřehnout. Jako zvlášť atraktivní doporučujeme snímky z kategorií Voda (kapky padající na hladinu), Exploze (např. sněhulák či banán) nebo Sport (surfování apod.). Fantastické jsou také zpomalené záběry letu ptáků a hmyzu. Všechna videa jsou zveřejněna také na serveru YouTube a můžete si je odamtud stáhnout do svého počítače. Příslušná webová adresa je pod každým snímkem, postup stahování z YouTube jsme podrobně popsali v čísle 10/2010.

Blíží se apríl a proto na závěr upozorníme na webovou stránku, s jejíž pomocí určitě své kolegy a známé „nachtáte“ a překvapíte. Zvolíte-li adresu www.festisite.com, můžete si zhotovit a vytisknout žertovné bankovky s vlastním portrétem. Po otevření stránky se na monitoru zobrazí bankovka, jejímž hlavním motivem je tvář Mony Lisy. Nejprve si vyzkoušejte ovládání. K tomu slouží tlačítka v dolní liště – můžete jimi obrázek posunovat (šipky) a měnit jeho velikost (+, -). Teprve až se naučíte program důkladně ovládat s Monou Lisou, začnete s vlastní tvorbou.

V okénku *Generate* na horní liště vyberte položku „Personalized Money“. Pak zvolte v okénku „Of type“ druh bankovky (třeba „US \$100“). Klikněte na tlačítko *Photo* a příkazem *Procházet* vyberte na svém počítači připravenou fotografii své (či jiné) tváře. Potvrďte tlačítkem *Upload*. Vybraná fotografie se objeví v „okénku“ bankovky a můžete upravit její umístění a velikost. Hotovou bankovku uložíte do vybrané složky kliknutím na tlačítko *Download* a poté už ji můžete běžným způsobem vytisknout na barevné tiskárně. Zcela obdobně můžete vytvořit „osobní“ hrací karty, fiktivní firemní logo nebo různé textové hříčky.

Jaroslav KUSALA

PRAVDA A MÝTY kolem DNA

V posledních měsících je veřejnost zejména ze strany různých občanských sdružení, či některých novinářů – rádoby odborníků na problematiku DNA doslova přesvědčována o vysokých rizicích možnosti zneužití databáze DNA, kterou vede Policie České republiky (dále jen „policie“). Policie údajně miluje databáze a buduje si další a rozsáhlejší, která sice nepřinese lepší a spravedlivější život, ale spíše hrozí její únik, neboť je velmi ceněným obchodním artiklem pro komerční sféru.

Tyto a další podivné názory jsem si přečetla začátkem prosince kupodivu v jinak solidním českém deníku.

Pojďme si k této zajímavé problematice shrnout skutečná fakta. Snad si pak čtenář udělá sám zdravý úsudek a bude tak schopen selektovat ze smršti informací ty, které mi připomínají spíše systematickou kampaň za to, jak pravomoci policie omezit.

Proč se nebát policejní databáze DNA

Odběr a analýza vzorků DNA mají nezastupitelnou úlohu při prokazování či vyvracení dokazovaných skutečností v souvislosti s odhalováním trestných činů a zjišťováním jejich pachatelů. Je důležité si uvědomit, v jakém rozsahu a v jaké formě se informace k DNA v policejní databázi uchovávají. Řada z nás má totiž v tomto směru velmi zkreslené představy, které jsou do jisté míry evokovány už samotným názvem „Národní databáze DNA“. Její název shledávám jako nevhodně zvolený pro označení souboru dat, který se jednak vztahuje jen k určité části občanů a zahrnuje jen minimum informací, které lze analýzou DNA z hlediska současné vědy získat. Policejní databáze DNA je podstatně užší a slouží k identifikačním účelům.

Biologicko-vědecký výklad problematiky

analýzy DNA mně nezbyváá než z důvodu „omezené kapacity“ článku pro tuto chvíli zkrátit na nezbytný základ. Z biologického materiálu získaného z místa činu (krev, sperma, sliny, kosti, nehty, vlasy, šupinky kůže apod.), či od konkrétní osoby (nejčastěji bukalní stěr), v laboratoři izolujeme DNA a speciální biochemickou metodou se v jejích řetězcích hledají ta místa, která neslouží ke kódování genů, hodně zjednodušeně řečeno pátráme po určitých úsecích řetězce DNA, které se opakují (tzv. tandemové repetice – STR polymorfismy). Jejich podoba a délka je výrazně individuální. Díky tomuto laboratornímu „přečtení“ určitých úseků DNA je pak zjištěn výsledný soubor hodnot ve formě tzv. profilu DNA, který je pro každého člověka zcela jedinečný. Tedy policie používá k analýzám DNA jen takové technologie a postupy, které umožňují získat pouze informačně omezený DNA profil a nejedná se o kompletní vzorec DNA (k jeho určení a potažmo vyhodnocení navíc ani policie nemá k dispozici ani dostatečné technologické zázemí). Tento profil DNA neobsahuje mimo informace o pohlaví žádné další, které by mohly vést ať už přímo, či nepřímo ke specifickým informacím obsahujícím fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu, vypovídat o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, zdravotním stavu apod. Nemá tedy žádnou reálnou výpovědní hodnotu (je to jen

řada čísel a písmen), je ale v něm zakódována totožnost člověka. Získaný profil DNA je složen z řady 18 údajů (viz „ilustrace“) a je pak ukládán do policejní databáze, která je provozována na software FBI CODIS a umožňuje automatizované prohledávání a slouží k porovnávání profilů DNA získaných z míst trestných činů s profily osob např. odsouzených či obviněných, popř. podezřelých. Přesně souhlasící srovnání profilu DNA účinně znásobuje podezření z viny. Znamená to pro nás přinejmenším to, že dotyčná osoba se na místě činu pohybovala. Biologický materiál, který byl k izola-

ci DNA a jejímu následnému zkoumání použit, je zničen. Nelze tedy bez získání nového provádět další analýzy.

A od kterých osob může policie požadovat biologický materiál umožňující získání informací o genetickém vybavení? Postup je upraven jak zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, který v ustanovení § 63 hovoří o osobách, které odmítají prokázat svou totožnost (nespolupracují) nebo se jejich totožnost nepodařilo zjistit. Dále pro účely budoucí identifikace je to podle § 65 citovaného zákona od osob obviněných ze spáchání úmyslného trestného činu nebo osoby, které bylo sděleno podezření pro spáchání takového trestného činu, dále od osoby ve výkonu trestu odnětí svobody za spáchání úmyslného trestného činu, osoby, již bylo uloženo ochranné léčení nebo zabezpečovací detence, osoby nalezené, po níž bylo vyhlášeno pátrání a která nemá způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu. U kategorií těchto osob se předpokládá vysoká pravděpodobnost recidivního chování a stát takto v rámci své bezpečnostní politiky zvyšuje šanci na odhalení jejich případné další trestné činnosti. Díky této zákonné možnosti mohl policii přivést na další stopu v mediálně známém případu zmizelé Aničky Janatkové profil DNA zjištěný ze stop na batohu, který pocházel od recidivisty, který již v policejní databázi profilů DNA

V časopise Kriminalistika č.1/2011 vychází článek, který se zabývá právními otázkami spojenými se stále častějším využíváním identifikačních metod založených na analýze DNA. Poukazuje na místa s nedostatečnou právní regulací a navrhuje možná řešení de lege Jerenda.

PROFIL DNA

ZNAK	HODNOTA
amelo	X Y
D3S1358	14 / 15
vWA	16 / 17
FGA	24 / 25
D8S1179	13 / 14
D21S51	29 / 31.2
D18S51	16 / 17
D5S818	9 / 11
D7S820	8 / 12
D13S317	11 / 12
D2S1338	19 / 24
D16S539	12 / 13
D19S433	13 / 13
THO1	7 / 9
TPOX	8 / 10
CSF1PO	11 / 12
Penta E	11 / 13
Penta D	10 / 11

Profil DNA je obecně řečeno číselné vyjádření výsledku genetické analýzy. Ve své podstatě jej lze chápat jako delší rodné číslo. Profil DNA může mít různou vypovídací hodnotu podle toho, kolik a které znaky jsou analyzovány. Možných znaků k testování jsou tisíce. Pro forenzní (tedy v tomto případě identifikační) účely se vybírají takové znaky, které vedou k individuální identifikaci. Individuální identifikace je stanovena na základě pravděpodobnosti možné záměny dvou biologicky nepřibuzných osob. Limit má v tomto případě hodnotu 10 mld., což znamená, že v souboru 10 mld. vzorků se nesmí vyskytnout dva identické od různých osob. K dosažení této hranice stačí 8–9 výše uvedených znaků. Vše ostatní je bonus pro získání pocitu větší jistoty. Sloupec hodnoty pak vyjadřuje konkrétní výsledek analýzy u konkrétního člověka. Hodnoty (to, co je tučně) se vkládají do Národní databáze DNA. Jak vidíte, žádné konkrétní vlastnosti, dispozice apod. daného člověka z těchto údajů policie nezjistí.

LH

díky své předchozí trestné činnosti byl zaveden. V opačném případě by se policie tak závažné informace dopátrávala podstatně déle, či se nedopátrala vůbec. Jste sami přesvědčeni o tom, že je potřeba okruh těchto osob do budoucna zúžit?

Další postup odběru vzorků upravuje zákon č. 141/1961 Sb, o trestním řízení soudním (trestní řád). Ustanovení § 114 umožňuje provést odběr biologického materiálu, který není spojen se zásahem do těles-

ní integrity, v podstatě každé osobě, která má k danému trestnému činu či místu trestného činu vztah. Odběr vzorku ovšem musí vždy korespondovat s potřebou získání určitého důkazu v konkrétním případě. Můžeme zde připomenout smutný příběh vraždy třináctileté dívky v Kmetiněvsi, kde vzorky poskytlo 700 mužů. Díky možnosti porovnání jejich profilů DNA s profilem získaným z místa činu byl nakonec ztotožněn pachatel.

Biologický materiál lze odebrat za splnění zákonných podmínek § 114 odst. 4 tr. řádu i proti vůli dotčené osoby, tzn. za překonání odporu takové osoby. Obhajoba velmi často takový postup napadá, neboť v něm sledává donucování k sebeobvinění. Přes původní nejednotnost rozhodování konečně v tomto ohledu plenum Ústavního soudu zaujalo stanovisko Pl. ÚS-st 30/10 ze dne 30. 11. 2010, které konstatuje, že na úkony, spočívající v sejmutí pachové stopy, odebrání vzorku vlasů a bukalního stěru, jejichž cílem je získání objektivně existujících důkazů pro forenzní vyšetření, a které nevyžadují aktivní jednání obviněného či podezřelého, ale toliko strpění jejich provedení, nelze pohlížet jako na úkony, jimiž by byl dotčený donucován k ústavně nepřipustnému sebeobviňování. K zajištění součinnosti obviněného či podezřelého při opatrování těchto důkazů je tudíž možno užít zákonných donucovacích prostředků. Velmi jsem přivítala toto stanovisko, neboť zachovává rovný přístup k pachatelům jak násilné, tak majetkové trestné činnosti. Zloděj přece může také dobrovolně vydat věc, kterou odcizil, a pokud to nechce udělat, policie má možnost mu věc odejmout. A v této souvislosti jsem nikdy o nuceném sebeobviňování od advokátů neslyšela. A najednou bychom měli ty, které usvědčí nikoli kradená věc, ale jejich vlastní vlas, slina či pach, posuzovat jinak? Spíše se nabízí, že hlasy obhájců jsou především hlasy strachu ze snadného odhalení, protože vlasy, sliny, pot, po sobě nikdo dokonale neuklidí...

Provozování a správa dat tzv. Národní databáze DNA je upravena závazným poky-

nem policejního prezidenta č. 88/2002, k naplňování, provozování a využívání Národní databáze DNA, a navazujícím rozkazem policejního prezidenta č. 67/2009, o identifikačních úkonech a provozování informačního systému FODAGEN. Národní databáze DNA se v České republice buduje od roku 2002 a dosud nikdy nedošlo k jakémukoli zneužití dat. Přístup do této databáze má pouze velmi omezený počet pracovníků Kriminalistického ústavu. Tato databáze je logicky spravována jako kterýkoli jiný soubor dat, která policie shromažďuje a poté i vytěžuje, a je nezbytné, aby tyto důležité činnosti policie reguloval i příslušný interní akt řízení, který zároveň nemůže být v rozporu s právními předpisy. Rovněž i stanovil provádění dozoru nad shromažďováním, uschováváním, zpřístupňováním, předáváním a jiným zpracováním osobních údajů na daném úseku Úřadem pro ochranu osobních údajů. Aktivistům za ochranu lidských práv se nelíbí, že tato právní úprava je čistě v tzv. policejní režii, není přístupná veřejnosti, a tím pádem není obecně známo, s čím a jak policie nakládá. Když ovšem zveřejníme a zpřístupníme obsah databází, se kterými policie pracuje, jak by pak šlo účinně naplňovat bezpečnostní politiku našeho státu?

Nemyslím si, že by obecně myšlenka zákona o databázích DNA (nejenom policejní, ale především zdravotní, zemědělské) byla špatná, zejména porozhlédnu-li se kolem a hodnotím-li, kolik se vyrojilo za poslední léta genetických laboratoří, které vám za úplaty zjistí původ, sklony k chorobám či otcovství. Právě tyto laboratoře mají k dispozici daleko citlivější a podrobnější údaje než policie. Zajímali jste se o to, jakým způsobem laboratoř naložila s výsledky analýzy, kterou jste si navíc i sami zaplatili?

plpk. Mgr. Lenka HADERKOVÁ
Ilustrační foto internet

Red. pozn.: Na stranách 46–47 přinášíme ukázky konkrétních kriminálních případů, v nichž sehrála DNA významnou, ne-li rozhodující roli.

Upoutávka

Od příštího čísla se na dvoustraně přílohy budete pravidelně setkávat s cizojazyčnými texty s profesní tematikou, které pro vás budou připravovat jazyková oddělení Úseku dalšího profesního vzdělávání **Vyšší policejní školy Ministerstva vnitra v Praze**. Budou zastoupeny všechny jazyky, jejichž studium škola nabízí v rámci dalšího profesního vzdělávání jak policistům, tak civilním zaměstnancům Policie ČR a Ministerstva vnitra ČR. Každý z textů bude vybírán ze zahraničních informačních zdrojů a bude opatřen překladem nejdůležitější slovní zásoby a cvičením k ověření porozumění jeho obsahu. S podobnými typy textů a cvičení se pak můžete běžně setkávat během studia v kurzech vyšších stupňů anglického, německého, ruského nebo francouzského jazyka na Vyšší policejní škole Ministerstva vnitra v Praze. V případě Vašeho zájmu o informace o studiu cizích jazyků na VPŠ v Praze se obračejte na e-mailovou adresu: spjsjaz@seznam.cz, respektive navštivte intranetové: www.spshr.mv.cz, či internetové stránky školy: www.skolamv.cz

*Porada nad stolem vedoucího (zleva doprava):
npor. Petr Veselík, paní Ivana Altmanová
a npor. Mgr. Stanislav Šimek*

Budova v Přípotoční ulici stojí v blízkosti sportovní haly Olympu (kdysi Rudé hvězdy), kde se vždycky hrával špičkový ženský volejbal. Dům není malý, má pět podlaží a sídlí tu zhruba pět stovek zaměstnanců různých složek MV. Povídáme si s naporučíkem Mgr. Stanislavem Šimkem, vedoucím místního oddělení, a jeho zástupcem pro pořádkovou službu nadporučíkem Petrem Veselíkem. Další zástupce, pro trestní řízení, npor. Bc. Karel Michalus je momentálně ve stavu nemocných.

Číslo hovoří

Rozloha teritoria, chcete-li revíru, vršovických policistů má 10 kilometrů čtverečních, na kterých bydlí, pracuje a žije cca 40 000 obyvatel. Zástavba není logicky rovno-

měrná, výstavní domy v Kodaňské ulici (kdysi se jmenovala Hálkova třída a říkalo se o ní, že připomíná Paříž) jsou v ostrém protikladu například s pustými partiemi vrchu Bohdalce.

Včetně vedení slouží ve Vršovicích 46 policistů, v hlídkové službě 11, v okresech 7 a 25 ve skupině dokumentace. Sekretářka Ivana Altmanová je občanskou pracovnící. Dostaneme k nahlédnutí i statistiku pořádkové policie za uplynulý rok 2010, takže namátkou se dočteme o celkové 174 zákrocích s použitím donucovacích prostředků, z toho nebyl ani jeden neoprávněný. Při plnění úkolů předvedli policisté 170 osob, 61 zajistili, 42 bylo zatčených a 51 skončilo v policejní cele. Do výkonu trestu odnětí svobody dodali vršovičtí 20 osob, 75 osob

vypátrali. 46 bylo celkem zadržených řidičských průkazů.

Zajímavá je statistika v rubrice domácího násilí: 4 sepsané záznamy o incidentu, 4 vykázané osoby, vždy šlo o muže, z toho 3 byli občané ČR. Celkový počet evidovaných spisů je 6 238, přestupky činí 1 019 položek, trestná činnost 2 660, z toho bylo předáno SKPV 191... Dodejme, že Vršovice spadají pod pražský obvod IV, který vznikl sloučením bývalých obvodů Prahy 4 a Prahy 10, obou s vysokým nápadem trestné činnosti. Npor. Šimek konstatuje, že současná čísla jsou srovnatelná s kompletním nápadem některého regionu.

Vězení se nebojí?

Leitmotivem trestné činnosti – a v celé republice snad nenajdete výjimku – jsou vloupání do automobilů nebo přímo jejich krádeže. „Zatímco dřív si pachatelé počínali obezřetně a pro svou trestnou činnost si vybírali dobu mezi druhou až pátou hodinou ránní, kdy většina ostatních lidí spí hlubokým spánkem, dnes se mi čím dál častěji zdá, že řada pachatelů se spokojí s tím, že prakticky v kteroukoli dobu přijdou k autu a cihlou praští do okna,“ říká npor. Šimek. Může za primitivní zločin ekonomická krize? Nebo vědomí, že české věznice jsou přeplněné a nemalá řada kriminálníchků na nástup trestu teprve čeká? Tudíž na „bezznamenného“ kradáka se vzduch cezený mřížemi jen tak nedostane?

„Já mám ráda políra, von furt na mě dotírá, abych s ním šla do Edenu, že to takhle nemá cenu...“ Stará rozpustilá písnička evokuje, že ve Vršovicích, ve 20. letech minulého století proslulých svým zábavním parkem Eden, nebývala nouze o nějaké to násilné smilstvo, další trestnou činnost nevýjimaje... Čas trhl oponou. Jak se tu žije policistům o devadesát let později?

JSME NA FRONTĚ, PRVNÍ LINIE!

*Vysoká věž církevního Husova sboru
je jednou z vršovických dominant*

V recepci slouží pro veřejnost pan Jaroslav Steuer, spolu s ním nám už známý npor. Veselík

Do cely předběžného zajištění putoval exemplárně autor těchto řádek. Dobře mu tak!

„Kudy se dostanu Na Míčánka?“ Podpraporčíci Tomáš Holý a Pavel Košář ochotně poradili paní směr cesty.

Zato pátrání na dlužnickově adrese připomínalo pověstné hledání jehly v kupce sena

„Pořádali jsme úspěšně řadu akcí, zaměřených proti nejružnější trestné činnosti, včetně podávání alkoholu mladistvým a nezletilým. Přestupníkům zákona sice jejich nekalosti znechutíme, na čas přestanou – musíme si ale uvědomit, že trestnou činnost jenom dočasně vytlačujeme ke svým nejbližším sousedům, do Nuslí nebo do Strašnic,“ říká npor. Šimek.

Zní to chmurně realisticky, jinak jsou ale vršovičtí na svou práci pyšní. Npor. Šimek: „Přišel jsem asi před sedmi roky, kdy zdejší

přímo na místě vyhodnotit problém, rozhodnout, jak ho řešit... Někdo může říct, že jde o banality, ale těm lidem, kteří s problémy a stížnostmi přicházejí, určitě jako banality nepřipadají. Až vyrazíte s našimi hlídkami do ulic, přesvědčíte se sami.“

Historie vznešená i krvavá

Vršovice se za staletí rozrostly z malé vsi, založené někdy v 11. století vyšehradskou

kapitulou. Název je poprvé v listinách připomínán v roce 1088 a jeho původ je dodnes záhadou: Šlo o vrše, do kterých zdejší obyvatelé lovíli ryby z Botiče? Nebo o tvrz na vršku? Patřila snad ves rodu Vršových? Tak tuhle kauzu už asi nikdo nikdy uspokojivě nerozlouskne.

V únoru 1885 se Vršovice staly městem, v únoru 1898 se tu poprvé projela tramvaj s konečnou v centru ve Spálené ulici. V březnu 1902 milostivě povýšil císař František Josef I. Vršovice na město. Roku 1922 ztratily Vršovice dobrovolně svou samostatnost a připojily se ku Praze.

V téže době, tedy už za první republiky, vznikal v úvodu zmiňovaný zábavní park Eden. Měl na svou dobu evropskou úroveň atrakcí, nicméně majitelé si ukousli příliš velké sousto, solventních návštěvníků nebylo zas tolik, aby drahé vstupné pokrylo náklady. Velký projekt se začal pozvolna drodit, park upadal... (Začátkem 50. let tu vznikl sportovní stadion, kde hrálo Dynamo Praha, později Slavia. A je to jen pár let, co prakticky na stejném místě vznikl stadion nový, známý jako Synot Tip Aréna.)

Koho však ve 20. a 30. letech rovněž končiny Edenu lákaly, byly pochybné živly, které v zákoutích kolem Bohdalce, železniční trati a nouzových kolonií měly přé. Mezi atrakcemi řádili kapsaři, v okolí parku docházelo k loupežným přepadením i k vraždám. Do Edenu vyváděl svou milenkou ženatý železničář Žáček, aby nakonec služebnou Maršíkovou v červenci 1928 zavraždil kvůli jejím spořitelním knížkám – spisovatel Karel Poláček o tom napsal tuze zajímavý román „Hlavní přelíčení“.

Dva vršovické krvavé případy zná celá republika. V dubnu 1951, v domě č. 93 na tehdejší třídě SNB, dnes Vršovické, zavraždil účetní Miroslav Šmíd svou kolegní, aby se zmocnil podnikových výplat. Moc si peněz neužil, skončil na šibenici. Případ vyšetřovali slavní kriminalisté Zahrádka s Nečáskem, v televizním podání pak major Zeman v díle „Kvadratura ženy“.

V srpnu 2001 našly dvě pracovnice balíkového oddělení brněnské pošty zapáchající balík s lidskou rukou a nohou. O den později rozbali na jiné brněnské poště další balík s částmi lidského těla. Policie brzo zjistila, že první z balíků byl odeslán ve Vršovicích, na poště ve Sportovní ulici, naproti stadionu fotbalových Bohemians.

V hlavní roli osel

„Na ten případ se pamatuju, to už jsem ve Vršovicích působil,“ vzpomíná npor. Petr Veselík. „Kriminálka nemohla nějaký čas zjistit totožnost rozřezané mladé ženy, po naší linii se dalo předpokládat, že oběť bydlela ve Vršovicích a že možná prochází naší evidencí jako pohřešovaná. Ukázalo se to jako správný předpoklad, vrah ohlásil zminění své přítelkyně ve stejný den, kdy první balík doputoval do Brna.“

32letý Martin Vostárek zardousil ze žárlosti stejně starou Naděždou Novákovou a pak její tělo rozřezal ve vaně. V bytě v ulici Na Louži č. 12 – a na dalších místech – zajistili kriminalisté důkazy o zločinu, ostatně Vostárek dlouho nezapíral. Nakonec putoval na 14 let za mříže.

Mohli bychom jmenovat několik dalších mordů, ale podle npor. Šimka připomínají

každodenní typické případy vršovických policistů spíš četnické humoresky. „Třeba si vzpomenu na jednoho šikulu, který měl u opasku přivázanou lahev. Tu vložil do automatu, počkal si, až dojde na konec, vzal si lístek, lahev za špagát vytáhl a celou fintu zopakoval. Pokladní ho začaly podezřívát, když až příliš často vracel vysoké množství jen tříkorunových lístků. Ochranka ho začala sledovat, pak ho naháněli...“

Nadporučík Veselík navazuje: „Nebo jsme dostali telefonát občana, co šel ráno do práce, že v ulici Pod Rapidem je ke vchodu jednoho domu uvázaný osel. Komu patří, byla záhada. Nakonec se ukázalo, že osla za podivných okolností zapomněla jistá cirkusačka, která přišla do domu na návštěvu. My jsme se ale museli o oslíka postarat! Přes víkend byl v travnaté ohradě patřící dopravním podnikům, takže se rázem stal miláčkem dětí zaměstnanců. Nakonec jsme osla poměrně složitě transportovali do ZOO.“

Další historka vyzní už pro milovníky zvířat krutěji. Paní šla do nákupního střediska Tesco, svého retrívr zanechala venku – a už ho nenašla. „Pátrali jsme v rozlehlém vestibulu, našli jsme svědky, co viděli tři chlápky, kteří psa odvážali a odešli s ním. Našli jsme je brzo, ale stejně pozdě. Šlo o tři bezdomovce, kteří psa ukradli, zabili, rozsekali, rozdělali oheň a chtěli si udělat pečínku. K tomu už nedošlo.“

Vyšetřovali jsme to jako krádež psa v hodnotě 20 000 korun, dále jako týrání zvířete,“ vzpomíná npor. Šimek. „Pokud vím, bezdomovci se u soudu hájili, že zvíře zabili z hladu a soud k tomu přihlédl. Ohledně vzniklé finanční škody musel rozhodnout občanskoprávní soud, ale co můžete od bezdomovců dostat...“ Smutné. Pro individua této kategorie mám vzkaz: Cpěte se konzervama!

Noční ohně

Do televizního vysílání se vršovická policie a samozřejmě další složky dostaly loni před prázdninami, kdy končila fotbalová liga. Fanoušci Bohemians 1905 oplakávali svůj „dolíček“, o který je připravili nehodní majitelé. Marš do Edenu! Naopak fandům Slavie, sídlící o dvě stanice tramvaje dál, se hrnula horká krev do hlavy při pomyslení, že by noha „klokana“ směla na jejich posvátném trávníku stanouti co by noha klubu domácího.

Dáme si do držky! Manévry policie, oddělující oba tábory na živé Vršovické třídě, kde jezdí řada tramvají a autobusů, trvaly do noci. Co víc, tajně se oddělila skupina těch ještě horkokrevnějších, kteří si ne zas tak zpozdlí spočítali, že nepěkné figle se změnou stadionu a územního plánu by se těžko odehrály bez čilé výpomoci „kmotříků“ z magistrátu. A tak vymyláti několik radničních dveří a oken. Od té doby, při každém zápasu Slavie či Bohemians, je vršovická radnice pod policejním dozorem. Možná to připomíná „totáč“, to ale řada tuzemských magistrátů rovněž.

Existují další případy a události, ty méně známé, někdy bizarní a často smutné, svědčící o lidském konci v naprostém osamění. „Hygienici se potřebovali dostat do jednoho zamčeného bytu, k tomu taky za asistence naší policie došlo,“ vzpomíná npor. Veselík. „Uvnitř

ležela mumie s prosvitajícími kostmi a dlouhými vlasy, vedle ní čerstvý občanský průkaz. Stará paní ho dostala tři dny před svou smrtí...“

Taky jsme v jednom bytě plném odpadků našli ostatky člověka a ostatky psa. Znalci vyhodnotili, že s lidskými kostmi bylo hýbáno, ale že ke zločinu nedošlo, mrtvolu ožíral hladový pes. Přitom v domě nebyl cítit žádný zápach, dveře bytu totiž dokonale utěsnila přidaná lišta.“

V současné době trápí vršovickou policii dvě série: na jejich území, ale taky ve Strašnicích a Zahradním Městě kdosi polévá kontejnery hořavinou a zapaluje je – z kontejnerů zůstávají v podstatě jen kolečka. Nepříjemná je i série odcizení měděných parapetů, hromosvodů a podobných lišt či svodů, odmontovaných během noci z několika vilek. „Už jsme na několika vytipovaných místech hlídali, ale události jdou proti nám.“

Jen co musíme přesunout síly na jinou akci, dojde k další krádeži,“ komentuje zachmuřeně npor. Šimek.

Pánové Šimek a Veselík se shodují, že velmi záleží na policejní intuíci: „Zdánlivá malíčkost může přejít do významné události. Kolega praporčík Petr Janků zašel cosi ověřit do bytu, kde momentálně byl muž se svou milenkou. V jejich chování bylo cosi zvláštního... Nenechal se odbýt a brzy zjistil, že v bytě je ještě jedna osoba – pod hadry ležela zavražděná manželka!“

Podobně dopadl případ, kdy nprap. Jarmila Hladůvková a nprap. Bronislava Tesařová prověřovaly jakousi relativní banalitu, ale učitily zvláštní vůni. Skončilo to odhalením výkonné pěsturní marihuany! Ženy mají jak známo lepší čich. Nechci, aby to vyznělo proti nám chlapům nějak pejorativně – ale kolikrát jsem se přesvědčil, že policistky jsou důslednější a houževnatější než některé jejich mužské protějšky,“ shrnuje npor. Stanislav Šimek.

Stěžovatel šel na pivo

Poprvé vyrazíme do vršovického terénu za dne, osádku policejního vozu tvoří pprap. Tomáš Holý a pprap. Pavel Košar. Prvně míříme do sportovního areálu v Edenu, kde na umělé trávě probíhá fotbalová příprava. Konkrétně derby Slavia – Viktoria Žižkov.

Altánky na Bohdalci jsou už jen vzpomínkou na někdejší pěkné zahrádky

Tenhle bezdomovecký bordýlek se dočká staronových obyvatel až s jarem

Je všední den, po desáté dopolední, mači přihlíží asi stopadesát diváků.

„Na odpolední utkání zimního turnaje Příbram proti Českým Budějovicím máme nahlášeno jen dvacet diváků,“ konstatuje pprap. Pavel Košar. A to i s bafuňáři a s příbuznými, dodávám neuctivě. Policisté krátce pohovoří s hlavním pořadatelem – klídek, tady se bude dneska fandit jen slušně.

Přejíždíme do ulice 28. pluku, kde má údajně sídlit exekutorem hledaný občan. Policisté se dostávají do domu, procházejí patra... Stopa po hledaném nulová, žádná vizitka, nikdo z přítomných nájemníků dotyčného vůbec nezná... I z televizního vysílání víme, že podobné přihlášky jsou často jen figl, na uvedených adresách nikdo nebydlí ani nesídlí.

Podle pokynů operačního míříme na Vršovickou, volal známý stěžovatel: *Jsem neustále okrádán a policajty to vůbec nezajímá!* „Jezdíme za ním docela často, bohužel ten člověk si vymýšlí... Připomíná mi to paní, která taky tvrdila, že během nákupu u ní byli zloději a mimo jiné jí sebrali dvířka od kuchyňské linky. Byl jsem tam asi třikrát. Stopy po vloupání žádné, paní ukazovala na chybějící dvířka – jenomže ty chyběly už posledně,“ soudí pprap. Tomáš Holý.

Procházíme zpuslým barákem. Škoda, ve skutečnosti je vystavěn moc pěkně, tak jak se to dříve umělo. Po schodech šlapeme až

Ve Vršovicích si podává ruku historie s modernou

tovské ulici vyzní spíš jako sociální studie. Nebo poučka, že z minima zázemí se dá vytřískat maximum peněz. Do bohdalecké „rumunské“ sprchy bych vlezl leda v neoprénu, na druhém místě si zas veselá a výřečná Číňanka zbudovala byteček v rozšířené sklepní kóji.

Během kontroly podávání alkoholu mladistvým a nezletilým v restauracích, hospůdkách a hernách lze poznat, že zdejší zaměstnanci ani běžní hosté se vůči policistům nestavějí nepřátelsky. Žertují, „práskají“ se navzájem („To je můj manžel, ale nevím, jestli se za něj můžu zaručit!“), nicméně berou lustraci jako korektní profesionální záležitost, která vůbec není zaměřena vůči nim.

„Rád vás, pánové, vidím,“ říká barman v jedné nonstop herně. „A pokud se tu někdy stavíte v pozdějších hodinách, budu ještě radši. Stahují se sem v noci divný týpkové, některé ani nepustím dovnitř.“ Ve vyhlášené špeluňce o pár bloků dál remcá jeden z hostů, třebaže ho výčepák opakovaně napomíná: „To seš tak blbej nebo vožralej? Už ti asi nenaleju, když takhle debilně kecáš. Dělal jen svou práci.“ Ale dotyčný pán míní, že Vršovice jsou svobodná republika, že máme demokracii, že si může kecat, co chce. „Vždyť mě každý zná: *Drzý – jazyk – brzy – Ruzyně*,“ zadeklamuje zajímavou sestavu vyjmenovaných slov po Z.

Když opouštíme další hospodu, od nepaměti přezdívanou *Na tržičku*, zní dlouho za námi čundrácké melodie několika kytar a banjí, stejně jako zpěvu štamgastů. *Já půjdu spát, však vlajka Askalóny...* Končí jeden vršovický policejní den? Pro nás možná, ale jiné služební vozy budou brázdit vršovickým revírem až do rána.

Viktorín ŠULC

Foto

Vlasta LUŽANSKÁ

„Fotbal bude dneska brnkačka!“ Myslí si pořadatel i službu konající policisté.

ka Verbíka a praporčíka Lukáše Daneše jsme jen součástí mnohočetného týmu, posíleného městskou policií, ale taky pracovníky kriminální služby.

Kontrola vršovického nádraží a odstavených vagónů je negativní, v současném chladu tenhle úkryt bezdomovce neláká, potenciální zloději se taky nedostavili. Kontrola cizinců a jejich dokladů na ubytovnách na Bohdalcích či v Ros-

Vypadá to na idylu, ale na zdejších diskotékách se v Edenu velmi často vyskytují nezletilí a mladiství konzumenti alkoholu

do pátého patra – pak ale na vysílačku přichází zpráva, že stěžovatel šel zapít svou nevoli nad nečinností zákona někam do hospody. Nebo by si při konfrontaci připadal sám před sebou jako magor? Jdeme zas po schodech dolů na ulici... Nezdá se mi, že by to policisty drsně překvapilo.

Respekt pro policii

Večerní akce má – jak jinak v zimě – parametry tmy. S osádkou praporčíka Zdeň-

Znaky evropských měst

Chcete-li od nás vyrazit na výlet do teplých krajín, bývalo a dosud je nejlepší, ve smyslu nejrychlejší – zvláště díky dálnici z Prahy do Rozvadova – zamířit k Mnichovu. Potom kolem Innsbrucku vyjet dál vzhůru Alpami až na Brennerský průsmyk a pak už jenom spokojeně padat Itálií někam k moři.

značky Kneissl. Je to oblíbené letovisko a výchozí bod pro mnohá alpská zimní sportovní rekreační střediska.

Nicméně zásadní proslulost neustále souvisí s úctyhodným hradním areálem. Po roce 1205, kdy patřil k držávám biskupa z Regensburgu (tedy Řezna, které jsme „hádalí“ nedávno), byl opevněný soubor budov vícekrát rozšiřován a co do nedosažitelnosti neustále vylepšován. Např. v roce 1415 bavorským vévodou Ludvíkem VII. A přesto roku 1504 hrad úspěšně obléhal a přes všemožné „konstrukční překážky“ dobyl císař Maxmilian I. („který tu dal odpravit velitele Pinzenauera s deseti důstojníky“ – praví se v lexikonech). Impozantní a nejvýznamnější věž (Kaiserturm) pochází pak z roku 1518.

Po několikrát historicky opakovaném držení starého města a nad ním jeho pevnostní „koruny“ Bavorsko, připadl – vrátil se – celý přilehlý region v roce 1814 k Rakousku. Za Josefa II. tady vybudovali tzv. Josefsburg, objekt dostupný pouze jedinou cestou, krytým schodištěm (dnes lze putovat vzhůru i venkovním proskleným výtahem). V současnosti na hradě, který dříve často fungoval jako vězení či kasárna větší vojenské posádky, sídlí nejen zajímavé muzeum, ale pod širou oblohou uvnitř hradeb, na nádvořích i v interiérových prostorách se

pořádají velké kulturní akce, koncerty hudby všech možných žánrů. Však jsou tady k dispozici proslavené obrovské varhany – Helde-norgel.

K dalším pozoruhodnostem starobylého města (necelých 20 tisíc stálých obyvatel) patří „vodní tvrz“ v zachovalé části středověkých hradeb nebo „chrám“ Sv. Víta – původně typicky gotický svatostánek z let 1390–1420, který v letech 1660–1661 prošel celkem významně barokní proměnou.

A v docela nedávných letech město „zviditelňovali“ někteří sportovci – efjedničkovy pilot Karl Wendlinger, biatlonista Franz Schuler, horolezec Markus Kronthaler, hokejista Claus Dalpiaz nebo „kovaný“ rakouský lyžařský sjezdář Christian Pravda...

/ki/

**Foto Jaroslav KOPIC
Kresba František DOUBEK**

Dominantní pevnost na spojnici severu s jihem

Na nedobrovolný pobyt v Brixenu tudy někdy v 19. století putoval náš novinářský hrdina, protirakouský buřič Karel Havlíček Borovský. Ani on ve své době nemohl přehlédnout impozantní hradní komplex s těsným pozadím panoramatu romantického předhůří dramaticky k nebi vystupujících alpských skalnatých „kopců“ (v bezprostředním sousedství je k máni příkladně vrch Kalvarienberg se strhující vyhlídkou).

Kamenné „hnízd“ se tyčí na ostrohu necelou stovku metrů nad břehy velehorského toku Inn, nad druhým největším městem (dnešní hádanka!) současného Tyrolska. První zmínky o mohutné pevnosti – občas a ne zcela správně zvané též jako Geroldseckova – pocházejí ze 13. století (tehdy šlo o „castrum“). Město bylo později známé továrnou na cement a hydraulické vápno, též pivovarem. V novějších časech např. výrobou lyží a tenisových raket

Řešení zasílejte na adresu redakce nejpozději do 31. března 2011

Znaky evropských měst

Policista č. 3/2011

KUPON č. 3

Řešení z č. 1/2011 zní: město HAAG
Ze správných odpovědí jsme vylosovali:
Božena Netroufalová, Česká Lípa; Zdena Švarcová, Odry; Josef Hájek, Hodonín.

Blahopřejeme a zasíláme knižní odměnu!

Kalifornská státní věznice San Quentin a cela v její „uličce smrti“

28 let čekání na smrt

Kevin Cooper je Afroameričan, dříve by se řeklo barevný, a narodil se v roce 1958. Jako 18měsíční dítě ho adoptovali Esther a Melvin Cooperovi. Od osmi let začaly být s Kevinem potíže výchovného charakteru. Podle psychiatrického vyšetření z roku 1982 trpí sluchovými halucinacemi a bludným myšlením, ale to mu nepomohlo. Od 15. května 1985 čeká na svou popravu, nyní v neblaze proslulé „uličce smrti“ kalifornské státní věznice San Quentin. Možná kvůli falešnému obvinění a falešným důkazům.

Nevíme, zda se Kevin Cooper bojí smrtící injekce a vůbec smrti jako takové. Zdánlivě proti svému odsouzení a očekávané popravě pětadvacet let bojoval všemožnými právními způsoby, vyhledával pomoc a solidaritu laické i právní veřejnosti. Ve skutečnosti ale hlavní aktivita spočívá na jeho obhájci, což je nyní Norman Hile od advokátní firmy Orrick, Herington and Sutcliffe LLP, a široké obci příznivců. Cooper zatím – alespoň v posledních letech – v cele píše ne úplně primitivní eseje, převážně o lidské společnosti a právech, ale i o rasových problémech a trestu smrti. Kreslí také naivní obrázky reagující na různé události „tam venku“, aby je posléze vyvěšoval na svých webových stránkách.

Nemůžeme si bohužel být jisti v tom, že Kevin Cooper je vrah, a když už tedy ve státě Kalifornie mají trest smrti, že mu jej porota přiřkla právem. Americká společnost je v názorech na tuto otázku rozpolcená. Jedni tvrdí, že v cele smrti je zavřen nesprávný člo-

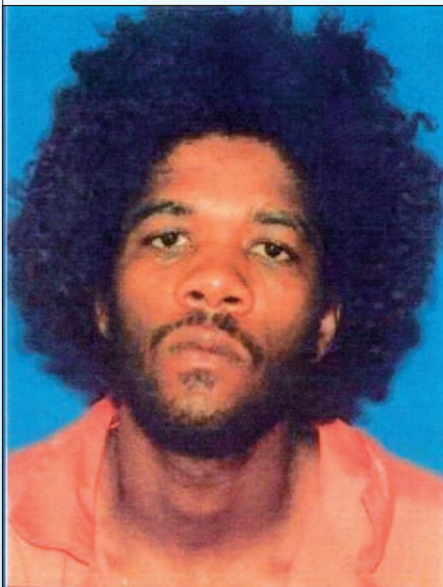
věk, jiní se domnívají, že Cooper už žije o čtvrt století déle, než si zasloužil. „Cooper je buď vinen, nebo se stal obětí falešného obvinění,“ vyjadřuje se i taková autorita, jakou je bezsporu soudce J. Silverman.

Cooper nikdy nepřestal tvrdit, že se v životě neprovinil usmrcením člověka, ale na tom se sotva dá stavět. Americké soudy všech instancí naopak stále a stále docházejí k závěru, že je několikanásobný vrah. Jenže málo platné, každý ví, že soudy jsou omylné. Jak ten první, složený „z mužů a žen z lidu“, tedy laická porota, tak i profesionální soudci, několikrát přezkoumávající rozsudek, se mohli splést. Na příkladech se ostatně stále znovu přesvědčujeme, že to není vyloučeno nikde na světě.

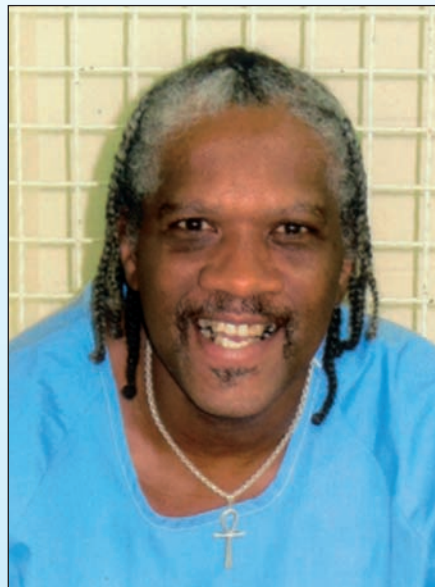
„Je možné, že stát Kalifornie popraví nevin-

ného člověka,“ píše se mimo jiné v petici za osvobození odsouzence adresované v roce 2010, tedy 27 let od Cooperova údajného činu, generálnímu prokurátorovi Eriku Holderovi. Podepsalo ji mnoho odpůrců trestu smrti z přesvědčení, hollywoodských celebrit, právních teoretiků i praktiků včetně několika vážených soudců, náboženských činitelů a prostých lidí nejen z USA. Je to smutné, ale pro svou pochybnost mají nemálo věcných argumentů, z nichž některé jim nechťce poskytly i samy policejní orgány. „Kevin Cooper je obětí falešného policejního obvinění,“ napsal naplno v New York Times 10. prosince 2010 populární vnitropolitický komentátor Nicholas D. Kristof.

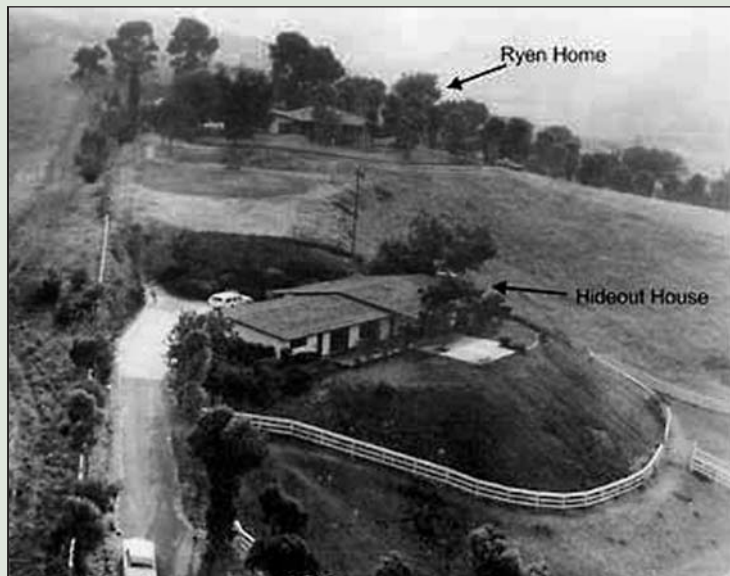
Cooperův případ je skutečně – řekněme to

Kevin Cooper v roce 1983...

...a v roce 2009

V popředí dům, ve kterém se ukrýval Cooper. Ryenovi bydleli na dohled.

Rodina Ryenových - přežil jenom nejmladší Josh

tak – po mnoha stránkách zvláštní, nemluvě o tom, že psychicky by ho asi leckde uznali právně neodpovědným za své jednání. Kromě jedenácti útěků ze školských a psychiatrických zařízení se ničeho zvláštního nedopustil a až do svých 24 let se nedostal do konfliktu s trestním zákonem – nebo mu alespoň na nic takového nepřišli.

Až v roce 1982 Cooper v Pensylvánii provedl dvě vloupání do domů a při druhém z nich (8. 10.) unesl a možná i znásilnil studentku, která jej vyrušila při činu. Tehdy ho nedopadli. Na Nový rok 1983 už kradl na druhém konci USA v kalifornském Los Angeles. Tady byl ovšem zkrátko dopaden, odsouzen na čtyři roky do vězení za vloupání a jako David Trautman, za něhož se vydával, byl 29. dubna 1983 dopraven do „Kalifornského institutu pro muže“, tedy do věznice v Chinu. 1. 6. 1983 byl jako prvotrestaný přeložen do nejmírněji střežené části věznice, odkud hned následujícího dne (2. června) uprchl, lépe řečeno odešel přes pole.

Jen za dva dny poté, po půlnoci ze soboty na neděli 5. června 1983 byla v domku v rezidenční čtvrti Chino Hills spáchána surová čtyřnásobná vražda. Oběťmi se stali Franklin Douglas a Peggy Ann Ryenovi, jejich 10letá dcera Jessica a její 11letý spolužák Christofer Hughes, který byl u Ryenových na návštěvě. Osmiletý syn Joshua Ryen byl těžce zraněný, s proříznutým hrdlem, ale přežil. Ráno 5. června objevil vraždu Bill Hughes, který si přijel pro syna.

Chino je sedmdesátitisícové ospalé město v zemědělském okrese, který se čím dál víc mění v jedno z obytných předměstí megapole Los Angeles. Ve městě se nacházejí dvě z mnoha věznic státu Kalifornie – pro muže a pro ženy – nicméně kriminalita je zde hluboko pod americkým i kalifornským průměrem. To ostatně platí o okresním městě San Bernardino, jehož největší atrakce je první provozovna fast food na světě, kterou zde založili bratři McDonalldové v roce 1948. Je to zkrátka dobré místo ke klidnému životu. Vyvrážení rodiny Ryenových byl nejhorší zločin, který se v okrese odehrál od dob Kalifornské zlaté horečky před půldruhým stoletím.

Vražda samozřejmě vzbudila pobouření obyvatel a městští politici žádali co možná okamžité dopadení vraha či vrahů. Náměstci sanbernardského šerifa pověřeni vyšetřováním se prakticky okamžitě shodli na tom, že pachatelem je Kevin Cooper, který se dva dny předtím „provinil“ útekem z místního vězení. Zřejmě jako první tu myšlenku vyslovili detektiv O' Campo a policejní kapitán Schuyler. Byla to samozřejmě jedna z dobrých pracovních verzí, ale policisté se dopustili chyby, která ostatně v takových situacích není nijak vzácná kdekoli na světě: upnuli se na Coopera, sbírali důkazy pouze proti němu a ostatní nebrali na zřetel. Později, protože Cooper stále ještě nebyl „dost usvědčen“, došlo dokonce až na úmyslné potlačování důkazů, jejich falšování a vlastní policejní prefabrikaci.

Cooper po svém dopadení nezapíral, že po útěku z věznice se vloupal do neobývaného domu Larryho Lease, kde se ukrýl. Dům byl na dohled, jen sto metrů od obydlí Ryenových. Cooper ovšem tvrdil, že už v sobotu 4. června za soumraku opustil svůj úkryt a vydal se pěšky a stopem na cestu do Mexika. Je jisté, že ani ne za 24 hodin poté se zapsal v hotelu v mexickém pohraničním městě Tijuane, 130 mil na jih od Chino. Tam se spřátelil s americkým párem, který cestoval na jachtě, a vydal se s nimi na moře. Počátkem srpna byl zatčen na jejich lodi poblíž kalifornské Santa Barbary. Hovořilo se také o dalším znásilnění, kterého se měl dopustit krátce předtím, ale oficiální žaloba nebyla vznesena.

Soudní líčení začalo v říjnu 1984. Přestože Kalifornie je z rasového hlediska většinou smírlivá, proces probíhal v atmosféře rasové nenávisti – vždyť černoch vyvraždil bílou rodinu! Soud z toho důvodu probíhal v odlehlejší San Diegu, ale i tam v parku před okresním soudem kdosi oběsil opici s nápisem „Zabte negra“.

V květnu 1985 byl Kevin Cooper odsouzen za „čtyři vraždy prvního stupně“ a jeden pokus vraždy k trestu smrti.

Cooper se nikdy nepřiznal a ve zvláštním systému amerického soudnictví nikdy nedostal právo hájit se před soudem. Porotě to trvalo sedm dní, než se shodla na Cooperově vině,

a další čtyři dny, než se členové dohodli na rozsudku smrti. Později se ukázalo, že Cooper dostal nesprávné informace od svého tehdejšího obhájce Neguse. Kvůli jisté důkazní nouzi se uvažovalo o možnosti dohody (státu a obžalovaného) na přiznání k vraždě druhého stupně. Negus však Cooperovi řekl, že i tak může dostat trest smrti, což je ale podle kalifornských zákonů možné jen za vraždu prvního stupně. Cooper pochopitelně na dohodu nepřistoupil. Kdoví, jak by to dopadlo, kdyby se mu dostalo správného poučení... Třeba by dnes bylo jasno.

Místo toho Cooper déle než čtvrt století čeká na smrt. Stát Kalifornie už znovu rozhodl, že ortel bude vykonán v nejbližších měsících. V houstinách práva, odvolání a stížností k tomu ale byla dlouhá cesta. První termín popravy byl stanoven až téměř za 19 let od vraždy, na 10. února 2004. Popravu však osm hodin před jejím provedením odvolali, aby se mohly znovu přezkoumat důkazy. Nicméně Cooperovo odvolání bylo opět zamítnuto. Podle výsledků opětovného laboratorního vyšetření prý byl z vraždy „dokonale usvědčen, protože jeho DNA se nepochybně nalézá na několika důležitých doličných předmětech“.

Jenže mezitím se už prokázala několikerá manipulace s důkazy a velká část veřejnosti začala pochybovat o Cooperově vině. Jeho právníci se pokusili odvolat k federálnímu odvolacímu soudu pro jižní obvod státu Kalifornie v San Diegu, mezi jehož některými soudci vznikla pochybnost o Cooperově skutečné vině.

Hlasování soudců sice vyznělo v neprospěch obnovy procesu, ale věci se chopil vlivný federální soudce William A. Fletcher, dříve univerzitní profesor práva, uznávaný teoretik i praktik a výjimečně důvěryhodný člověk. Fletcher prostudoval všechny soudní spisy ke Cooperovu případu a nakonec v roce 2010 uveřejnil více než stostránkovou studii. Netvrdí v ní, že je Cooper nevinný, ale dokazuje nepatrnou až nulovou hodnotu většiny důkazů, které vedly k jeho odsouzení. Pod tento rozbor se podepsali ještě čtyři soudci federálního obvodního soudu a dalších šest připojilo svá více nebo méně souhlasná stanoviska.

Matka zavražděného Christofera Hughese, naprosto nepochybuje o tom, že vrahem je Kevin Cooper. Trvá na tom, aby byl co nejdříve popraven, aby se spravedlnosti učinilo zadost.

Cooperovy krve nyní nachází krev více osob. Tady už je policejní manipulace zcela nepochybná, stopa na tričku i kapka v předsiní byly vytvořeny uměle, dodatečně, a zkumavku se vzorkem někdo dolil jinou krví, aby zdánlivě nic nechybělo.

V souvislosti s biologickými stopami se přišlo i na další nesrovnalosti zavánějící podvodem. V odcizeném stejnu Ryenových se údajně našlo několik nedopalků ručně balených cigaret, na nichž pak byly expertizou zjištěny stopy Cooperových slin. Jenže tyto nedopalky nejsou podchyceny v protokolu o ohledání vozidla a aby toho nebylo málo, mezi roky 1984 a 2001 jaksi „povyrostly“ ze čtyř milimetrů na sedm.

Suma sumárum, proti Kevinu Cooperovi vlastně neexistuje jediný věrohodný důkaz. Naproti tomu od samého počátku existují poměrně silné indicie ukazující na jistého Lee Furrowa, který si už dříve odseděl trest za účast na gangsterské vraždě. Dostal tehdy jen 4,5 roku, protože pomáhal policii usvědčit šéfa gangu. Cooperovi advokáti a další příznivci se domnívají, že za vrahu Ryenových „se nehodil“ i proto, že byl bílý. Přitom osudné noci byl v Chinu, jezdil s nějakou partou ve stejnu podobném autu Ryenových a měl na sobě zakrácený overal...

Podívejme se napřed na okolnost, která sice nemá hodnotu obviňujícího či vyvíňujícího důkazu, ale je přinejmenším podivná. Podle koronera ohledávajícího mrtvoly z Chino Hills byly k činu použity tři nebo čtyři zbraně – sekerá, dlouhý nůž, sekáček na led a možná ještě jeden nůž. Těmito zbraněmi bylo obětím zasaženo na 140 ran. Proč by jediný útočník střídal zbraně? A jak by sám, jediný bez jakékoliv úhony přemohl Douga Ryena, záložního nadporučíka námořní pěchoty s bojovými zkušenostmi, který měl navíc na dosah nabitou pušku?

Potom je tu otázka motivu: Cooper žádný neměl. Obžaloba sice tvrdila, že po útěku z vězení potřeboval auto – jenže obě auta Ryenových stála večer a v noci před domem odemčená a s klíčky v zapalování, stačilo nastartovat. Podle obžaloby Cooper také potřeboval peníze. Nijak se ale neprokázalo, že by u Ryenových nějaké odcizil. V kuchyni v přízemí se po vraždě našla peněženka Peggy Ryenové s hotovostí a kreditními kartami.

A nyní k důkazům. Jediný přímý svědek zločinu Josh Ryen jen hodinu po svém převozu do nemocnice řekl zdravotníkům a policistům, že vraždu spáchali tři bílí muži. To ještě později několikrát zopakoval, například i své babičce. Když v nemocnici dvakrát viděl TV reportáž o zatčení Coopera, pokaždé prohlásil, že „to není on“. Tomuto jeho tvrzení odpovídají výpovědi dvou náhodných svědků, kteří osudné noci viděli u domu Ryenových tři nebo čtyři mladé bělochy ve zhruba takovém stejnu, jaký byl odcizen zavražděné rodině a byl nalezen až po sedmi dnech na parkovišti u kostela v Long Beach. Teprve před soudem, kam se osobně nedostavil, Josh na videozáznamu hovoří o tom, že nad postelí své matky zahlédl jen jednoho muže. Viděl ho prý zezadu a pamatuje si, že měl účes „afro“.

Na místě činu se s dlouhým časovým odstupem našla v koupelně krvavá stopa obuvi. Trasologický expert šerifova úřadu před soudem prohlásil, že stopu ztotožnil s Cooperovou teniskou, a to nikoliv na základě individuálních

znaků, nýbrž kvůli tomu, že se jedná o stopu „atypické obuvi, která běžně není na trhu, ale dodává se pouze do věznic“. To ale na žádost obhájců později vyvrátil zástupce výrobní firmy s tím, že v době vraždy byla tato sportovní obuv normálně k dostání u dealerů i v zásilkovém prodeji. (Mimochodem: zmiňovaný trasologický „expert“ byl později zatčen za krádež herionu z šerifova skladu doličných předmětů.)

Na rukou mrtvé Jessiky Ryenové se našly dva vlasy, světlý a světlehnědý, které nepatřily nikomu z rodiny, ale ani Cooperovi. Policejní orgány nikdy neprojevily snahu to nějak vysvětlit. Poblíž místa činu se našlo zakrvácené běžové tričko, o němž se předpokládá, že jej tam odhodil vrah. Na tričku byla stopa krve nepochybně patřící Kevinu Cooperovi. Totéž se zjistilo o kapce krve nalezené v předsiní u Ryenových. Jenže při opakovaném zkoumání v roce 2001 nezávislí experti přišli na to, že v obou stopách se nachází konzervační prostředek, který se přidával do tekuté krve odebírané osobám, ale nikoliv ke stopám – a byl přidán do vzorku krve odebraného Cooperovi ve věznici. Navíc se v originálním odebraném vzorku

Právní prostředky na Cooperovu obranu už byly podle všeho vyčerpány. Přesné datum popravy ještě nebylo stanoveno, ale má k ní dojít v nejbližších měsících. Všichni očekávali, že dosluhující kalifornský guvernér Arnold Schwarzenegger ještě před odchodem z úřadu definitivně rozhodne, zda nechá popravu vykonat a bude tak eventuelním spolupachatelem justiční vraždy, anebo Cooperovi udělí milost, což ale už jednou, v roce 2004, zamítl.

Ale i kdyby byl Cooper skutečně vrah, má za to být potrestán pouze podle práva, a nikoliv s použitím podvodů a machinací s důkazy – nemluvě o tom, že nechat někoho čekat na smrt víc než celé čtvrtstoletí je vždycky přinejmenším nelidské (a to Cooper v sanquentinské uličce smrti ještě není „služebně nejstarší“). Jenomže Schwarzenegger nerozhodl nijak a těžko předpokládat, jak dlouho se nejistá situace ještě může prodlužovat. Sotva by se našel jiný případ, který by lépe ukázal všechna úskalí, jež s sebou nese používání trestu smrti.

Přemysl LIŠKA
Foto internet

BUDE LÍP

Plk. JUDr. Václav Kučera, ředitel Krajského ředitelství Středočeského kraje, se stal druhým nejlepším manažerem Policisty roku 2009. Zajímalo nás, jaký je tento člověk, a co nám může o svém profesním i soukromém životě povědět.

V policejním sboru působí od 1. září 1979 a od té doby prošel řadou funkcí až na současný post, který zastává 3 roky. Nastupoval v rámci náboru, kdy si v novinách přečetl, že přijímají mladé policisty. Plk. Kučera pochází z Nymburska, zašel tedy ve svých 19 letech na okresní policii, vyplnil dotazník a na jeho základě byl přijat. Měl za sebou střední učiliště, absolvoval pět měsíců vojny a následně střední školu v Hrdlořezích. Po úspěšném ukončení školy zůstal v Praze na místním oddělení v Krakovské ulici, kam byl přidělen v rámci posílení Prahy. Měl zde působit jeden rok a pak se vrátil do Nymburka. Okolnosti tomu chtěly a v Praze se mu tak zalíbilo, že zde zůstal i nadále. Sbíral zkušenosti, učil se, rozhlížel se kolem sebe, ale nejvíc se zajímal o práci vyšetřovatele. Po dosažení předepsaného věku 24 let, který byl nutnou podmínkou k možnosti vykonávání tohoto povolání u policie, byl jmenován vyšetřovatelem a začal se této profesi intenzivně věnovat. Až do roku 2002 pracoval v různých funkcích. Působil na obvodním oddělení vyšetřování v Praze 1 v Bartolomějské

ulici, později se stal ředitelem oddělení vyšetřování v Praze 1, následně v Praze 5, také na Kongresové na 1. odboru Úřadu vyšetřování hl. m. Prahy, kde pracoval na vyšetřování vražd, poté byl jmenován zástupcem ředitele, další postup představoval funkci ředitele Úřadu vyšetřování Středočeského kraje. V roce 2002 byl v rámci reformy Úřad vyšetřování zrušen, respektive transformován do policie společně s kriminální službou a JUDr. Kučera se stal náměstkem na Krajském ředitelství Středočeského kraje a před třemi lety byl jmenován do funkce ředitele, kde působí dodnes.

Poprosila jsem pana ředitele, aby zavzpomínal na doby, kdy vyšetřoval vraždy a řekl nám některý zajímavý případ, na kterém pracoval.

Vzpomínám si na případ, byla to porevoluční léta a vyšetřoval jsem vraždu, která byla mediálně nazývána jako 1. nájemná vražda v České republice. Byla to vražda a pokus o vraždu v souvislosti s dědictvím. Šlo o to, že jakýsi novodobý podnikatel pojal záměr podnikat v jednom městečku ve středních Čechách v objektu, ke kterému vedla železniční vlečka, skutečnost pro něj velmi podstatná. Jeho záměrem bylo stáčet tam lehké topné oleje. Byla to tehdy doba Klondajku u nás, kdy se tyto věci běžně děly. Dotyčný podnikatel si zjistil, že tento objekt byl vrácen v restituci jednomu manželům z Prahy. Ihned je kontaktoval, chtěl od nich původně objekt odkoupit, jenže nesehnal dostatek peněz. Nějaký čas se dohadovali, dával jim zálohu, pak si ji bral zpátky

a tak podobně, a protože nebylo možné koupi realizovat, pojal záměr, že se majitelů zbaví. Ale protože nebyl schopen sám spáchat vraždu, najal si dva mladíky. Byli to Češi, poměrně inteligentní, ale velmi naivní. Dělalí mu jakési bodyguardy, on je oblékal, dával jim peníze, které měl z různých úvěrů apod. Mladíci mu slíbili, že za 200 000 Kč vraždu manželů vykonají. Když ale k tomu mělo dojít, zjistili, že to nedokážou, tak si najali za poloviční částku dalšího člověka, takového už s kriminální minulostí a neštítícího se ničeho. Ten skutečně vraždu vykonal. Paní zastřelil, pána postřelil – prostřelil mu čelist, takže to naštěstí přežil. Objednavatel vraždy dostal přes dvacet let, ten, který vraždu spáchal dostal něco kolem patnácti let, kluci do deseti let trestu odnětí svobody. Mladíci už by měli být myslím na svobodě, pokud neseď zase za něco jiného, byla to pěkná kvítka.

Málokterý mladý muž ve věku 19 let má jasnou představu o svém budoucím povolání. Vy jste ji měl. Co vás k tomu vedlo?

Moje maminka strašně ráda četla detektivky, tenkrát je vydával Magnet, a já jsem je čítával po ní. Moc se mi to líbilo a určitě hrála velkou roli taková ta naivní představa romantiky. Pochopitelně po nástupu do tehdejší střední policejní školy, jejíž výuka neměla s reálnou prací policisty nic moc společného, a zvláště po nástupu do práce, se ta naivní motivace pomalu vytratila a pak přišla motivace reálná, kdy člověk

dozrává a pozná, co práce u policie obnáší. Já jsem měl tu práci tak rád, že jsem zůstal až dodnes. Bavila mě práce s lidmi, taktika a vynalézavost výslechů, otázka řešení případů apod. V té době jsem začal inklinovat k vyšetřování, k formě řízení a v podstatě při první příležitosti, kdy jsem splnil věkový požadavek, jsem využil situace a nastoupil jako vyšetřovatel. A jaké by měl mít vyšetřovatel vlastnosti? V první řadě trpělivost, nepodléhat panice a skepsi z nevyřešených nebo neřešitelných případů, musí umět hovořit s lidmi, je to otázka umění vžít se do vyšetřovaných osob, vyšetřovatel musí být i dobrým psychologem. Ono to není jen o rutině, která nás tlačí k tomu být

v závěru studií už jsem měl nárok na dostatečné volno na napsání diplomové práce a přípravu ke státním zkouškám. Samozřejmě, že nedostatek času na studium a přípravu ke zkouškám není to pravé, protože když člověk dělá více věcí najednou, musí to mít zákonitě negativní dopad buď na práci, rodinu, nebo na to studium. Ale podařilo se.

Prozradte něco ze svého soukromého života, o rodině, jaké máte koníčky, jak trávíte volný čas, dovolenou.

Ženatý jsem od 19 let, mám dvě dcery a dvě vnoučata, manželka mě v mojí práci statečně podporuje. Samozřejmě trpí tím, že trávím hodně času v práci, ale protože se mnou vydržela tak dlouho, tak je to asi dobré. Práci jako takovou jsem se většinou snažil si domů nenosit, ale minimálně jsem o ní vyprávěl. Manželka je ředitelkou mateřské školy, ale o moji práci se vždy zajímala.

Mám pejska border kolii. Před tím jsem měl briarda, o kterého jsem tragicky přišel. Skočil mi pod vlak. Chodil jsem s ním na procházky mimo obec a přecházeli jsme dvě železniční tratě. Pes byl na volno a byl naučený, že když jede vlak, přiběhne ke mně. Jenže smůla byla v tom, že byl zrovna za tratí a když slyšel vlak, běžel ke mně a skočil přímo pod něj. Já si

tou, se kterou jsem hrával za mlada. Nepovažuji to ale za sport na penzi, kdežto golf je sport, který můžete provozovat celoročně, může být individuální, pěkně se při něm projdete několik kilometrů a hezky se protáhnete, udržujete při něm společenské kontakty. Člověk se musí udržovat trochu ve fyzické kondici.

V zimě rádi jezdíme celá rodina na hory, nelyžují, ale jezdím na snowboardu. K tomu mě přivedla mladší dcera, rád si všechno vyzkouším a začal jsem snowbord zkoušet někdy v roce 1994. První snowbord jsem si půjčil. I když ne zrovna ten nejvhodnější. Nic jsem o tomto sportu nevěděl a půjčil jsem si slalomový snowbord, což není zrovna to nejlepší na učení. Pak už jsem měl freestyleový a docela mě to zaujalo. Od té doby jezdím. Snowborduji dodnes, netroufnu si ale jezdit bez ochranných prvků na páteř, občasné pády sice trochu bolí, ale stojí to za to.

Dovolené trávím nejraději doma a rád si dělám věci kolem domku a zahrady sám. Sice mi to trvá třikrát déle a je to jednou tak drahé, než kdybych si to nechal udělat od odborníků, ale mě to těší. Nevydržel bych se válet někde u moře, ani velká vedra nemusím. Raději jsem poslal k moři manželku s dcerou a než se vrátily, předělal jsem půlku bytu.

Váš život je tedy plně nabit činností a prací. Můžete nám prozradit vaši, řekněme životní, filosofii?

Mám filosofii do budoucna, která možná někomu bude připadat zvláštní vzhledem k obecnému trendu, protože já říkám, že bude líp. Vadí mi taková ta pesimistická nálada, propadání beznaději, názoru, že bude hůř. Lidé si tím sami sobě ubližují, deptají se tím. Já mám raději životní opti-

trochu bezcitní, ale je nutné neustále si uvědomovat, že je každý případ jiný a ve své podstatě je třeba každý případ chápat individuálně. Musíte brát v potaz, že pro právě vyšetřovaného člověka je to velmi složitá životní situace. To já můžu přehlédnout, protože mám takových případů několik za týden, ale pro onoho člověka je to třeba životní tragédie, kterou velmi intenzívně prožívá. My tyto situace nesmíme ani přeceňovat, ale rozhodně ani podceňovat, prostě si vyšetřovatel musí zachovat zdravý rozum a rozumnou míru ve svém jednání.

Před svým jménem máte titul JUDr. Vystudoval jste tedy v pozdějších letech vysokou školu.

Měl jste na to čas?

Při zaměstnání jsem si udělal Právnickou fakultu Univerzity Karlovy. Nejprve, ještě před revolucí, jsem studoval vysokou školu, po revoluci jsem znovu absolvoval přijímací řízení a byl jsem přijat na práva. Po roce 1990 to moc nikoho nezajímalo, že studuji, měli jsme jiné starosti, ke zkouškám jsem si odsakoval mezi prací, ale

potrpím na ovčácké psy, tak jsem si pořídil border kolii. Dojíždím denně do Prahy, bydlíme v rodinném domku, takže je pes celý den venku, ale procházky si neodpustíme.

Vychoval jsem si ho tak, že zvládne základní povely, je poslušný a milý. Jmenuje se Unkas Braun z Vanilky a říkáme mu Uki. A je mu už 11 let.

Víkendy trávím většinou s rodinou, od jara do podzimu si zajdu občas zahrát golf. Hraji buď tady v Praze, v Benátkách nad Jizerou, nebo v Mladé Boleslavi, ale hraji spíš rekreačně než závodně a беру to jako přípravu na penzi, abych měl koníčka, který není závislý na kolektivu, protože kolektiv se většinou po čase rozpadne. Ještě teď chodím rád v zimě do haly zahrát si fotbal. Hraji za starou gardu, ale scházíme se s par-

mismus, vím, že lidé dnes vše přepočítávají na peníze, všichni víme, že peníze jsou potřeba, ale myslím, že to není to nejdůležitější v životě. Myslím, že nejdůležitější je, aby člověk nebyl nešťastný, aby nechodil naštvanej do práce a zbytečně si neotravoval život. Život je hrozně krátký a je třeba si v něm hledat pozitivita a prožívat šťastné chvíle třeba jen v maličkostech, protože z těch se skládá život.

Dagmar LINHARTOVÁ
Foto archiv plk. Kučery

*Budova školního policejního
střediska v Praze*

ODRAZ

reformy policie v systému vzdělávání

O komentář aktuálních vývojových trendů v oblasti profesní přípravy příslušníků Policie ČR jsme požádali zástupce vedoucího odboru vzdělávání Ředitelství pro řízení lidských zdrojů Policejního prezidia České republiky JUDr. Čestmíra ŠAŠKA, který je spoluautorem všech koncepcí vzdělávání od roku 1990.

Po nástupu nového vedení Ministerstva vnitra dochází k hodnocení reformy policie a jednou z jejích oblastí je i vzdělávání policistů. Pane doktore, jak se reforma policie promítla v profesním vzdělávání policistů?

Celý rozsah věcné působnosti odboru vzdělávání – tedy problematika vzdělávání, služební přípravy, policejního sportu a metodického usměrňování oblasti rehabilitačních aktivit byly předmětem reformních kroků.

Všechny čtyři relativně samostatné problematiky v sobě zahrnují široké spektrum problémů vzájemně provázaných do poměrně složitého systému. Každá z nich představuje poměrně složitý systém organizačních, materiálních a personálních vazeb a každý reformní krok v jedné oblasti podmiňoval změny v oblasti jiné. Já bych se v našem dnešním rozhovoru chtěl věnovat problematice vzdělávání a zbývající problematiky necháme na další povídání.

Úvodem je nutné uvést, že již při přípravě vstupu České republiky do Evropské unie jsme realizovali několik projektů v oblasti vzdělávání za účasti zahraničních expertů. Z konstatování zahraničních expertů, ale i z našeho poznání jednoznačně vyplynulo, že úroveň profesní přípravy policistů v České republice je nejen na standardní úrovni států EU, ale v mnoha případech je na úrovni daleko vyšší. Dobré výsledky se mohly podařit pouze za aktivní účasti všech subjektů, kterých se oblast profesní přípravy týká. V současné době je naprosto samozřejmé, že při každém jednání jak o koncepčních záležitostech, tak o provozních změnách stávajícího systému vždy u jednoho stolu společně jedná pracovníci Ministerstva vnitra, policejních škol, Policejního prezidia, školních policejních středisek a výkonných útvarů policie. Bez této velmi dobré osobní spolupráce by dosažení sou-

časné úrovně profesní přípravy nebylo vůbec možné.

Ještě před několika lety byly problematiky vzdělávání, služební přípravy a sportu svěřeny v rámci Ministerstva vnitra ČR a Policejního prezidia ČR několika pracovištím a bylo poměrně složité kontinuálně propojovat jednotlivé aktivity v nich realizované.

Na základě výstupů z projektů realizovaných v gesci EU a úkolů z reformy Policie ČR bylo vedením Ministerstva vnitra rozhodnuto, že se na Policejní prezidium, přesněji řečeno na odbor vzdělávání přesunula řada pravomocí, které v minulosti zabezpečovalo Ministerstvo vnitra. Ministerstvo vnitra ČR tedy zásadním způsobem změnilo, nebo úplně zrušilo všechny interní akty řízení regulující oblast vzdělávání a služební přípravy a na nás přešlo mnoho úkolů souvisejících s řízením a regulací těchto problematik.

Zásadní změnou byla nejen změna působnosti řídicích subjektů v oblasti profesní přípravy, ale zejména změna v postupech při zadávání a realizaci vzdělávacích a výcvikových programů

a v jednoznačném stanovení kompetencí a odpovědností za realizaci jednotlivých fází přípravy, plánování, ověřování a následné realizace jednotlivých aktivit profesní přípravy.

Změna v profesním vzdělávání policistů nebyla asi jednoduchá. Jaké jste vlastně dostali zadání v oblasti vzdělávání a výcviku policistů?

Činnosti v oblasti vzdělávání i výcviku vychází z jednoduchého zadání – „dobře připravit policistu pro výkon služby“, ale k realizaci tohoto úkolu nemůže sloužit jednorázová vzdělávací aktivita realizovaná v rámci jednoho vzdělávacího programu, nebo izolovaný výcvik v jedné oblasti policejní činnosti.

Neustálé zdůrazňování potřeby vysoké profesionální práce policistů, které se dlouhodobě vyskytuje v dokumentech na všech úrovních řízení, je málokdy „dotaženo do konce“. Vedle napsání takového proklamace je nezbytné současně hovořit o reálném vytvoření podmínek pro skutečně profesionální přípravu velkých cílových skupin i jednotlivců pro specifické policejní činnosti.

*Zástupce vedoucího odboru vzdělávání
Ředitelství pro řízení lidských zdrojů PP ČR
– JUDr. Čestmír Šašek*

Hlavní a zásadní odpovědnost za připravenost policisty pro výkon služby je přímo zákonem o služebním poměru stanovena služebnímu funkcionáři. Na naplnění této odpovědnosti se ale podílí tolik subjektů, že optimální propojení a optimální nastavení jejich činnosti je někdy problémem těžko řešitelným.

Od roku 2007 platí nový zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Pomohl právě tento zákon v oblasti vzdělávání?

Policie v oblasti profesní přípravy dlouho „trpěla“ absencí povinného vyjádření kvalifikačních požadavků pro výkon jednotlivých funkcí. Až nový zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s účinností od 1. 1. 2007 obligatorně vyjádřil strukturu požadavků obsahující stupeň vzdělání a další odborné požadavky, včetně fyzické způsobilosti pro výkon každého služebního místa, a to bez možnosti udělování výjimek.

Vzhledem k tomu, že účinnost tohoto zákona byla několik let odkládána, měla policie dost času připravit se na uvedení všech nově stanovených požadavků do aplikační praxe tak, aby nedocházelo k zlomovým přechodům na něco naprosto nového a neznámého. Stejně tomu bylo i při plnění úkolů vyplývajících z reformy policie – tedy žádné

zlomové a neočekávané změny, které by znamenaly revoluci ve vzdělávání policistů.

Poněvadž se na přípravě policistů pro výkon služby podílejí jak subjekty přímo podřízené Ministerstvu vnitra ČR, tak subjekty podřízené policii, bylo nezbytné nastavit základní mechanismy fungování všech prvků tohoto systému tak, aby optimálně fungovaly a kontinuálně na sebe navazovaly. Toto jednoduché konstatování nebylo ještě před několika lety takovou samozřejmostí, jak by se mohlo zdát.

Povídáme si o vzdělávání policistů. Prozradíte našim čtenářům, kde se policisté vlastně mohou profesně vzdělávat?

Základní instituce realizující vzdělávání policistů (včetně studia poskytujícího stupeň vzdělání) jsou Vyšší policejní školy a Policejní akademie ČR, a ty nejsou podřízeny policii, ale přímo Ministerstvu vnitra.

K udržení odborné připravenosti pro plnění služebních úkolů získané při studiu na policejních školách jsou při osmi krajských ředitelstvích policie zřízena školní policejní střediska a u zbývajících šesti krajských ředitelství jsou odbory služební přípravy. Tyto útvary poskytují policistům část vzdělávacího programu (řízenou praxi) v rámci základní odborné přípravy, kterou je každý policista povinen absolvovat bezprostředně po přijetí do služebního poměru. Na všech útvarech policie pak po skončení základní odborné přípravy je po celou dobu trvání služebního poměru v systému celoživotního vzdělávání v rámci služební přípravy realizováno udržování a prohlubování získaných znalostí a dovedností, včetně jejich inovace podle aktuálních potřeb výkonu služby.

Největším problémem pro policii bylo vytvoření takového prostředí, které umožňuje optimální formulaci zakázky adresované do jednotlivých oblastí profesní přípravy a zejména kontinuální propojení vzdělávacích činností realizovaných v jednotlivých fázích profesní přípravy.

Pane doktore, a jak probíhalo vzdělávání policistů před reformou a jaké problémy byly v souvislosti s její realizací řešeny?

Základním problémem byla v minulosti skutečnost, že policii nebyly naprosto jasně a jednoznačně vyjádřeny cíle, kterých má být ve vzdělávání (a zejména v jeho jednotlivých aktivitách) dosaženo. Zakázka byla tvořena přímo ministerstvem, vzdělávací programy zpracovávaly policejní školy a policie byla pouhým „konzumentem“ výsledků takového procesu vzdělávání. Výsledky vzdělávání byly často policií kritizovány jako příliš obecné, obsah vzdělávání jako formální a pedagogům

byla vyčítána přílišná odtrženost od reality policejní praxe. To se díky nově nastaveným věcným gescím a způsobu spolupráce všech zainteresovaných subjektů zásadním způsobem mění.

Vzhledem k tomu, že spolupráce policejního prezidia a odborného pracoviště Ministerstva vnitra řídicího policejní školy je dnes na optimální úrovni, byla přijata zásadní opatření měnící předchozí stav. Odbor vzdělávání Ministerstva vnitra ČR stanovil závazné zásady pro tvorbu vzdělávacích programů realizovaných policejními školami a tento, z pohledu právní síly „malý“, řídicí akt fakticky nastartoval zásadní změny ve fungování celého systému profesní přípravy policistů.

Nabízí se mi hned další otázka. Jaké jsou tedy zásadní změny v systému profesní přípravy policistů a co je ještě nezbytné řešit?

Vyšší policejní školy mohou v současné době tvořit vzdělávací program poskytující kvalifikaci pouze na základě „profilu absolventa vzdělávacího programu“, který zpracovává příslušný věcný garant z policie. V tomto dokumentu jsou stanoveny konkrétní cíle vzdělávání a požadované výstupní kompetence absolventa. Zní to jednoduše, ale až při prvním reálném zpracování požadovaného profilu v gesci policie se ukázalo, o jak náročný a odpovědný úkol jde. Již od samého počátku bylo jasné, že stanovení cílů typu „policista je seznámen s...“ nebo „policista se orientuje v problematice...“ atd. jsou naprosto nepřijatelné. Nastal tedy proces výběru věcných gestorů, kteří budou schopni naprosto pregnančně požadované kompetence vyjádřit a neposkytovat prostor pro všeobíhající teoretickou frontální výuku, kdy je učitel soustředěn spíše na svůj vlastní projev než na to, co žák po skončení každé jednotlivé hodiny, tématu, nebo kurzu prakticky aplikuje a jakou konkrétní kompetenci získal. To co je nezbytné v současné době řešit, již nejsou systémové změny v procesu přípravy a realizace vzdělávacích programů. Procesy jsou optimálně nastaveny, jednotlivé subjekty jsou zapojeny do funkčního systému, ale podle mého názoru chybí jediné – odpovědný přístup služebních funkcionářů k naplňování jejich zákonné povinnosti obligatorně stanovené v §§ 19, 45 a 77 zákona o služebním poměru. Jestliže v policii, která má něco kolem 43 000 policistů, jich dlouhodobě nesplňuje povinný další odborný požadavek 9 400, pak zřejmě není něco v pořádku, ale určitě to není v systému vzdělávání jako takovém.

Služební příprava policistů je stále důležitá. Můžete se na závěr vyjádřit i k tomuto policejnímu vzdělávání?

Současné s optimálním nastavováním procesů vázaných na činnost škol bylo nutné optimálně nastavit i obsah služební přípravy policistů. Vzhledem k tomu, že zásadní byl náš požadavek, aby koncepce nebyla zpracována v kancelářích Policejního prezidia „od stolu“, bylo realizováno několik zásadních koncepčních projektů se zapojením dalších subjektů. Jak už jsem říkal, služební příprava je realizována přímo na útvarech policie po celou dobu trvání služebního poměru a personálně ji zabezpečují instruktoři služební přípravy zařazení na krajských ředitelstvích a specializovaných pracovištích útvarů s celostátní působností. Tito pracovníci, služební funkcionáři a zástupci resortních škol tvořili pracovní týmy, které měly za úkol optimálně nastavit hlavní vývojové trendy v oblasti služební přípravy a kontinuálně tak navazovat na změny realizované v činnosti policejních škol. I ve služební přípravě tak došlo k zásadním změnám, a těm bych se rád věnoval zase někdy příště.

Ptala se Eva BROŽOVÁ
Foto autorka a archiv redakce

*Školní policejní středisko KŘP
Jihočeského kraje sídlí v Lišově*

PROFESIONÁLNÍ ZÁKROK SPJ

Letošní rok přinesl zřízení nové speciální pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje. Policisté speciální jednotky jsou nasazováni v případech *mimořádných událostí* – živelných pohrom, katastrof, průmyslových havárií. Nicméně podílejí se také na pátracích akcích nebo zakročují při sportovních akcích. Zapomenout nelze ani na jejich další úkoly, chrání bezpečnost osob a majetku, spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku, provádí bezprostřední opatření k jeho obnově, pokud byl závažným způsobem narušen, zajišťují ozbrojené doprovody. Policisté, kteří jsou nyní zařazení v této jednotce, v minulosti pomáhali při záchranných pracích u vlakových neštěstí ve Studénce, Paskově, nebo při povodních a při tzv. rizikových fotbalových utkáních.

Naše speciální pořádková jednotka působí na teritoriu Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje a pokud to vyžaduje bezpečnostní situace, působí též na dalších místech České republiky. Nově zří-

zená speciální pořádková jednotka je nyní situována v prostorách frýdecko-místeckých kasáren a po vybudování nové výcvikové základny IZS ji čeká přesun do Ostravy.

Policisté jednotky se specializují na různé činnosti, nalezáme mezi nimi dokumentaristy, zdravotníky, vůdce malých plavidel, hasiče a mnohé další. Tito specialisté pracují také ve výškách, obsluhují speciální technické prostředky či dlouhé zbraně. Pro zákroky jsou řádně vycvičeni, absolvuji pořádkovou, střeleckou, taktickou, kondiční, psychologickou i speciální přípravu. K zákrokům i zásahům jsou policisté vybaveni speciální technikou i zbraněmi. Zmíníme například motorový člun, raft, lezeckou výstroj či nové taktické vesty s tzv. Molle vazbou, ale též

vozidla, vodní stříkač, mobilní kontaktní a komunikační centrum apod. V čele speciální pořádkové jednotky stojí zkušený specialista mjr. Mgr. Robert Kuhn, který vedl záchranné práce i mnohé zákroky již nespočetněkrát.

Velký dík patří Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje, který daroval moravskoslezským policistům speciální techniku k zákrokům i záchranným pracím. Díky krajskému úřadu mohou moravskoslezští policisté začít používat při své práci defibrilátory nebo nejnovější radarové měřiče v České republice.

První nasazení pořádkové jednotky

V prvních hodinách třetího dne nového roku 2011 byla speciální pořádková jednotka Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje nasazena k prvnímu individuálnímu zákroku – zadržení muže, podezřelého ze závažného zločinu. K samotnému zákroku bylo zapotřebí většího množ-

ství policistů, neboť podezřelý se nacházel v domě s dvěma přístupovými či ochozími trasami a vzhledem ke skutečnosti, že muž měl zadržovat v bytě oběť, 27letou ženu, byla taktika i specialisté pro věc zásadní. Prověřování věci vedli ostravští kriminalisté a ve vhodně zvoleném okamžiku bylo přistoupeno k zákroku, při něm byl muž zadržen v jednom z ostravských bytů. Ženu, kterou měl muž omezovat, policisté převezli k ošetření do nemocnice.

Později zahájil ostravský policejní komisař trestní stíhání třiatřicetiletého muže pro zločin vydírání, přečiny nebezpečného vyhrožování, omezování osobní svobody a porušování domovní svobody. Soudce vzal obviněného do vazby. Muži hrozí trest odnětí svobody od dvou do osmi let.

por. Bc. Gabriela HOLČÁKOVÁ
Foto archiv P ČR

Do transfuzní stanice v Šumperku přišli i dopravní policisté

V době, kdy je stále nedostatek dobrovolných dárců krve a jejich počty klesají, policisté Územního odboru Policie České republiky Šumperk přišli k dobrovolnému dárcovství, a tím přispět k pomoci zachraňovat lidské životy.

Ve čtvrtek 27. ledna 2011 se na transfuzní stanici v Šumperku vystřídal čtyřadvacet policistů, ale za první měsíc letošního roku krev darovalo již čtyřicet osm policistů. Tentokrát mezi dobrovolnými dárci krve bylo devět policistů, devět nových „prvodárců“ krve.

Šumperští policisté již druhým rokem podporují bezplatné darování krve. Touto větší akcí se rozhodli jít příkladem a vyzvat nejen další instituce, ale i občany k dobrovolnému dárcovství. Vždyť pokles dobrovolných dárců je i nadále celostátním problémem.

nrap. Josef BEDNÁŘÍK
Foto P ČR Šumperk

Projekt „Dejte srdci šanci“

Krajské ředitelství policie Středočeského kraje se připojilo k celorepublikovému projektu „Dejte srdci šanci“, který dále rozvinulo a za přispění Krajského úřadu Středočeského kraje a dalších středočeských měst a obcí jej realizuje pod názvem „Středočeská šance“.

Cílem projektu je vytvořit tzv. „Bezpečná místa“. To jsou místa, kde je v případě potřeby poskytnuta včasná laická první pomoc při postižení člověka srdeční příhodou nebo jakoukoliv jinou příhodou spojenou se selháním některé životní funkce (vědomí, dýchání, oběh) ještě před příjezdem záchranné služby, a to pomocí automatizovaných externích defibrilátorů jako základní pomůckou první pomoci.

Zmíněný projekt zásadním způsobem zvyšuje naději na přežití u lidí, kteří byli postiženi srdeční příhodou nebo jakoukoliv jinou příhodou spojenou se selháním některé životní funkce v teritoriu, kde je možnost rychle poskytnout první pomoc za využití AED.

Automatický externí defibrilátor Heart Start FRx Philips (dále jen „AED“) slouží k poskytnutí první pomoci při náhlé akutní srdeční příhodě (poruchy srdečního rytmu). AED nejprve vyhodnotí srdeční aktivitu postiženého a dále vede zachránce celým procesem laické první pomoci. Blížší popis přikládám.

Ředitel Krajského ředitelství policie Středočeského kraje počátkem minulého roku oslovil hejtmana Středočeského kraje a téměř 30 měst a obcí Středočeského kraje s nabídkou spolupráce. AED, pořízený z prostředků kraje, města či obce, je umístěn na obvodním oddělení Policie ČR, případně ve vozidle obvodního oddělení, současně jsou k dispozici proškolení policisté schopní poskytnout život zachraňující laickou první pomoc. V projektu středočeská policie úzce spolupracuje se středočeskou záchrannou službou.

Dne 20. prosince 2010 proběhlo v Rytířském sále MěÚ Kutná Hora slavnostní vyhodnocení projektu. Zde ředitel středočeské policie poděkoval starostům měst a obcí, které se do projektu zapojily, mimo

REKONDIČNÍ MASÁŽE NAHRADIL SEX

Kriminalisté krajského ředitelství po několika měsíční práci obvinili z trestných činů kuplířství, obchodování s lidmi a ohrožování výchovy dítěte devětatřicetiletou ženu ze Zlína. Pod zástěrkou relaxačních a rekondičních masáží se v jejím podniku provozoval sex za úplaty.

Podnik fungoval od roku 2005. Žena najímala studentky nebo mladé ženy bez práce s tím, že budou provádět standardní relaxační masáže. Koneckonců – takto zněly i inzeráty nabídky práce. Až později podnikatelka zájemkyně o místo konfrontovala se skutečností. Tedy s tím, že budou muset praktikovat i sexuální služby. Většina žen z důvodu finanční tísně souhlasila. Naši detektivové odhadují, že v podniku se za dobu jeho existence mohly vystřídat desítky dívek a řádově stovky klientů. V průběhu operativního rozpracování naši kriminalisté zjistili, že majitelka podniku najímá k poskytování sexuálních služeb děti. Minimálně čtyři dívky měly sice nad patnáct let, ale ještě nedovršily zletilosti.

Dívky měly z útraty zákazníka, která činila 600 až 2500 Kč, čtyřicet procent. Kriminalisté podnikatelku obvinili z kuplířství, protože najímala ženy k prostituci a z obchodování s lidmi, protože k provozování prostituce sjednala a najala osoby mladší osmnácti let. Soud akceptoval návrh na vzetí obviněné ženy do vazby. Doposud netrestané podnikatelce hrozí až dvanáctileté vězení.

Policie provoz podniku zastavila v lednu 2011.
mj. Ing. Jana BARTÍKOVÁ

jiné bylo konstatováno, že Krajské ředitelství policie Středočeského kraje v současné době disponuje 25 kusy AED. V letošním roce je plánováno umístění dalších AED v rámci projektu „Pomáháme společně – Středočeská šance II“.

V rámci projektu středočeská policie spolupracuje s manažerem projektů „Dejte srdci šanci“ a „Pomáháme společně – Středočeská šance II“ Ing. Petrem Schejbalem www.defi.cz.

kpt. Mgr. Václav KOPECKÝ
Foto P ČR

Defibrilátor zvyšuje naději na přežití

Z letadla je celý areál školy jako na dlani

BRNO NABÍZÍ VYŠŠÍ ODBORNÉ VZDĚLÁNÍ

Ředitel Vyšší policejní školy Ministerstva vnitra v Brně vyhláší přijímací řízení ke vzdělávání do 1. ročníku vzdělávacího programu 68-42-N/04 Bezpečnostně právní činnost ve školním roce 2011/2012, kombinovaná forma vzdělávání.

Přijímací řízení proběhne bez přijímací zkoušky. Přijato bude maximálně 120 uchazečů.

Tříleté studium je určeno mimo jiné pro příslušníky Policie ČR, pro občanské zaměstnance Policie ČR i MV ČR, nebo pro absolventy resortních škol MV. Vzdělávání je organizováno ve čtyřech pětidenních soustředěních v průběhu jednoho studijního

období a celkem je šest studijních období. Studium je ukončeno absolutoriem. Absolventi získají vyšší odborné vzdělání se zaměřením na obory právo, policejní činnost, psychologie, sociologie a etika – potřebné při výkonu služby. Označení absolventa – diplomovaný specialista, zkratka DiS.

Škola pro studenty zajišťuje ubytování i stravování a v areálu školy mají k dispozici tělocvičnu a posilovnu i informační centrum a knihovnu.

Zájemci o studium na naší škole si mohou podat přihlášku nejpozději do 31. května 2011. Další informace o studiu a tiskopis přihlášky mají k dispozici na stránkách VPŠ MV v Brně.

inTRANet <http://www.spbr.mv.cz>

inTERnet <http://www.vpsmvbrno.cz>

Kontaktní osobou je Ing. Jiřina Ševčíková – telefon 543 544 251, nebo služební 974 627 251.

por. Mgr. Michal DIBLÍK
Foto archiv SPŠ MV Brno

PRESTIŽNÍ OCENĚNÍ

Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje získalo jako první policejní ředitelství v republice prestižní ocenění Ethnic Friendly zaměstnavatel. Tato značka je oceněním zaměstnavatelů, kteří se hlásí k zásadě rovného zacházení s etnicky odlišným obyvatelstvem a ve své personální praxi tuto zásadu také dlouhodobě naplňují a dbají o její dodržování.

Značku udělilo občanské sdružení IQ Roma servis poté, co společně se zástupci Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje realizovalo rozsáhlé, téměř rok trvající šetření zaměřené na zajištění nediskriminačního prostředí a vztahů a dodržování zásady rovného zacházení. Základní

podmínkou pro získání značky Ethnic Friendly zaměstnavatel je dodržování platných právních předpisů, které upravují rovné zacházení a zákaz diskriminace, včetně předpisů Evropských společenství. Český ekvivalent značky by se dal přeložit jako „Zaměstnavatel s rovným přístupem ke všem etnikům.“

Zástupci občanského sdružení IQ Roma servis, kteří šetření prováděli a na základě zjištěných skutečností se rozhodli značku Ethnic Friendly zaměstnavatel udělit, kon-

statovali, že na jihomoravském policejním ředitelství nedochází k porušování zásady rovného zacházení. Naopak jsou nastaveny rovné podmínky a kritéria pro výběr pracovníků, uplatňován nediskriminační přístup při vybírání uchazečů o zaměstnání a přijímání pracovníků, při jejich vzdělávání a rozvoji, při odměňování a při povyšování pracovníků a také v dalších oblastech vztahu k zaměstnancům. Součástí šetření byly i rozhovory s policisty v přímém výkonu služby.

Krajské ředitelství může značku Ethnic Friendly zaměstnavatel, resp. její logo užívat v prezentačních materiálech, na webových stránkách, při komunikaci s veřejností, úřady apod. a dalšími vhodnými způsoby. Další podrobné informace ke značce Ethnic Friendly zaměstnavatel je možné nalézt na webových stránkách: www.ethnic-friendly.eu

mjr. Petra VEDROVÁ

Ve sváteční atmosféře konce loňského roku se odehrála zvláštní nehoda. Nebylo to na běžné komunikaci, ale uzavřela se černou koncovkou. Musí ji tedy řešit policie, přesněji kriminálka, která se běžně zabývá dopravními karamboly s nejvážnějšími následky. I v tomto případě zůstal u místa střetu – jako memento budoucím – „vzpomínkový křížek“.

PRekreační sjezdař se po projetí sjezdovky v areálu Lišák ve Stříbrné na Sokolovsku řítí v závěru trati k nástupišti na vlek. Dvaatřicetiletý lyžař snad spěchal, aby co nejrychleji znovu vyjžděl ke startu opakovaného sešupu, aby co nejvydatněji „amortizoval“ permanentní jízdenku, možná se chtěl parádním dynamickým stylem dojezdu ukázat, předvést před nějakými společníky, kamarádkami ve frontě na lift, když zpoza „strojovny“ lyžařského výtahu zrovna, zcela nečekaně, vyjel sněžný skútr.

Třiašedesátiletý muž za řidítky motorového vozidla určeného pro pohyb na zasněženém terénu nejspíš přehnal rychlost vjezdu na plac, kde se neustále mohou

vyskytovat lyžaři se zájmem dopravit se na vršek sjezdové dráhy. Oba muži se navzájem nemile překvapili, ani jeden nedokázal odvrátit ošklivou srážku.

Nekapotovaný muž na sjezdovkách udeřil víceméně do boku „oplechované“ sněžné „motorky“, vlastním tělem „vyhodil ze sedla“ řidiče skútru, přičemž u obou účastníků nehody došlo především k třesku hlavy o hlavu. První byla v lyžařské přílbě, druhá ochránění postrádala. A následky se fatálně uzavřely.

Zatímco mladší z mužů utrpěl otřes mozku, zlomeninu nohy a nedlouho po lékařských zákrocích opustil nemocnici, starší pán – shodou okolností šéf sportoviště – upadl do bezvědomí (měl vážnější zranění lebky, ale i zlé zhmždění hrudníku). A po vrtulníkovém transportu do plzeňské nemocnice, po operaci v nejvyšší dostupné kvalitě, se účinky jeho úrazu ukázaly jako neslučitelné s dalším životem.

Kdo nese na tragédii hlavní vinu, je těžké posuzovat. Oba aktéři se mohli – či dokonce měli? – „chovat“ jinak!

Nějaký řekněme „horský zákon“ neexistuje. Jakés takés regule pro jízdu na sněženém skútru mají členové Horské služby, případně záchranáři, jinak soukromý uživatel speciálního zimního vozítka nemusí mít pro popojíždění volnou přírodou ani řidičák na malokubaturní motocykl.

Pro pohyb rekreačních sportovců na bezmotorových prkýnkách platí určité předpisy (drážní zákon?) pouze pro jízdu do kopce, provozovatel vleků třeba nemusí pustit vzhůru opilého zájemce o přepravu,

byť by měl platnou jízdenku. Ke sjezdům z vršků sice vydala mezinárodní lyžařská organizace FIS tzv. desatero bezpečného lyžování, které ČR vloni převzala – a které třeba lyžaře nabádá, aby si vybírali stopu vlastního cestování svahem dolů tak, aby neohrozili jezdce pod, resp. před sebou. Ale vymahatelnost – či přímo vynutitelnost – podobných pravidel je v našich končinách zatím víceméně diskutabilní.

U výše uvedeného případu se lyžaři vyplatila přílba (i když nejspíš v danou chvíli značně nesplňoval doporučení k rozumnému relaxu na sjezdových lyžích). Řidiči na motocyklu uzpůsobeném pro přesun na zasněženém terénu naopak (jinde v dopravě povinná „motocyklová“ přílba) „oficiální“ zásadně chyběla...

Vedle členů HS, kteří v podstatě nemají zákonné pravomoci „vést lyžaře k ukáznému chování“ na sjezdových, ale i běžkařských tratích, vyrazejí do lyžařského prostoru leckde stále častěji policisté. S cílem působit preventivně zejména v řadách agresivnějších lyžařských závodníků, ne-li pilotů ve stylu kamikadze.

Pro zbytek této zimy – a pro zdravou radost z pohybu na lyžařských sportovištích – bude ovšem nadále rozhodující tolerance a vzájemná ohleduplnost mezi všemi (námi) zúčastněnými vyznavači „provozu“ na lyžích i snowboardech. Aby černých křížků na tomto poli nepřibývalo!

/ki/

Ilustrační foto Jaroslav KOPIC

**STÍNY
VYSNĚŽENÝCH
STRÁNÍ**

Maloměsto, toť se ví, má svoje zákony a drbný tu mají přé. Takže Renata Doubravská si zkazila pověst, sotva vystřídala prvních pět chlapů a jednomu si pak navíc řekla o pár stovek: aby měla z čeho zaplatit elektřinu. Tou dobou – bylo jí krásných dvaadvacet – zrovníka podědila po tetičce hezký rodinný domek, smrděla korunou a ženské říkaly, že teď se mrcha vdá a pak bude mít „po vtákách“. Jenže chyba lávky, do vlasti jako z udělání zrovna přitrhla sovětská vojenská coby bratrská pomoc a Renata se po pár týdnech jala diskretně poskytovat sexuální služby strádajícím důstojníkům nedaleké posádky. Peněz měli jako šlupek, později se říkalo, že si je sami tiskli v polní tiskárně, ale v obchodech novotou vonící stovečky brali od Renaty bez protestů, tak co?! A jí se konečně dařilo jedna radost.

Na pomýleném národním výboru si ji chtěli hned podat pro nemravný život, ale soudruh z okresu, který už kontrarevoluci prokoukl, jim nezištně vysvětlil, že by se věc taky dala vykládat třídě: jako soudružčin vyzrálý internacionální postoj! A Renata Doubravská měla pak sice od sousedů pokoj, ale zároveň a ve vší tichosti to u nich prohrála definitivně.

Následně pak ke svému prvnímu – a zaplatpámbu, jak se posléze s léty ukázalo, i jedinému – děcku přišla „jako slepej k houslím“. Tedy nevědouc pořádně, kdy a jak a s kým se ona osudová chvíle přihodila. Najednou chodila s outěžkem a všichni dobří rodáci měli zase důvod k pomluvám a odsudkům. Nicméně Renata Doubravská nepodstoupila torturu před interrupční komisí, dítě donosila a řádně porodila v okresním špitále. A nedala řvoucí uzlík – holčička to je, maminko, řekl jí primář, jenž to nadělení přivedl osobně na svět – do děčáku, ani k adopci, to se ještě tehdy počátkem let sedmdesátých tolik nenosilo. Címž ovšem její hrdé mateřství víceméně pohaslo. O malou se starala prabádně, povětšinou putovala Lucinka po příbuzných, kteří se jí byli ochotni dočasně ujmout – jenže když zjistili, že by s dítětem mohli převzít i péči o jeho matku, jež se jim pod záminkou návštěvy malické drala do baráku a když už v něm byla, nechtěla se hnout, záhy se poděkovali. Někdo ze vsi poslal udání na sociálku a přísné úřednice přijely a spatřily hrůzu, v níž Renata s Luckou žily. Holčičku matce odebraly, když jí ještě nebyl ani rok, a pak už malá putovala od děčáku k děčáku. Občas se do mateřské péče vrátila, ale jen na tak dlouho, než úřady prověřily, že jde spíše o „péči“. A slitovaly se: nad děckem samým, nikoli jeho matkou, která měla ze svého přístupu k výchově dcery stálé problémy a nepříjemnosti. Představa, že ji čas nebo trest přivede k rozumu, byla ovšem mylná.

Děti z děčáků skoro vždycky – navzdory solidním podmínkám, v nichž žijí – vzhlížejí ke svým vesměs podivným rodičům jako k naději, jako ke ztělesnění svobody a štěstí, jež jim osud zlovlně odebral. A když někdy z bezpečného prostředí past'áku utečou, pak nezřídka míří za matkou či otcem, pokud vůbec znají jejich totožnost, či dokonce adresu. Pátrají po nich mnohdy velmi cíleně a dlouhodobě, a vydávají se za nimi jako za

nadějí, jež bývá ovšem často zklamávána.

Lucie Koubová – jméno měla po svém údajném otci, jež její matka uvedla do rodinného listu a jenž sice otcovství zarytě popíral, nicméně v udané době s Doubravskou bydlel a krevní zkouška ho nevyloučila – utíkala zhruba dvakrát do roka. Z děčáku to za mámou neměla daleko, jen přes dva okresy, takže si ji tam mohli příslušníci VB vyzvedávat vcelku pravidelně. V době, o níž jde řeč, už jí ovšem bylo patnáct pryč, z hlediska práva byla tedy zletilá a mladistvá, trestně už zodpovědná. A vypařila se opět: prokurátor z okresu Plzeň-jih proto v lednu 1984 dopisem upozornil okresní vyšetřovačku, že pojal důvodné podezření na Lucinu matku Renatu Doubravskou, že se dopouští trestného činu ohrožování mravní výchovy mládeže – tím, že svou dceru na jejím dalším útěku skrývá a napomáhá jí. Proto se také na nejbližším oddělení rozhodli vykonat domovní prohlídku v jejím domku, dcerku zajistit a převézt zpět do dětského domova. Jenže člověk míní a...

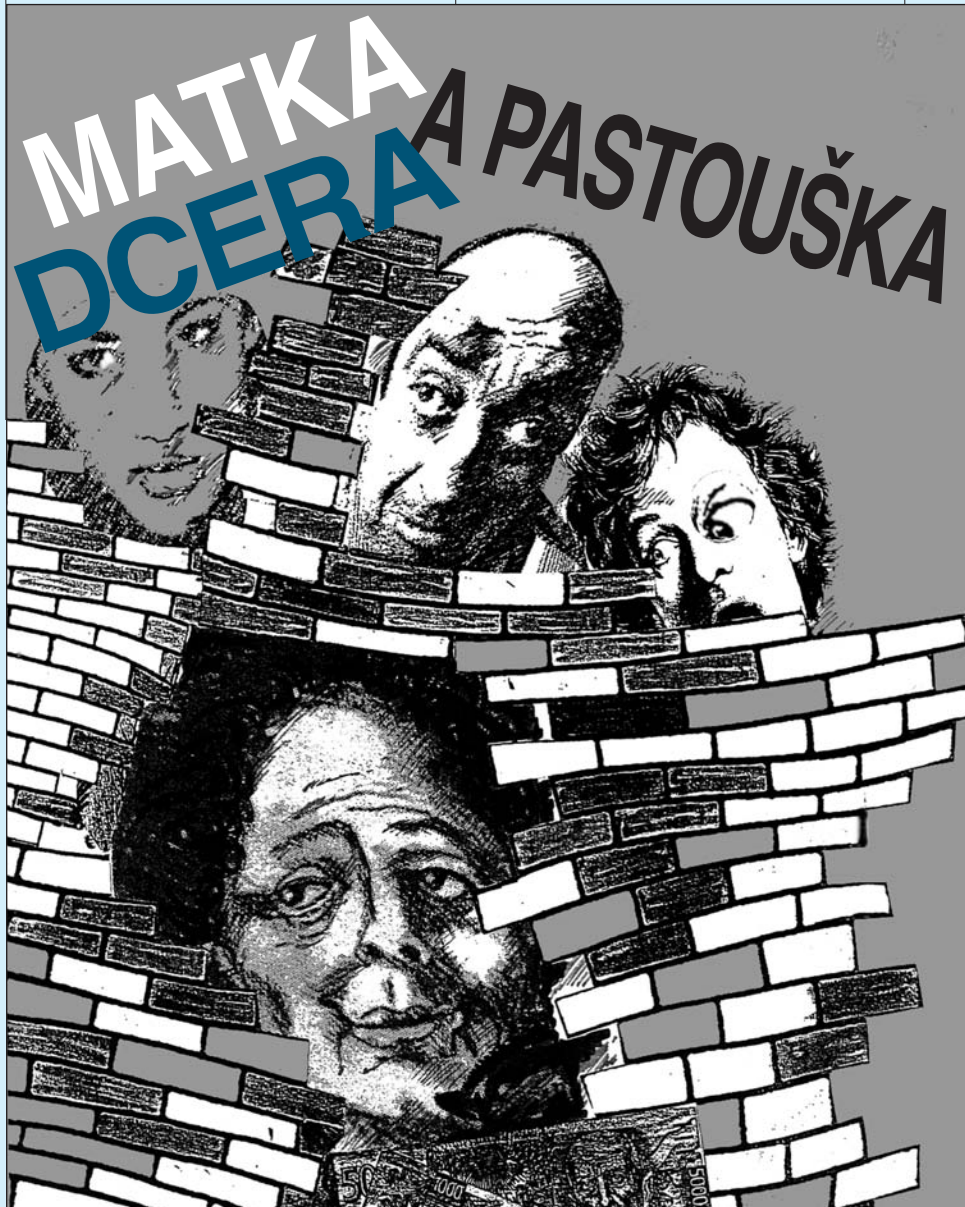
Příslušníci pověření nevděčným úkolem nešli do rodinného domku – dlouho neudržovaný, změnil se za poslední deset let spíše v chatrnou pastoušku – poprvé, takže rozhodně cestou nebloudili. Nicméně když vystoupili z auta, zdálo se nade vsi pochybnost, že dům je zcela opuštěný, nikde nikdo. Z komína se nekouřilo, okna zabeďněná, dveře zamčené... Zkusili zatukat, pak chvíli

tloukli, ale ani živáčka. Jen nejbližší sousedka přes ulici zvědavě vykukla z okna a zahalekala, že Renata někam odjela. A když se jí zeptali na mladou, tedy na Lucku, zatvářila se nechápavě a pokrčila rameny.

„Ta je přece v past'áku, ne?“ opáčila a zase přibouchla okno, aby si nevyvrzala moc tepla.

Kolem studený leden, mrzlo a popadával snížek, stepovat na čerstvém vzduchu žádná radost. Nicméně oba uniformovaní muži brali své poslání poctivě, a tak se vrátili k domku paní Doubravské (přísně vzato, slečny, i teď, když už jí táhlo na čtyřicítka – ale kdyby ji tak někdo ze vsi oslovil, se zlou by se potázel – a jali se stavení obcházet kolem dokola. Zkusili zadní vrátka a shledali, že nejsou zamčená. Vešli do neudržované zahrady, zapadané čerstvým prašanem, a pak i do dvora, kde bylo sněhu méně a nepořádku víc. V tu chvíli se jim zazdalo, že slyší zevnitř stavení nějaké zvuky, které naznačovaly, že uvnitř přece jen někdo je. Zaklepali tedy na oprýskané vchodové dveře, ale jedinou reakcí na jejich snažení bylo to, že zvuky umlkly, jako když utne. Usoudili, že uvnitř tedy někdo vskutku je, ale rozhodně to nehodlá dát najevo, a už vůbec nehodlá otevřít. Pokoušeli se ještě nakouknout do přízemí okny, ale byla pečlivě zevnitř zatemněná hustými záclonami a závěsy.

V domku se celou dobu ovšem ozývali

psi, podle štekotu nejméně dva: zřejmě pobíhali po vnitřním dřevěném schodišti z přízemí na půdu domku.

Odvrtání zámku domovních dveří trvalo ledva minutu, nicméně ani ono nepřineslo kýžený výsledek: dveře se ani nehuly, později se ukázalo, že byly zevnitř zataraseny závorou a navíc i přistrčenou bytelnou šatní skříní.

Velitel hlídky objevil pod kůlnou bytelný žebřík a rozhodl se, že vnikne do domku nevysokou střešou z pálených tašek. Vyšplhal ke komínu, šikovně vytáhl několik bobrovek a pak už se prosnykl mezi latěmi na půdu. Psi, kteří se k němu vzápětí přiřítli, byli opravdu dva a pouštěli hrůzu jen což, šlo ale o malé podvrátáky, kteří nadělali víc hluku, než že by ho opravdu ohrožovali. Rychle se zklidnili a přítomnost člověka brali jako vítanou atrakci – a když se vetřelci podařilo zevnitř otevřít vchod, nadšeně se vyřítli na dvůr a utekli do vsi. Asi že tam vyloudí něco k snědku...

Při následné prohlídce jednotlivých místností se ukázalo, že v domě není žádný člověk – jakkoli čerstvé stopy v kuchyni, obývacím pokoji i ložnici naznačovaly, že dům je nepochybně obýván. Podobal se pevnosti: okna zevnitř kryly pevné rolety, okenní křídla zajišťovaly zevnitř proti otevření bytelné petlice a masivní visací zámky. V kuchyni si oba příslušníci ihned povšimli, že mycí stůl je dost nelogicky přistrčen ke zdi v místě, kde zjevně vede komín – a když ho odsunuli, shledali, že kryl otvor do komína – zhruba tak šedesát na čtyřicet...

Na první pohled to vypadalo, jako by se někdo rozhodl amatérsky ve starém komíně zbudovat krb – jenže když se zvědavě podívali blíž, shledali, že z „krbu“ čouhají dvě nohy. Nahé dívčí nohy...

Dívka, jež se po důrazném vyzvání z komína pracně a neochotně vydrápala, měla na sobě jen černý šusták, navíc notně špinavý – a vůbec vlastně celá byla šeredně zmazaná od sazí. Kdyby nevypadala spíš k smíchu, mohla by hrát čerta. Občanský průkaz pochopitelně předložit nemohla, ale bez průtahů a s drkotajícími zuby svým uniformovaným objevitelům prozradila, že se jmenuje Lucie Koubová a není jí ještě ani šestnáct. Že zdrhla z děčáku a komínovou skrýš už obývá skoro týden. Samozřejmě s přestávkami, kdy v domku nikdo není, ani její matka ne.

„Máma o mně vůbec neví,“ prohlásila dívčina rázně.

Naštěstí prý matička dlí mimo domov celé dny a nezřídka i noci, takže dcera si může zatopit, ohřát se, vydrancovat zásoby, jež ovšem už nebyly nikterak hojné. Muži zákona Luce moc nevěřili, nezdálo se jim, že by bylo možné se takhle schovávat – ale nechali tvrzení bez komentáře, s tím, že to už si pak nějak přebere vyšetřovatel. Našli nějakou ušmudlanou deku, do ní dívku zabalili a naložili do auta – že ji odvezou na oddělení, kde se vše sepíše. A pak že bude mít společná známá pokračování – směr dětský domov...

Cestou se zastavili na národním výboru, protože předseda, který je viděl z okna, vyběhl na zápraží a divoce na ně mával.

V kanceláři jim pak sdělil, že jedou jako na zavalanou. Že se zrovna chystá zavolat, tedy už dva dny se chystá, ale znáte to: pořád samá práce...

Pověděl jim pak, že se u něj stavil jakýsi postarší pán – nacionálie dotyčného měl poznamenané – a oznámil, že žije v domově důchodců v Kynšperku a s místní občankou Renatou Doubravskou se seznámil na inzert. Dopisovali si, zvažovali možnost společného soužití: ale když se do místa jejího bydliště vypravil, vyděsil se málem k smrti.

„Barák – hotová pastouška, všude binec, ženská zanedbaná jako její kuchyně – a to mi ještě pyšně ukázala vybouranou díru do komína a vysvětlila mi, že v ní schovává dceru, když uteče z děčáku,“ hořkoval důchodce – a neprodleně utekl vzápětí. K svému štěstí, jak se záhy ukázalo.

Když se podařilo vzornou matičku pár dní nato zadržet v okresním městě v jedné putyce, mlela si ovšem svou. O dceři neví nic, doma ji neskrývala, díru do komína jakživa neviděla. Jídlo se jí neztrácelo, Lucii k útěckům a zahálce nepřemlouvala, ani ji nepřesvědčovala, aby odešla z učení. Našly se ovšem lístky, na nichž dceři procitěně psala, kterak řemeslo dámské krejčovské není nic pro ni, neboť by si při něm darma zničila zrak...

V průběhu vyšetřování se ukázalo, že s výjimkou několika let v mládí, když Renata Doubravská pracovala v družstevním kravině, pak už žádné zaměstnání nenastoupila a nechávala se živit svými náhodnými mužskými známostmi. Čtyřikrát se vdala, avšak nedlouho po svatbě zase rozvedla, vedle toho střídala mužské i bez prstýnku. V posledních letech se k ní postupně nastěhovalo několik zachovalých důchodců, jež poznala na inzert v novinách. Někteří vzápětí utekli sami, když spatřili, v čem by měli žít, jiní se nastěhovali a setrvali ve venkovské idyle – tu jim v dopisech slibovala – dokud jim Doubravská nepomohla utratit hotovost i úspory. Pak je rázně vyhnala z domu – nachytala je totiž údajně při hrátkách s nezletilou dcerou, a hnala je tedy svinským krokem...

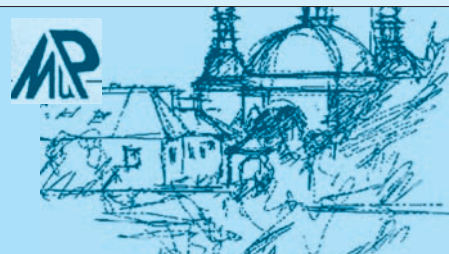
Nu což, lhala jako když tiskne, zaplétala se do lži a brilantně vytvářela nové verze. Vzniklo i podezření, že mohla ony „hrátky s nezletilou“ sama organizovat a inkasovat za ně od starších pánů slušný peníz – a proto že taky tolik stála o to, aby Lucie utekla z děčáku i z učiliště a skrývala se „doma“. Ale to se prokázat nepodařilo: matka i dcera takovou možnost popíraly velmi zarputile a hostující pání se taky k doznání neměli. Nechtěli mít nepřijemnosti, to dá rozum...

A tak Renatu Doubravskou obvinili z ohrožování mravní výchovy mládeže a z příživnictví, Lucku přeložili do jiného dětského domova na druhém konci republiky, aby na ni její skvělá matička napříště neměla zlobný vliv.

Jenže – do půl roku utekla Lucka zase a potloukala se dlouhé týdny a měsíce republikou. Teď už kradla, chytla se party, zkusila drogy. A její životní dráha nabyla příkrý sklon, a už definitivně.

Jan J. VANĚK

Ilustrace Kristína POKORNÁ

MUZEUM POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Ke Karlovu 1, Praha 2

tel.: 224 922 183

fax: 974 841 091

e-mail: muzeum@mvr.cz

PROGRAM březen 2011

Středeční odpoledne pro děti
od 14.00 do 15.00 hod.

- * SEZNÁMENÍ
S KRIMINALISTIKOU
– Kriminalistický ústav Praha
- * 2. 3. Daktyloskopie
- * 9. 3. Trasologie
- * 23. 3. Mechanoskopie
- * 30. 3. Biologie

Vstupné na dětské pořady 5 Kč

Výstavy a jiné akce

- * do 2. 4. Papírová romantika
aneb Nenaplněné smysly
Vystřihovánky jak je neznáme – unikátní grafické listy z přelomu 19. a 20. století
- * do 2. 4. Papírová fantazie
– z tvorby Centra papírových modelů
- * do 3. 4. Policie v zahraničních
mírových operacích – výstava
dokumentuje působení účastníků
zahraničních misí z řad Policie ČR
na třech kontinentech
- * Ochrana obyvatelstva – expozice
Hasičského záchranného sboru
- * Ochrana osob a majetku – stálá
výstava

Filmový čtvrtek – od 17.00 hod.

- * 24. 3. Anglický pacient
– americké válečné drama
- * NA OBJEDNÁVKU: Dopravní
výchova pro mateřské školy
a 1.–4. ročníky základních škol
- * Mládež a kriminalita – besedy
pro 2. stupeň ZŠ a studenti středních
a učňovských škol

**Informace o programech a případné
objednávky na tel.: 974 824 862**

Internetová adresa –
<http://www.muzeumpolicie.cz>

**Expozice je otevřena denně mimo
pondělí od 10.00 do 17.00 hod.**
Změna programu vyhrazena

VRAH

S HLASEM KOMIKA (3)

Dle soudních lékařů byla ztráta krve neslučitelná se životem oběti

Pokračujeme v líčení dramatického a záhadného zmizení dvou pražských podnikatelů. Nemělo parametr útěku, k tomu oba úspěšní mladí muži neměli důvod, všechny indicie spíš svědčily pro úkladnou loupežnou vraždu.

Speciální tým, složený ze zástupců několika policejních složek z několika regionů, začal v závěru roku 1993 prověřovat několik indicií, vzbuzujících podezření vůči tehdy 46letému Janu Humenskému, dvakrát trestanému odnětím svobody.

Poprvé se tak stalo v roce 1984, kdy Okresní soud v Jablonci nad Nisou poslal Humenského nepodmíněně na čtyři roky do kriminálu. Jako podezřelý z trestné činnosti, především pro krádeže aut, byl tento člověk znovu zadržen v únoru 1990. Zlodějny považoval Okresní soud v Semilech za prokázané a jeho výrok zněl tentokrát na šest a půl roku nepodmíněně, s předpokládaným termínem propuštění 8. srpna 1996.

Kampak ale na blahovolnost naší justice a vězeňství! Jan Humenský získal v průběhu výkonu trestu neuvěřitelných 61 kázeňských odměn, sedmkrát mu bylo uděleno krátkodobé přerušení trestu a nakonec – 18. července 1993 – rozhodl Okresní soud v Jablonci na návrh ředitele věznice v Rýnovicích o podmíněčném propuštění...

Svou roli sehrál příslib Humenského příbuzných, že propuštěnce zaměstnají u své soukromé firmy. Soud též přihlédl k „celkově dobrému rodinnému zázemí, vytvářejícímu předpoklad, že Jan Humenský se do budoucna vyvaruje další trestné činnosti.“

Při pohledu na zmizení Petra Machače (25. 7. 1993) vidíme, že tento dobrodružný předpoklad vydržel přibližně týden!

Kaluž krve na sedadle

Jak víme, policie disponovala řadou poznatků, že neznámý vrah zve telefonicky podnikatele na obchodní schůzky. Pokud k takovému setkání došlo, zmizel pozvaný obchodník i se svým zbožím ze světa. Všichni svědci, kteří měli s mužem možnost telefonicky hovořit, se shodli na tom, že neznámý člověk hovoří s výrazným, takřka nezaměnitelným přízvukem, podobným *šplechtům* komika Holzmana.

A také víme, že dvakrát problesklo jméno Humenský: Jednou patřilo muži, prodávajícímu digitální kalendář, pocházející z majetku pohřešovaného Černého. Podruhé bylo spojeno s espézetkou kdysi kradeného auta, nyní připevněného na vozidle VW Golf neznámého Machače. Právě v tomto autě byla zkoumána velká kaluž zaschlé krve na sedadle spolujezdce, když krvavé stopy se nalézaly i na jiných místech přední části vozu).

Geneticko-biologickými testy znalci bezpečně prokázali, že krev patřila Machačovi. Soudní lékař se zas v této souvislosti vyjádřil, že ztráta takového množství krve předpokládá těžké zranění poškozeného, vedoucí ke smrti. Našel se svědek, kterému Humenský ukazoval VW Golf ve vypůjčené garáži se slovy: „Tady jsem musel jít až natvrdo.“

*neči mla nezařimil a kudi se da
pohci blhee přemedit se to je jeho.*

*Z le kko a dahnich nři ni joděrdm
shiznost neb se mi sarike brikem a
yho zornam blur joti'blo udelek maha
kodi s kley'mi jpu se pohni ani mnt'kel.*

Jan Humenský
8.4.94.

Ukázka rukopisu dvojnásobného vraha

Cenná nahrávka

Členem zmiňovaného policejního týmu byl i podplukovník JUDr. Jaroslav Klokočník z tehdejšího Krajského úřadu vyšetřování v Ústí nad Labem, pobývajícím ovšem na detašovaných pracovištích v Jablonci a Liberci: „Nechtěli jsme nic usměškat. Uvedené poznatky by na obvinění zkušeného pachatele nestačily a jejich předčasné prozrazení by vedlo jen k zametání stop.“

K zadržení Humenského došlo až 10. února 1994, když policejní hlídka při kontrole jedné turnovské lokality, přesně řečeno velké kolonie garáží, uviděla muže, který se před ní nejdřív skrýval a pak se pokusil o útěk...

Humenský byl vyslechnut pro podezření z krádeže auta Fiat Tipo, které se měl dopustit v Praze s jistým Kopalem, auta, jež bylo nalezeno v Humenského pronajaté garáži. Od jednoho svědka měla policie informaci, že oba jmenovaní v kradeném voze jezdili, navíc se měl Kopal před svědkem zmínit, že Humenský je profesionální zabiják.

Ale ani nález Fiatu Tipo neznamenal vůči Humenskému skálopevnou příčinu k případnému uvalení vazby. Kopal byl totiž od 7. listopadu 1993 nezvěstný a krádež auta by tak mohl Humenský směle připsat na vrub zmizelému komplicovi.

„Výslech byl ovšem zaznamenán na magnetofon. Získali jsme tak jednoznačný srovnávací materiál s nahrávkou telefonického hovoru Machačova otce s Bartošem,“ konstatuje pplk. Klokočník. „Ani to ovšem nemohlo k obvinění Humenského stačit. Cesta k úspěchu byla jen v nalezení zmizelé elektroniky a zmapování jejího pohybu ode dne pohřešování Machače a Černého. Tato úmorná práce potřebovala svůj čas.“

Odjezd na Slovensko

Humenský se na svobodě nepohyboval jen tak. Kamkoli se na území republiky hnul, měl za sebou nenápadný stín. Když ovšem na jaře 1994 nasedl podezřívavý muž do vlaku, směřujícího na Slovensko, nikdo mu v odjezdu nebránil – a ani nemohl... Humenský pobýval pár dní u příbuzných, kde odcizil svému bratranci a zároveň i jmenovci cestovní pas, ve kterém vyměnil fotografii držitele za svoji.

Zdá se, že Humenský pochopil, že se pro něj půda České republiky stává horkou a netoužil po návratu. Nicméně bezprizorní život štvance, bez přístřeší a bez peněz, byl nad jeho síly. 20. května 1994 byl v Lednické Rovně poblíž Púchova zadržen. Když slovenská policie zjistila, že naše úřady už mezitím vyhlásily po Humenském coby podezřelých osobě pátrání, vydala ho 30. května zpět do České republiky. Doba nazrála a orgány činné v trestním řízení byly pro nadcházející konfrontaci náležitě připraveny.

„Humenský vypovídal kriminální službě, tedy ještě před zahájením vyšetřování, v noci z 30. na 31. května 1994. Hned druhý den jsem ho

Proč přestal mluvit?

O Machačově smrti Humenský zhruba řekl, že ho z náměstí v Hodkovicích vylákal do prostoru nedaleko sportovního letiště. Tady na něho vytáhl pistolí. Machač se proti zbrani ohnal, Humenský ho střelil minimálně třikrát do hlavy z revolveru, který odcizil svému synovi.

Mrtvé tělo přemístil na sedadlo spolujezdce a s vozidlem odjel směrem na Mnichovo Hradiště, kde mrtvolu odhodil do vzrostlé kukuřice. Pistolí Luger vrátil nepozorovaně do synova trezoru. Asi za tři dny se na pole vrátil a tělo zakopal do země. Auto oběti používal až do ledna 1994.

K vraždě Černého zas Humenský sdělil, že z Turnova pokračovali směrem na Liberec. Během jízdy ho přiměl zastavit na odpočívadle a pak ho minimálně dvěma výstřely do hlavy, tentokrát z nelegálně držené pistole ČZ, usmrtil. Tělo přemístil na sedadlo spolujezdce a odvezl do Žehrovských lesů, kde je zasypal listím. S autem později odjel do lesů vojenského prostoru a ještě před politím hořlavinou a zapálením z něj odcizil sadu speciálního nářadí.

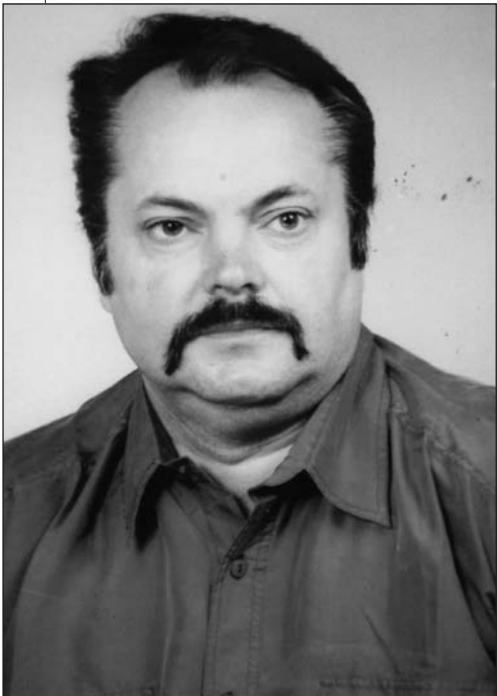
„Těla obou mužů jsme podle Humenského instrukcí hledali marně. Náhle s námi přestal spolupracovat. Jestli náhle zapůsobila muklovská poradna ve vazbě, nebo jsem mu snad položil otázku, ze které pochopil, že víme méně, než si původně myslel... Nevím,“ krčí rameny podplukovník Klokočník. „Prostě s námi přestal na téma smrti Machače a Černého komunikovat a místa jejich hrobů jsou pro nás dodnes tajemstvím.“

Dva v jedné cele

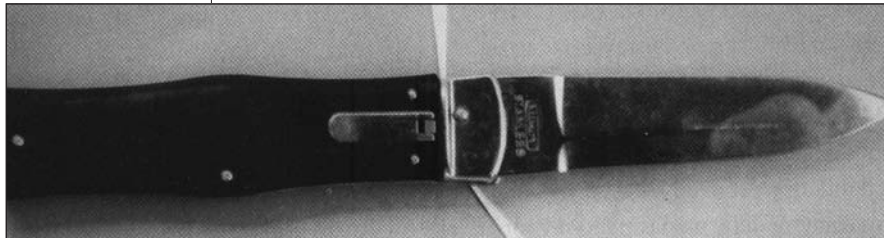
Obdobný složitý případ série vražd řešila tehdy v součinnosti celostátní složek také pražská policie. Jednalo se o kauzu, táhnoucí se až do roku 2000, kauzu Ivana Roubala, obviněného ve dvou etapách celkem ze sedmi vražd, z nichž jedna měla vztah k severním Čechám.

„Jeden čas vyšetřovací vazby sdíleli Roubal s Humenským celu! Takové zjištění pro nás znamenalo vážné varování,“ míní pplk. Klokočník. „Existovalo nebezpečí, že ti dva by se mohli na něčem domluvit, například si *prohodit svoje mrtvolky*. Představte si, jak nás třeba Humenský *náhodou* přivede k tělu oběti, z jejíž smrti podezírají kolegové Roubala! Rázem by vznikla řada pochybností... Naštěstí jsme už shromáždili tolik důkazů v kauzách Machače a Černého, že těžko mohl Humenský vymyslet fígl, kterým by unikl spravedlnosti.“

Jan Humenský popíral svou vinu i před Krajským soudem v Liberci. Nicméně obžaloba disponovala – především už zmiňovaným zmapováním pohybu ukradené elektroniky, kdysi patřící zmizelým a zavražděným obětem – dlouhou řadou důkazů a svědeckých výpovědí. Některé přístroje daroval totiž Humenský svým příbuz-

Jan Humenský: sympatická tvář, sympatické vystupování...

Lidská krev byla také na noži zajištěném u pachatele

už vyslychal já,“ vzpomíná pplk. Klokočník. „Přítomen byl i obhájce, Humenský se v podstatě odvolal na svou předchozí výpověď, kdy doznal vraždy Machače i Černého. 2. června 1994 zopakoval své doznání u Okresního soudu v Liberci, opět v přítomnosti obhájce. Mimo jiné slíbil, že nám ukáže, kde mrtvá těla zahrabal.“

ným, u kterých byly také zajištěny. Jiné nabízel k prodeji firmám, jednak pod jménem nastročených prostředníků, ale i pod jménem vlastním.

Další důkazy byly získány při prohlídce domu Humenského a jeho okolí: policie našla například vymontované reproduktory z Machačova vozidla nebo sadu speciálního nářadí, které Leo Černý dostal od otce a měl je v kritický den 5. listopadu 1993 ve svém automobilu.

Krajský soud v Liberci uznal 26. dubna 1996 Jana Humenského vinným z loupežné vraždy Petra Machače a Lea Černého i z další řady trestných činů, mj. přechovávání střelné zbraně bez povolení a maření výkonu soudního rozhodnutí. Výše trestu zněla 21,5 roku odnětí svobody, k čemuž je nutno připočíst další zhruba tři roky z předchozího neodpykaného trestu. Vrchní soud pak 12. září 1996 verdikt potvrdil.

/pokračování příště/

Viktorín ŠULC
Foto archiv autora

Film

PLIVANEC ULPÍ NA DUŠI

Žánr detektivky či krimi českým filmařům k srdci moc nepřírostl: pomineme-li atraktivního Kajínka, vezoucího se na vlně pochybného diváckého zbožnění, moc filmových detektivek by se v posledním dvacetiletí v tuzemské produkci nenašlo. A když už se v nějakém snímku detektivní či kriminální motiv objeví, jako by se za něj tvůrci nakonec zastyděli a hledí s příběhem uhnout jinam. Což platí i v případě nového filmu režiséra Jana Hřebejka, pojmenovaného *Nevinnost*, jenž jako detektivka začne, aby se vyvinul v psychologické rodinné drama.

Petr Jarchovský *Nevinnost* ve svém scénaristickém vývoji opět pokročil dál, od původně zábavných příběhů s hlubším podtextem. *Nevinnost* je proklátě vážný film kladoucí množství palčivých otázek a odpovídajících jen na některé z nich. Asi nejsilnější dojem, jež si z něj vnímavý divák odnese, je však poznání, že velká česká herecká generace nevymřela s koncem dvacátého století. Že tuzemská kinematografie nedisponuje jen obvyklými dvěma tucty populárních hvězd a hvězdiček, že tu stále jsou vynikající zralí herci starší generace – a najdou se i podivuhodné osobnosti mladší a střední. Jenže je znáji jen diváci divadel, nikoli ti, kdož si – pohříchu tristní – obrázek o českém dramatickém umění dělají na základě televizních věčných seriálů, o filmech pro kina ani nemluvě.

Že je velkým hráčem Ondřej Vetchý, ví se už čtvrt století, vynikajícím renomé se honosí i Aňa Geislerová – ale objevem pro většinu diváků jsou Zita Morávková a zejména Hynek

Čermák. Pozoruhodný výkon podává v roli hybatelky všech dějů čtrnáctiletá Anna Linhartová (dcera známé herečky a moderátorky Jitky Asterové) a Hřebejkovi patří i dík za fakt, že po dvaceti letech vrátil k herectví osobnost formátu Ludka Munzara.

Není malých rolí, jsou jen malí a velcí herci: a Munzar je z rodu těch druhých.

Rodinné drama lékaře, který je obviněn ze zneužití nezletilé pacientky, je pozoruhodnou sondou do soudobé reality; podobné případy se staly a prověřily nepochybně aktéry i jejich blízké. Navzdory tomu, že se často prokáže

žlivost takového obvinění, vyšetřování mění životy nezvratně a krutě. Plivanec na tváří ulpí – a v duši pálí ještě hůř...

Film *Nevinnost* je ozvláštněn přidanou linií, kdy případ vyšetřuje policista (Čermák), jemuž obviněný lékař (Vetchý) kdysi rozbil manželství. Tenhle motiv, bez něhož by ovšem z příběhu byla tuctová historka, není ovšem příliš reálný: takový vyšetřovatel by se případu vzdal jako podjatý, anebo by ho z něj odvolali nadřízení. Ale film má jiné zákony než skutečnost.

(-ěk)

Divadlo

Sherlock Holmes z Hradce

Ještě pořád máme v České republice divadla, kam se dá chodit na jistotu. Tedy s vírou, že člověk nenaletí, že se třeba „jenom“ pobaví, ale nezblbne při tom. K takovým nepochybným stánkům patří královohradecká Klicperova činohra, jež po velké éře, kdy ji profiloval režisér Vladimír Morávek, popadla nový dech. Loni v prosinci uvedla podivuhodnou jevištní variaci na doyleovské téma, detektivku Sherlock Holmes a vraždy vousatých žen. Pro tamní ansámbl text napsal a zrežisoval David Drábek: tvůrce, jehož osobitá jevištní poetika nachází stále více vyznavačů.

Dlužno ovšem předem prohlásit, že královohradecká holmesiáda není detektivkou klasikou a doyleovské postavy jsou tu spíše záminkou k rozpoutání jiskřivého ohňostroje nápadů, vtípů a kouzel. A divák se baví, a jak se zdá, zajedno s ním jsou v průběhu představení i aktéři inscenace.

Drábek je divadelník s nespoutanou fantazií a žádný div, že se v jeho holmesovské féerii objevují na jevišti poustevníci z blat, vodní příšera jménem Nathan Bourák i chodící včelí úl – a že se přemíra holmesovských převleků nakonec zvrtné a na scéně se Holmes zjeví dokonce dvojmo, tedy ve dvou „inkarnacích“. Pokud příběh dospěje k situaci, jež může vyústit do dvou odlišných možností následného děje, předvedou názorně herci obě: a jaký dneska div, že vždy zvítězí verze ohavnější, prolhanější a zavilejší?

Zábavné jsou i drobné citace a odkazy k jiným literárním postavám, taková spiklenecká mrknutí do publika: berete to? A pak ovšem herci, oddané sloužící celku: Lubor Novotný hraje Sherlocka, Dušan Hřebíček Watsona, Kamila Sedlářová slečnu Molly – i plejáda dalších. Půvabné je výtvarné pojetí inscenace, jež navrhl Jan Štěpánek, a její hudební složka, kterou vytvořil Drábkův dvorní muzikus Darek Král.

(-ěk)

Televize

Zpátky do časů prohibice

Žil, byl pokladník města Atlantic City, blahobytného lázeňského města na břehu oceánu. Za časů prohibice a hospodářské krize vyšplhal vysoko. Jmenoval se Enoch Lewis „Nucky“ Johnson a dotyčné město mu vlastně patřilo, vládl všem a všemu a rozhodoval o čemkoli, neboť nebyl jen voleným městským úředníkem a významným členem Republikánské strany, ale především hlavou místní mafie. Předvedl, že taková kombinace se setsakra vyplácí!

Předzivali mu Car z Ritzu, neboť obýval celé jedno patro nejlepšího hotelu toho jména – a nebál se nikoho. A dlouho mu vše vycházelo! Až v roce 1941 ho odsoudili na deset let do vězení za daňové úniky – to je v Americe těžký zločin – ale po propuštění žil ještě dlouhá léta v klidu a bohatství. Umřel v osmdesáti a nyní se tedy stal předobrazem hlavní postavy velkolepého televizního seriálu, jež natočila HBO, a prvních dvanáct dílů uvedla na americké obrazovky. Vzápětí dospěla první série *Impérium: Mafie v Atlantic City* i do českých kabelů, a už je tedy i nám zřejmé, že jde o dílo mimořádně povedené. A že není divu, když druhá série se už pilně natáčí a premiéry se dočká už letos na podzim. HBO si byla tak jista úspěchem, že její vznik ohlásila hned po uvedení prvního dílu. Což v dnešním nejistém televizním světě není právě běžné. Největší sousto z natáčecích nákladů přý spolkla velkorysá investice do atelié-

rových staveb dobových interiérů a reálů a také do kostýmů a dobových rekvizit: a tak je ovšem třeba stavby náležitě „zúročit“...

Inu, věrně retro z třicátých let minulého století stojí hodně peněz, zvláště pokud si tvůrci nechají záležet nejen na celkovém výtvarném pojetí, nýbrž i na spoustě zdánlivě zanedbatelných detailů. Pod vedením šéfredaktora Martina Scorseseho (osobně natočil pilotní díl a zásadně ovlivnil obsazení hlavních postav), renomovaného tvůrce řady mafiánských filmů, nezanedbali opravdu pranic, a tak se na obrazovkách vskutku přeneseme do oněch zlatých a pozlátkových časů... Hazardní sázkou, která ovšem vyšla, bylo obsazení hlavní role: fakt, že Steve Buscemi ztělesní roli šarmantního gangstera se zdálo mnohým šilené, ale po uvedení seriálu lze hercův výkon shrnout jediným slovem: famózní! V příběhu se objeví i další mafiáni oněch časů a taky prezident USA Harding, jejichž postavy však jen pomáhají zasadit příběh do reality. A navíc jsou v prvních dílech série mladí a zcela bezvýznamní: takže třeba Al Capone ještě jako pouhý poskok bossů...

Tvůrcem velkolepé fresky je scenárista Terence Winter, který děj i hlavní postavy vyfabuloval. Televizní seriál tímhle projektem zjevně pokračil na tmrité cestě, jejímž cílem je vznik respektovaného a svěbytného žánru dramatického umění.

(jjv)

BEZPEČNÝ DOMOV V BEZPEČNÉ LOKALITĚ

Koncem listopadu minulého roku byl v budově Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje oficiálně představen nový projekt pod názvem „Bezpečný domov v bezpečné lokalitě“, jenž se zaměřuje na problematiku prevence proti majetkové trestné činnosti.

Projekt si klade za cíl snížit riziko počtu vloupání do bytů, sklepů a dalších nebytových společných prostor, eliminovat vandalismus v zastavěných aglomeracích, např. rozbité zvonky, schránky, skleněné výplně a následně vyšit angažovanost obyvatel ve věcech veřejného zájmu.

Projekt také klade velký důraz na společenskou a občanskou angažovanost, kdy výrazně pracuje s prvkem „Community policing“. Touto filozofií se snaží občanům sdělit, že bezpečného domova je možné dosáhnout pouze tam, kde obyvatelé kladou důraz na zabezpečení svého majetku a mají mezi sebou dobré vztahy. To znamená, že všímavost a včasné upozornění policisty s územní odpovědností nebo příslušného obvodního oddělení, může sehrát důležitou roli při ochraně jejich majetku.

Na základě bezpečnostní analýzy Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje byly vytipovány lokality, v jejichž blízkosti se nacházejí velké parkovací plochy, místa s hustou zástavbou, oblasti s často napadenými provozovnami a jiná místa, která jsou lákadlem pro pachatele majetkové trestné činnosti.

Ve vytipovaných oblastech policisté kontaktovali jednotlivá bytová družstva, sdružení nájemníků, vlastníky bytových domů a provozovatele firem, jejichž objekty byly často napadeny pachateli majetkové trestné činnosti. Následně ve spolupráci s domovními důvěrníky a nájemníky bytů iniciovali sérii besed. Prostřednictvím řízeného dialogu s občanými policisté zjistili, jaká

problematika je charakteristická pro vytípanou lokalitou.

Během diskuse získali vlastníci bytů od policistů cenné informace, jak nejlépe minimalizovat riziko této trestné činnosti. Osvěta byla podpořena tištěným návodem, jak neefektivněji zabezpečit svůj majetek. Setkání přineslo i řadu cenných poznatků pro policisty, kteří zodpovídají za územní lokalitu, a to např. kontakty na domovní důvěrníky a nájemníky bytů, jež v dané aglomeraci řeší aktuální problematiku spojenou s bydlením. Právě zde preventivní projekt využil prvku, který byl již v minulosti započat, a to pod názvem „Poznej svého policistu“. Občané získávají kontakty na konkrétního policistu s územní odpovědností a na obvodní oddělení, které se nachází v jejich obydlí.

Každý dům ve vybrané lokalitě policisté označili nálepkou s logem Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje s upozorněním, že obyvatelé aktivně spolupracují s Policií ČR a v domě probíhají namátkové prověrky policejní hlídkou, která kontroluje funkčnost zabezpečení domu.

V případě, že policista během obchůzky ve svém okrsku zjistí nedostatky v zabezpečení, vypíše jednoduchý tiskopis, který předá domovnímu důvěrníkov. Ten pak uvědomí nájemníky a přijme adekvátní opatření.

Projekt si klade za cíl snížit počet krádeží vloupáním do vozidel a počet krádeží na osobách. V souvislosti s tímto záměrem vznikla maketa vozidla v reálné velikosti, která upozorňuje občany, aby si ve vozid-

lech nenechávali volně odložené věci. Hlavní myšlenkou je umístit maketu automobilu tak, aby informace byla předána velkému počtu občanů rychle a srozumitelně. Právě v tomto okamžiku má občan možnost vrátit se zpět k vozidlu a volně odloženou věc uschovat.

Tato myšlenka byla podpořena tiskovými s návody, jak minimalizovat riziko krádeže na osobě a vloupání do vozidla. Součástí preventivních materiálů je i nálepka, která varuje pachatele majetkové trestné činnosti, že majitel byl poučen policisty, a tudíž jeho automobil neukrývá žádné cenné předměty, které svádí zloděje k protiprávnímu jednání.

Další oblastí zájmu projektu jsou opakovaně napadené objekty v místech s vysokým nápadem majetkové trestné činnosti. Do nemovitostí byl po předchozím souhlasu majitele umístěn přenosný kamerový systém, který slouží k monitorování bezpečnostní situace. Objekty jsou viditelně označeny preventivními samolepkami s logem projektu a upozorněním, že prostor je monitorován kamerovým zařízením Policie ČR. Přenosnost monitorovacího zařízení umožňuje rychle použít tento systém v jiné lokalitě, kde byl policisty zaznamenán zvýšený nápad majetkové trestné činnosti.

Nový projekt Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje pod názvem: „Bezpečný domov v bezpečné lokalitě“ umožňuje policii v našem kraji lépe a efektivněji bojovat proti výše uvedené formě majetkové trestné činnosti a zapojuje do policejní prevence i řadového občana.

por. Mgr. Michal PIŽURIN

	sladké pečivo	První tajenka	okamžitě	cenný papír	značka elektron-voltu	zlí duchové		domácí zvíře	odporova-cí spojka	chem značka hořčíku	výstavní prostor		ofenzíva	věnované předměty
podoba							druh spojení trámů					končetina		
Seveřaně							ženské jméno nejvyšší karty					chem.zn. tantalu	Druhá tajenka	
okr. hygie-nickoepi-demiol. stanice					limity koupelno-vá nádoba					předloha podbradky				
harmonie				bodavý hmyz cár					baklažány klavírní skladby					
jméno spiso-vatele McBaina			ženské jméno ničema				španělsky „místnost“ lesní plod						odpudit	pytel
mořské vydry						Stalinův politik býčí zápas								
 sifon bohatství						střelba spáry								
mužské jméno					Evropan pohlavní orgány						stará psací potřeba			
patro na mlatě				rovnosti naser-vírované							egypt.bůh Slunce sladko-vodní ryba			části úst
značka dělkové míry			duchny fotbalový kiks							tým vojenské jednotky				
nealkoho-lický nápoj								zasáhnout stlačovací stroje						
kyselost							ruční nářadí střední druhohory							
vyzdívky pecí						ráno šifry							utisko-vatel	chlapec
 psi samice rozluka						díly následně					slosování zbavovat šlupky			
spínač					průduchy export					dětská stavebnice lipnice				
italsky „hodina“				běžná tekutina přístavní hráze					vrchní vrstva zápalná šňura					
chemická značka zinku			fámy polévkový knedlíček				dýmy stará polní míra							prkenné stropy (nářeč.)
temně červené						metrická stopa povzdech								
kolem						pytlácká nástraha				součást aromatic-kých uhlo-vodíků				
nezvratný fakt						psi rasa				lékárenská přepážka				

V tajenkách jsou ukryty názvy dvou děl od královny detektivní literatury Agathy Christie

Řešení zasílejte na adresu redakce nejpozději do 31. března 2011

Řešení z č. 1/2011 1. KARNEVAL TRPÁSLÍKŮ 2. DOHAZOVACÍ 3. REPORTÉR

Ze správných odpovědí jsme vylosovali:

Jaroslava Mílotová, Trutnov; Eva Rambousková, Praha; Anna Čulíková, Holešov.

Všem vylovaným blahopřejeme a zasíláme knižní odměnu!

Policista
3/2011
Křížovka
soutěžní kupon

S Studium na vysoké škole skončil po druhém semestru. Neměl zkoušky a ani nemínil pokusit se je udělat. Nechtělo se mu učit a navíc byl přesvědčen, že to, co by se naučil ve škole, zná líp a bez nějaké přihlouplé teorie sám ví, jak v životě na to.

Třidvacetiletý Robin Salaš měl o sobě vysoké mínění a také to dával najevo. Na lidi se díval s neskryvanou ironií, rád si dělal legraci, která postrádala vtip, zato dokonale urážela každého s kým se potkal. Byl přesvědčen o tom, že díky své neobyčejné kvalitě a také bohatému tátovi, který náraz zbohatl prodejem restitovaných nemovitostí, si může cokoliv dovolit a všech-
no mu projde.

Když ho poprvé zastavili policisté z venkovského městečka a požadovali oprávnění k řízení motorových vozidel, zpočátku tvrdil, že si řidičák zapomněl ve druhém autě, ale pak vyšlo najevo, že vlastně žádný průkaz nemá.

„Jezdím od mala,“ řekl policistům. „Mám řízení v malíčku, tak z toho nedělejte vědu.“

Policisté pokývali hlavou a pak Robinovi sdělili, že se dopustil přestupku a uložili mu pokutu s tím, aby už v protiprávní činnosti nepokračoval...

Zasmál se, prohlásil, že pár drobných ho nemůže rozházet, a rozčílil se teprve tehdy, když nemohl autem odjet.

„Nemáte oprávnění,“ řekl mu policista. „Co vám, prosím vás, na tom není jasné?“

„Chytili mě poldové,“ řekl doma tátovi. „Kdyby se tak zajímali o ty, kteří mají bouračku za bouračku. Já jezdím už pět let a nemám ani škrábnutí.“

„Tak si ty papíry udelej,“ řekl mu otec. „O peníze nejde, vždyť to víš. Pak budeš mít od nich pokoj.“

Robin se do autoškoly přihlásil, jenže její absolvování nějaký čas trvá, a on přece nebude chodit pěšky. Jezdil dál a co čert nechtěl – chytili ho podruhé, dva měsíce po zaplacení pokuty.

„Vždyť dělám řidičák, chodím do autoškoly, mám praxi více než pět let, tak co pořád chcete?“ bránil se rozhořčeně. „Někdo mě udal? Řekněte mi to, já si to s tím hajzlem vyřídím.“

„Vidím, že vyřízení vašeho prvního přestupku vám nestačilo,“ řekl policista. „Jezdíte dál, jako kdyby se nic nestalo.“

„Zase tak moc se toho nestalo,“ odpověděl Robin. „Zaplatím pokutu a tím to skončí.“

„Myslíte?“ řekl policista a záporně zavrtěl hlavou.

Josef KRATOCHVÍL
Ilustrace Kristina POKORNÁ

OTÁZKA

Co myslíš, vážený čtenáři, spáchal Robin Salaš trestný čin – řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění?

- 1 ano
- 2 ne

Řešení zasílejte na adresu redakce nejpozději do 31. března 2011

Řešení z č. 1/2011 zní:

Zabezpečovací detence je nový typ ochranného opatření pro pachatele závažné trestné činnosti. (viz §47 a 100 tr. z.) Jde o osoby s vysokou mírou nebezpečnosti pro společnost, jejichž duševní stav trvale či dočasně způsobuje, že se závažné trestné činnosti dopouštějí. Navíc u těchto osob existuje reálný předpoklad, že se budou i v budoucnu takového jednání dopouštět. Výkon se provádí ve smyslu z.č. 129/2008 Sb. v detenčních ústavech. Nejedná se o věznici, ale o zdravotnické zařízení, které je spravováno vězeňskou službou a v němž platí taková bezpečnostní opatření, která znemožní odsouzeným jejich útěk.

Ze správných odpovědí jsme vylosovali:

František Brejcha, Praha; Robert Mašek, Sokolov; Alena Machová, Brno.

Všem vylosovaným blahopřejeme a zasíláme knižní odměnu!

deset minut s
POLICISTA §
Kupon č. 3/2011

JE TO OSUD. ZPRONEVĚŘIL JSEM
PADESÁT MILIÓŇŮ A NAČAPALI MĚ
PŘI KRADEŽI V SAMOŠCE.

Miroslav PAVLÍK

Dnes již bývalý ředitel Pyrotechnické služby JUDr. Milan Kollár pracoval u Policie ČR 38 let. Celu dobu se věnoval výbušninám, municí a nástražným výbušným systémům, prostě pyrotechnice. Jeho práce se mu stala koníčkem, nebo spíš velkým koněm. Koncem loňského roku policejní rady opustil, vždyť důchodový věk už dávno překonal. Ale ani dnes neodpočívá. Současnému vedení PS tu a tam poradí, vždyť zkušeností má opravdu hodně, ale hlavně pomáhá i s úkoly, které před těmito specialisty v letošním roce stojí.

SLAVILI PRVNÍ PŘEVZETÍ ROBOTA

Při převzetí prvního robota byla u pyrotechniků velká sláva. Dnešní vybavenost pyrotechniků je na vysoké úrovni.

Pane doktore, byl jste jedním z nejdéle sloužících pyrotechniků Policie ČR, navíc ve funkci ředitele Pyrotechnické služby P ČR. Jak hodnotíte uplynulých 20 let v této vysoce specifické činnosti policie?

Víte, je to relativně krátká, ale současně i dlouhá doba. Záleží samozřejmě na úhlu pohledu. A musím říci, že máte pravdu, protože výkon pyrotechnických činností u Policie ČR je skutečně velmi specifická činnost. Má však daleko delší historii, neboť počátek jejího zrodu lze situovat do doby po 2. světové válce. Tehdy bylo potřeba naše území zbavit velice nebezpečné munice, pocházející z válečných akcí všech bojujících armád, operujících na našem území. Munice se nacházela v civilních prostorech a objektech a neodborná manipulace s ní znamenala značné ztráty na životech nevinných lidí. Byl to nelehký úkol, který stojí před policejními pyrotechniky i dnes, neboť počty těchto nálezů se snížily jen nepatrně. Vzrůstá ale naopak riziko při jejich likvidaci vlivem negativního působení časových a korozivních faktorů.

Posledních 20 let ale můžeme označit za novodobou éru, která přivedla pyrotechnickou profesi do nové dimenze, reagující na tehdejší změny ve společnosti. Objevila se potřeba řešit především nové úkoly, které souvisely se změnou politické orientace. Vystal například problém asanace vojenských prostor a objektů, které využívala voj-

ska bývalého Sovětského svazu a po jejich odchodu se stávaly civilním územím. Specialisté na trofejní munici museli doplnit svou erudovanost a hlavně přizpůsobit svou činnost novým druhům nálezů, tentokrát moderní, a tím i daleko účinnější munici. Navíc začátkem 90. let policejní pyrotechnika stála před novým problémem. Musela čelit prudce stoupajícímu nárůstu počtu případů, ve kterých bylo použito výbušnin k páčání trestné činnosti. Některé případy, do té doby na našem území dosud nepoznané, byly vysoce společensky nebezpečné a měly charakter teroristických akcí. Jednalo se například o veřejnosti známé případy použití nástražných výbušných systémů (NVS), především v Praze na Staroměstském náměstí a později na hostivařské přehradě. Ze závěru pyrotechnické expertizy vyplynulo, že konstrukce NVS a jeho účinky byly určeny k usmrcení či zranění co největšího počtu lidí. Potvrdila to i situace, kdy došlo k jejich použití. Vždyť exploze na Staroměstském náměstí byla načasována na dobu předvolebních akcí a na hostivařské přehradě byla namířena proti koupajícím se a relaxujícím občanům. Byla tím odstartována strmě stoupající křivka počtu dalších případů, kdy pachatelé použili výbušninu k páčání různých druhů trestné činnosti. Do této doby měli jak pyrotechnici, tak i pyrotechničtí znalci minimální zkušenosti s trestnou činností za použití NVS. S ohledem na nově vzniklou situaci bylo nutné přistoupit k adekvátnímu řešení, spočí-

vajícímu ve vytvoření celého nového systému, který by byl schopen účinně reagovat na tento negativní vývoj. V první řadě se jednalo o analýzu stávajícího systému výkonu pyrotechnických činností a vybavenosti jednotlivých pracovišť potřebným technickým materiálem. Rovněž bylo nezbytné nutné zabývat se výukou, výcvikem a tvorbou metodiky pro nově orientované specialisty a také úpravou legislativního prostředí. Musíme si ale uvědomit složitost celého procesu, ovlivněného nutností neustálého zdokonalování práce pyrotechniků, což vlastně platí dodnes.

Pokud mám v krátkosti zhodnotit uplynulé dvacetileté období pyrotechnické činnosti P ČR, považuji ho za velmi úspěšné. Výsledkem práce policejních pyrotechniků je značné množství zničené nalezené munice. Dále profesionální zákroky zásahových jednotek Pyrotechnické služby P ČR v případech likvidace nástražných výbušných systémů, nebo perfektní práce v oblasti kriminalistické pyrotechniky a zajištění pyrotechnické ochrany VIP osob. A nesmím zapomenout na bezproblémové pyrotechnické zabezpečení mezinárodně významných akcí. Asi teď nejde o to, abych vyjmenoval všechny naše úspěchy, ale nejdůležitější pro mě je ta skutečnost, že i když to jsou všechno práce vysoce rizikové, nepřišel v tomto období žádný pyrotechnik o život.

Za dvacet let bylo u Pyrotechnické služby Policie ČR určitě mnoho změn. Může-

te nám říci, co považujete z hlediska policejní pyrotechnické činnosti za nejdůležitější?

S odstupem času se těžko vybírají nejdůležitější události. V 90. letech nastala nová situace, vznikala nová pyrotechnická pracoviště a pyrotechnická činnost se začala specializovat. Důvod byl jasný – okamžitě řešit aktuální problematiku nástražných výbušných systémů. Proto vedení policie v roce 1993 rozhodlo o vytvoření specializovaného pyrotechnického oddělení Ochranné služby P ČR. Vzniklo sloučením dvou pyrotechnických pracovišť, která se svým způsobem problematikou NVS zabývala. Jedno pracoviště bylo zaměřeno na ochranu objektů zvláštního určení a druhé na ochranu VIP osob. Tehdy také všichni pochopili, že zákroky při nálezech NVS jsou charakteristické značným stupněm rizikovitosti a že se nedají řešit stávajícím vybavením, ale že bude nutné používat speciální techniku a ochranné prostředky. Zároveň v této době přišlo významné varování ve formě velmi těžkého zranění pyrotechnika z Ostravy, který nebyl specialistou na NVS. Velmi zkušený pyrotechnik a znalec munice chtěl nálezh NVS zlikvidovat, ale při manipulaci bohužel došlo k výbuchu.

V 90. letech nás provázelo informační embargo zkušenějších zahraničních praco-

višť, a snad bylo i pochopitelné. Přesto se nám podařilo zajistit jak kvalitní základní technické vybavení, tak i ochranné prostředky a vypracovat metodiku jejich používání. Dodnes se mi vybavují radostné scény a oslavy při přejímání prvního robota nebo pyrotechnického obleku.

Dalším mezníkem byl rok 1996, kdy byla u policie zřízena „Komise pro koordinaci jednotného řízení a výkonu pyrotechnické činnosti u Policie ČR“, složená ze zástupců policejních pyrotechnických pracovišť. Komise pracovala jako poradní orgán policejního prezidenta a navrhovala řešení vzniklých problémů. Na přelomu tisíciletí se ale ukázalo, že je nutné systémové řešení problematiky řízení výkonu policejních pyrotechnických činností, a proto komise předložila návrh na zřízení speciálního pracoviště pro všechna pracoviště policie.

Pyrotechnický odbor PP ČR začal fungovat od 1. 10. 2001 a stal se gestorem za policejní pyrotechniku nejen v oblasti nástražných výbušných systémů, ale i munice a taky vzdělávání pyrotechniků. Byl koncipován jako pyrotechnický servisní výkonný útvar pro všechna pracoviště policie. Mimo jiné Pyrotechnický odbor byl zodpovědný za pyrotechnické práce v lokalitách bývalých vojenských výcvikových prostorů Ralsko a Mladá. Čeští vojáci v souladu s usnesením vlády prováděli po odchodu sovětské armády v roce 1993 asanace těchto území, ale svoji činnost zde již ukončili. Pyrotechnický odbor PP byl v roce 2002 zapsán do rejstříku znaleckých pracovišť Ministerstva spravedlnosti. Tehdy vznikla velice operativní skupina pro zajišťování kriminalisticko-technické a znalecké činnosti v oboru kriminalistické odvětví pyrotechniky u P ČR. Výsledkem je vysoce operativní možnost nasazení pyrotechnických expertů.

Z odborného hlediska je významný rok 2004, kdy byla úspěšně završena výstavba stále trhací jámy na Ralsku-Kuřivodech. Je to jedinečné zařízení svého druhu v ČR, možná i v Evropě, neboť je určené mimo jiné i k ekologické likvidaci munice. Je samozřejmě k dispozici všem pyrotechnikům a probíhají zde výcviky i školení a další praktické činnosti, související například se zpracováním expertiz.

V roce 2009 vznikla Pyrotechnická služba Policie ČR. Vznikla na základě schválené

koncepce jako útvar s celorepublikovou působností a pokračuje v úkolech Pyrotechnického odboru. Pyrotechnická služba je tedy také zodpovědná za pyrotechnické práce v lokalitách bývalých vojenských výcvikových prostorů Ralsko a Mladá.

Za důležité lze považovat i navázání oficiálních mezinárodních kontaktů a spolupráce. První jednání jsme realizovali v roce 1998 v rámci uspořádání 1. mezinárodního pyrotechnického semináře spojeného s oslavou 50. výročí vzniku policejní pyrotechnické činnosti. Při této příležitosti byla v Muzeu P ČR otevřena i výstava dokumentující historii pyrotechniky v České republice. Nejvýznamnější však bylo setkání delegací zahraničních odborníků z dvaceti sedmi zemí na 3. mezinárodní pyrotechnické konferenci v roce 2008. V jejím průběhu se uskutečnilo jednání, které iniciovalo vznik základních pravidel pro vzájemnou výměnu informací a možnosti pravidelné výměny zkušeností a společných akcí, zaštitěné EUROPOLEM.

Samozřejmě že existují i další významné události ovlivňující výkon pyrotechnické činnosti. Důležitá je například efektivní spolupráce s Armádou ČR, odbornými pracovišti Českého báňského úřadu i Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva.

V současné době je však nejdůležitější dokončení tolik potřebné koncepce výkonu pyrotechnických činností u Policie ČR. Jedná se o nový, ekonomicky výhodnější systém výkonu pyrotechnických činností podle specializace pracovišť vykonávající různé druhy pyrotechnických prací. Řeší samozřejmě i personální problém způsobený odchodem značného počtu odborníků a související tedy s výchovou nových pyrotechniků s požadavkem na zachování vysoké odbornosti, která je garantována novým vzdělávacím systémem. V této souvislosti považuji za jeden z největších kroků vpřed vybudování nového, moderního a profesionálně vedeného pyrotechnického školicího zařízení v rámci Vyšší policejní školy v Pardubicích.

Současnou dobu mohu charakterizovat jako plnou nových změn. Všem pyrotechnikům bych ale přál, aby jejich velice odpovědná a nebezpečná profese byla i nadále chápána jako nezbytně nutná pro zabezpečení důležitých úkolů policie a aby jim bylo umožněno ji vykonávat profesionálním způsobem.

Ptala se Eva BROŽOVÁ
Foto autorka

3. mezinárodní pyrotechnická konference – plk. JUDr. Milan Kollár, Victor Perez Sañudo – zástupce Europolu a plk. Ing. Mgr. Miloslav Žán

Dlouholetý ředitel PS P ČR
– JUDr. Milan Kollár

SMART v zámeckém parku

Štířinský most, pod kterým zanechal pachatel kolo oběti

Analýza DNA pomohla od svého forenzního rozvoje objasnit dlouhou řadu případů nejrůznější trestné činnosti. Připomeňme si několik kauz, které se – ať už svým brutálními okolnostmi nebo nečekaným rozuzlením v osobě pachatele – těšily enormnímu mediálnímu zájmu.

V seznamu neobjasněných vražd za období let 1974 až 1992, spáchaných na území České republiky, nesla násilná smrt patnáctileté Jany Žižkové, ke které došlo ve středu 17. října 1990 v okrese Praha-východ, pořadové číslo 56. Zločin byl ovšem nakonec zákonem potrestán, pomohla tomu rozvíjející se analýza vzorku DNA, která utvrdila podezření vůči mladíkovi ze sousedství. Hledání vraha trvalo pět let!

Případ měl zcela prozaický prolog – dospívající dívka se nevrátila domů. Rodiče začali dceru pohřešovat už navečer a marně se snažili místní muže zákona přesvědčit, že u Jitky není pravděpodobné, aby si jen tak svévolně prodloužila večerku. „Objížděl jsem traktorem okolí, svítil reflektory do všech zákoutí, ale marně,“ připomínal si nejtragičtější chvíle svého života s hněvem, navzdory odstupu let, Josef Žižka. „Byl jsem jen pár metrů od pangejtu, co se později našlo Jitčino kolo. Ale v té polotmě nebylo vidět. Přesně řečeno, ten grázl, co naši Jitku zabil, si dal práci, aby bicykl ukryl co nejlíp.“

Druhý den, už za světla, probíhalo pátrání po nezvěstné v plné šíři, do akce byli byli nasazeni psodvci se svým čtyřnohým pomocníkem, také potápěči a vrtulník. Nález Jitčiny na bicyklu pod můstkem nedaleko štířinského parku znamenal zlověstnou předtuchu, vyplněnou odpoledním nálezem lidského těla v tehdy divoče zarostlém parku kolem

Matka a její dcery, které se staly obětí mi Klučovické tragédie

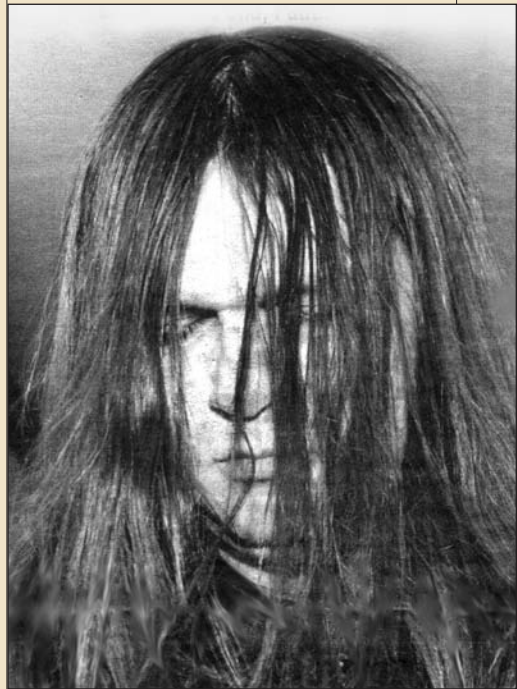
štířinského zámku. Pozdější soudní pitva určila, že příčinou smrti bylo zardoušení, v poševní vchodu oběti zajistili znalci spermie.

Časový snímek upozornil kriminalisty na podezřelého mladíka z blízké vesnice. V místech, kde 18. října 1990 našli Jitčino tělo, se v den vraždy totiž potuloval odpoledne na kole 20letý Ladislav Barochovský. Ze štířinského parku ho viděl odcházet teprve kolem 17. hodiny jistý traktorista. Ladislav mířil přes pole ze Štířína a se známým traktoristou, který na něj volal, se očividně netoužil setkat. Jistě, sexuální vraždu nespáchá jen tak někdo – Barochovský ovšem jednu deviantní eskapádu měl už za sebou! V srpnu 1989 si vynucoval na podnapilé dívce pohlavní styk. Když to nešlo po dobrém, opakovaně a s rozmyslem jí způsobil mnohočetné bodné a řezné povrchové rány.

Vytrvalý „POMNÍK“

Jenomže chyběl přímý důkaz, analýza DNA, do té doby používaná jen v ideálních podmínkách laboratorního odběru pro určení otcovství, byla z kriminalistického hlediska teprve v plenkách. To ale neplatilo už o pět let později, kdy středočeskí vyšetřovatelé a kriminalisté z takzvané skupiny POMNÍK vytáhli neobjasněnou kauzu z archivu. „Kriminálka nás žádala o souhlas, abychom Jitčino tělo nechali exhumovat. Jenomže dcera byla zpopelněna!“ řekla mi paní Jindřiška Žižková. „Měli jsme ale doma schované její zakrvácené šaty, navíc

jsme policii poskytli s manželem vlastní vzorky, aby byl jakýkoli omyl vyloučen.“ Nová analýza prokázala, že sperma z genitálu oběti patří s naprostou jistotou Ladislavu Barochovskému, který se dočkal obvinění v říjnu 1995, skoro na den přesně pět let po vraždě.

„Že se svým hrozným tajemstvím celou dobu dokázal žít, aniž by se před někým pokřkl?“ Vyšetřovatel případu pokrčil rameny: „Musíte si uvědomit, že byl pořád ve střehu. Věděl, že po něm jdeme a co se mu snažíme dokázat... A pak – devianti nemívají ve zvyku se svými problémy a skutky vychloubat.“ Psychiatrický posudek rozpoznal u Barochovského výrazné sexuální agresivní tendence se sklony k sadismu. Otec Žižka se v závěru našeho setkání rozezlil: „Dělali jsme spolu v lese, občas jsme pohovořili. Nikdy mu nezapomenou, že večer po vraždě seděl ve štiřinské hospodě a díval se na to, jak Jitku hledám!“ Trest: prvotní verdikt 12 roků odnětí svobody snížil odvolací soud na 10,5 roku vězení.

II. Pan Neviditelný

Další podobný případ se sice odehrál zhruba o půl roku dříve, ale na jeho rozuzlení si Paní Spravedlnost musela počkat dlouhých třináct let. Důležitý posun znamenal masový odběr DNA vězňům, odsouzeným za násilné trestné činy. Tato samozřejmost běžná v Evropě je bohužel dodnes trnem v oku lecjakých rádobyhumanistů.

Bylo 30. dubna 1990, kolem deváté hodiny ranní. Obyčejné pondělní dopoledne na české vesnici. Irena Tůmová, obyvatelka středočeského Klučova na Kolínsku, šla přes ulici ke své švagrově Ivance Kudláčkové pro prádlo. Tuctová venkovská selanka, která se ovšem brzy změnila na horor! Tůmová našla v domě tři zavražděné a ubodané ženy, tj. matku i její dcery!

V obývacím pokoji ležela na válemdě dcera Ivana (nar. 1968). Tělo bylo prakticky obnažené, pouze na hrudníku byla shrnutá noční košilka. V další obývací místnosti ležela na podlaze matka Ivanka (nar. 1945), vlevo za dveřmi, v ložnicové části obývací místnosti leželo tělo dcery Miroslavy (nar. 1972). Stav oděvu napovídal sexuálnímu motivu, každé tělo mělo na sobě několik bodných a bodnořezných ran, provedených s velkou intenzitou a zasahující důležité vnitřní orgány. Kriminalisté na místě zjistili čtyři řeznické nože, znečištěné krví. Nep-

řinesl je pachatel, zůstaly tu ještě po zabíjačce z 21. dubna 1990.

Soudní pitva potvrdila u všech obětí vnitřní zakrvácení. Klíčovým momentem, který bude zúročen mnohem později, bylo zajištění spermatu v genitálu nejmladší oběti. Časový snímek posledního dne života obětí v podstatě představoval standardní vzorek nedělního večera a následující noci:

19.00 hod. začala taneční zábava v místní restauraci za účasti cca 230 osob, které se zúčastnila i skupina čerstvě amnestovaných vězňů, ti do obce vesměs dorazili vlakem 21.10, matka Kudláčková se vrací z návštěvy příbuzné Tůmové 21.30, Miroslava s přítelem odjíždějí na večeri do motorestu 23.00, z domu odchází přítel Ivany 00.30, vrací se Miroslava s přítelem 01.02, Miroslava vystupuje z auta, přítel ji doprovází ke vchodovým dveřím, rozloučí se a odjíždí. V obývacím pokoji svítila údajně obrazovka televize, 03.00 dle soudních lékařů došlo k usmrcení žen (do 04.00 hod.).

Samá voda...

Nutno dodat, že časový snímek zůstal po celou dobu relevantní. Neprokázalo se, že by někdo z milenců mladších obětí nemluvil pravdu, nebo měl dokonce trojnásobnou vraždu na svědomí. Zjištění totožnosti propuštěných vězňů, bouřlivě oslavujících „aminu“ nebylo jednoduché, bohužel na objasnění kauzy to nemělo vliv. Prověrkou alibi prošla mužská okolní populace ve věku 15 až 50 let včetně rekreantů, jednalo se celkem o 127 osob.

Předpokládaný motiv? Za prvé mohl být skutek motivován vloupáním do rodinného domu Kudláčkových, k útoku došlo následkem vyrušení pachatele některou z obyvatel. Druhá verze počítala s motivem sexuálním, pachatel znal lákavou skutečnost, že v domě bydlí jenom ženy.

Čím dál bylo jasnější, že cesta k trojnásobné vraždě povede porovnáním analýzy DNA ze zajištěného spermatu a genetického kódu deviovaných násilníků ve výkonu trestu. Kriminalisté tak společně se znalci nastoupili dlouhou a trnitou cestu metodou pokus – omyl, navíc analýza DNA trpěla tou

Nečekaný úder

Psal se 4. listopad roku 2003, na hodinách bylo za pět minut dvanáct. V kanceláři tehdejšího šéfa speciálního týmu POMNÍK pplk. JUDr. Michala Mazánka usedl urostlý chlapík se 187 cm výšky a 86 kg hmotnosti. Jaroslav Gančarčík, narozený v srpnu 1968, jedenáctkrát trestaný, v současné době vyšetřovaný jihomoravskými kriminalisty mj. pro trestný čin znásilnění a pokusu znásilnění, spáchaný celkem na čtyřech ženách.

Detektivové měli proti Gančarčíkovi náskok, díky expertize Kriminallistického ústavu Praha věděli, že DNA dlouhovlasého, hojně tetovaného a nepřilíh mluvného muže odpovídá genetickému profilu z Klučova. Shoda profilů DNA stála na úrovni absolutní jistoty, pravděpodobnost náhodné shody byla menší 1,75 x 10 na šestnáctou!

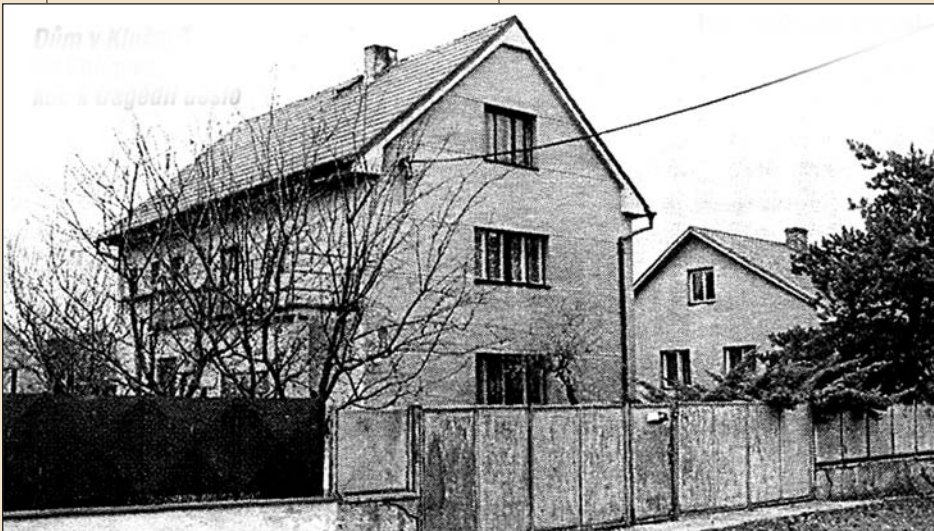
Gančarčík hovořil nejprve k vlastní osobě. Jeho dvě sestry vystudovaly vysokou, on sám mívá problémy už na základce, včetně třídních a ředitelských důtek. Nedoučil se, zprvu pracoval v železárnách, pak jako dělník na šachtě. Od roku 1985 opakovaně trestán. Dvakrát ženatý, z druhého manželství má dčko. „Moje problémy jsou z chlastu,“ přiznal. „Vino piju na litry, piva přes dvacet denně a nějakou kořalku.“

Převzetí obvinění z trojnásobné vraždy v Klučově byl pro něho absolutní šok. „S tím nemám nic společného, v Klučově jsem nikdy nebyl!“ Během pěti výslechů, od listopadu 2003 až do června 2004, prošla jeho výpověď zajímavou proměnou. Připustil, že 30. dubna 1990 chlastal v Praze, jel pak někam vlakem, neměl jízdenku a průvodčí ho vyhodil v nějaké vesnici. „Byl jsem vožralej a vzteklej, neměl jsem prachy, prostě jsem šel mezi barákama a věděl, že jestli si něco neukradnu, nedostanu se odtud nikam.“ Velkému a nápadnému chlapovi se podařilo projít nepozorovaně spící vesnicí, kde spáchal extrémní zločin a zase odešel na vlak, aniž by ho někdo zahlédl a zapamatoval si ho.

Gančarčík věděl – i ze své kriminální praxe – jakou váhu má důkaz DNA, že přes něj doslova nejede vlak. Postupně přiznával pohyb na místě činu, tedy přímo v domě, údajně prý nějaké ženě, která se mu líbila, pomáhal zastavit krvácení. Co nejvíc mlžil, snažil se uvést polehčující nebo vyvíňující skutečnosti. Zásluhou posudku soudních lékařů ovšem nemohl tvrdit, že souložil s Miroslavou někdy v průběhu neděle 30. dubna 1990, to už by totiž spermiie nezůstaly v genitálu. Podle zalců je průnik spermií do dělohy zaznamenáván v průběhu několika desítek minut...

Krajský soud jednal opakovaně v lednu 2005, ve svém verdiktu připomněl zajímavý „vývoj“ doznávání, když Gančarčík pokaždé uváděl další a další podrobnosti. Trest zaskočil mnohé v soudní síni – pouhých šestnáct roků a tři měsíce ve vězení! Trojnásobnou vraždu totiž Gančarčík spáchal v době, kdy ještě formálně platil pozastavený trest smrti, taxativně neexistovalo doživotí a nejvyšší trest zněl na 25 roků odnětí svobody... Připočteme-li trest za moravskou sérii znásilnění plus pobyt ve vazbě, právě 16 roků a tři měsíce vytváří celkových čtvrt století trestu.

Viktorín ŠULC
Foto archiv autora

Rodinný domek v Klučově na Kolínsku, kde k tragédii došlo

Jaroslav Gančarčík se snažil maskovat svými dlouhými vlasy (snímek vlevo)

dobou ještě mnoha dětskými nemocemi. Všichni vyptováni, byly jich zhruba dvě stovky, prošli prověrkou negativně. Ubíhala léta, případ Klučov se stal jedním z nejvýraznějších a mediálně nejomílanějších pomníků naší kriminalistické historie po roce 1989.

Soutěže a kondice cestou SKP Prezidium

Sportovní klub policie při PP Praha má zhruba 400 členů (v šesti sportovních oddílech) a přes všechna úsporná opatření nadále podporuje sportovní aktivity policistů, civilních zaměstnanců i rodinných příslušníků a přátel, příznivců Policie ČR.

Tady v „Orlím hnízdě“ (Jakobshorn, bezmála 2000 m nad mořem) obvykle bydlíváme, hrdě říkávají „účastníci zájezdů“

K řadě soutěží (i celorepublikových a mezinárodních), při nichž kluboví „tahouni“ organizačně a pořadatelsky přispívají, přinášíme v Policistovi v průběhu posledních let informace či obrazová zpravodajství.

Tentokrát malé upozornění k závěru zimní sezony: V tomto čase SKP pořádá – vedle jiných „kondičních programů“ – zhruba 20 lyžařských zájezdů (většinou jednodenních) do Jizerských hor na běžky, do Rakouska za sjezdováním. Nebo též „tradiční čtyřdenky“ do švýcarského Davosu.

Nabídka je přitom otevřená pro policisty, jejich rodiny i kamarády odkudkoliv z ČR. A že účast může stát za to, lze trochu vytušit z přiložených fotografií.

Z malého rozhovoru s Ing. Josefem Gogou (dlouholetá „vůdčí duše“ SKP Prezi-

A třeba zde se v přiměřených intervalech odpočívá, medituje, loví jarní slunce a myslí na nové sportovní zážitky

dium) dále např. vyplynulo, že jednotlivými soutěžemi a rekreačně sportovními pobyty v zimním období, ale stejně tak i během letních aktivit, prochází vždy na tisícovku aktivních účastníků.

Více informací, zejména o letošním čase léta (nebo o sportovních příležitostech pro

„hravé“ seniory...), poskytuje internetová adresa SKP Prezidium Praha (www.skpprezidium.wz.cz).

/ki/

Foto Jaroslav KOPIC

Ing. Josef Goga (vlevo) a jeho hlavní „organizační pomocník“

